

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Έτος Ιδρύσεως 1964 Τοίτη Περίοδος Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1996 Αριθμός Τεύχους 98-99

ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΕΛΕΟΥΣΑ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΚΥΚΚΟΥ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN TELEPHONE: 0171-723 4787 FAX: 0171-224 9301

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

Έτος Ιδρύσεως 1964

Τοίχη Περίοδος

Αριθμός Τεύχους 98-99

Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1996

Ετήσια Συνδρομή £10

Διευθύνεται από Συντακτική Επιτροπή

5 CRAVEN HILL, LONDON W2

TEL: 0171-723 4787

FAX: 0171-224 9301

ORTHODOX HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2

TEL: 0171-723 4787

FAX: 0171-224 9301

First Published 1964

November - December 1996

Third Period

No: 98- 99

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

3. Πατριαρχική Απόδειξις επί τοις Χριστουγέννοις.
- 4-5. Εγκύλιοι Χριστουγέννων Σεβ. Αρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου.
6. Αρχιμ. Αθανασίου Κ. Θεοχάρους, Η Εορτή της Βασιλόπιττας, βραχεία προσφώνησις εν τω Παρεκκλησίω της Ιεράς Αρχιεπισκοπής.
- 7-13. Σεβ. Αρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου, Εκκλησία και Εκπαιδευτική Διακονία.
14. Χαιρετισμός του Δημάρχου Αθηναίων κ. Αβραμόπουλου στα Εγκαίνια της Εκθέσεως "Παγκόσμιος Ελληνισμός - Οι Έλληνες στην Αγγλία".
15. Δρος Αντρέα Φυλακού, Χαιρετισμός κατά την έναρξη των μαθημάτων του Επιμορφωτικού Ινστιτούτου Δασκάλων Μ. Βρετανίας.
16. Αρχιμ. Ανθίμου Ελευθεριάδη, Περί Ελπίδος.
17. Οικον. Αναστασίου Δ. Σαλαπάτα, Ένα Σεμινάριο αφιερωμένο στη Νεολαία μας.
- 18-20. π. Γεωργίου Σούλου, Ο Άγιος Θαυματουργός Σπυρίδων, Επίσκοπος Τραπουλίντος και Πολιούχος Κερκύρας.
- 20-21. π. Ανδρέα Μιχαηλίδη, Προσφώνηση προς τον Σεβ. Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων κατά την χειροτονία του σε Διάκονο και ακολούθως σε Πρεσβύτερο.
- 22-25. Χάρη Μεττή, Κύπρος, Οκτώβριος 1931.
25. Worldwide Hellenism: The Greeks in England.
25. Recent Publications.
26. Angele A. Νομικού, "A Woman of substance".
27. Patriarchal Message for the Feast of the Nativity of Christ.
- 28-29. Archbishop Gregorios' Christmas Encyclical 1996.
- 30-32. Χρονικό Αρχιεπισκόπου Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου.

Στιγμιότυπο από την Έκθεση που οργάνωσε ο Δήμαρχος Αθηναίων με θέμα "Οι Έλληνες στην Αγγλία". Στη φωτογραφία ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριος, ο Δήμαρχος Αθηναίων κ. Αβραμόπουλος και η Αντιδήμαρχος κ. Ευαγγελίδου. Η Έκθεση άρχισε στις 6 Δεκεμβρίου 1996 και τελείωσε στις 18 Ιανουαρίου 1997.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

Αριθμ. Πρωτ. 1489

+ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
ΕΛΕΟΥ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΟ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ
ΕΛΕΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

“Ανέτειλας Χριστέ εκ Παρθένου, νοητέ Ήλιε της δικαιοσύνης”.

Αγαπητοί αδελφοί και τέκνα εν Κυρίῳ πεφιλημένα,

Εκ του ταπεινού Φαναρίου απευθύνομεν προς πάντας τον χαρμόσυνον επί τη Γεννήσει του Χριστού χαιρετισμόν.

Και βιούμεν το θαύμα της εν τω σπηλαίω Γεννήσεως του Θεανθρώπου διά κοινωνίας ζωής. Διότι υπάρχει μία εσωτερική σχέσις του πτωχού Φαναρίου, της αδυνάτου Εκκλησίας, και της Φάτνης του Κυρίου.

Υπάρχει μία εσωτερική σχέσις μεταξύ της αθορύβου ευλογίας, η οποία διά της ιερουργίας της ορθοδόξου λειτουργικής θεολογίας εκ του Φαναρίου προχέσται εις την οικουμένην, και του φωτός, το οποίον διά της εν τω Σπηλαίω εκ Παρθένου Γεννήσεως του Θεανθρώπου καταυγάζει τα σύμπαντα.

Και νοούμε το πρωτόθρονον ως σταυρόν και αποστολήν. Και την οικουμενικότητα του Πατριαρχείου ημών ως διακονίαν εις την αλήθειαν της Εκκλησίας και εις την εν Χριστώ ελευθερίαν του ανθρώπου. Ως εκ τούτου, διά της υπάρξεως και πολιτείας του, το Οικουμενικόν Πατριαρχείον διηνεκώς επαναλαμβάνει τον λόγον του μελωδού επί τη Χριστού Γεννήσει: “χόρευε η οικουμένη ακουτισθείσα”.

Χόρευε και αγάλλου, όχι τμήμα της ανθρωπότητος, αλλά η οικουμένη. Όχι μέρος της δημητουργίας, αλλά η σύμπασα κτίσις. “Τα σύμπαντα σήμερον χαράς πληρούνται Χριστός ετέχθη εκ της Παρθένου”. “Ανέτειλας Χριστέ εκ Παρθένου, νοητέ Ήλιε της δικαιοσύνης”.

Ο ήλιος ανατέλλει ως δωρεά ευλογίας επί δικαίους και αδίκους. Δεν χωρίζει ιδικούς του και ξένους. Δεν αποκλείει κανένα από την ευεργεσίαν της ακτινοβολίας του. Τρέφει τα καλά σπέρματα και τα ζιζάνια. Και η διαλογή γίνεται φυσιολογικών κατά τον θερισμόν.

Ο νοητός Ήλιος της δικαιοσύνης ανατέλλει την θεϊκήν αγάπην και ευλογίαν προς την ανθρωπότητα όλοκληρον δι' αθορύβου γαλήνης και ευσπλαγχνίας. Είναι μυστήριον κραυγής, το οποίον εν σιγή Θεού επράχθη.

Δεν πρόκειται δι' απλήν φανέρωσιν της δυνάμεως του Θεού, αλλά δι' αποκάλυψιν της αφάτου Αυτού φιλανθρωπίας. Δεν ήλθεν, όπως είς το Όρος Σινά, μετά βροντών και αστραπών καταπλήττων ως κραταίος εν δυνάμει. Άλλα ο Θεός Λόγος εφανερώθη ως Νήπιον ἀφώνον κείμενον εν Φάτνη.

‘Οστις αγαπά αληθώς, σέβεται τον αγαπώμενον· συστέλλεται, ταπεινούται ο ίδιος και παρουσιάζεται ως αδύνατος, διά να τιμηθή ο αγαπώμενος. Και “ο πλούτων θεότητη” Κύριος πτωχεύει διά την σωτηρίαν ημών.

Το μυστήριον τούτο της θεϊκής συγκαταβάσεως και κενώσεως του Θεού Λόγου είναι “θάύμα πάσαν ἐννοιαν εκπλήττον”. Διά τούτο το υποδέχονται κατ' αρχήν όχι άνθρωποι, αλλά άγγελοι εξ ουρανού, ψάλλοντες το “δόξα εν υψίστοις...”, και άλογα ζώα εν τω σπηλαίω θωπεύοντα διά της πνοής των στοργικών τον σαρκωθέντα Θεόν Λόγον, τον ελευθερώσαντα εκ της αλογίας το γένος των ανθρώπων.

“Η αλήθεια ήλθεν, η σκιά παρέδραμε· και ο Θεός ανθρώποις εκ Παρθένου πεφανέρωται, μορφωθείς το καθ' ημάς και θεώσας το πρόσλημα”.

Ο Θεώσας το πρόσλημα ελευθερώνει τον άνθρωπον και του χαρίζει την δυνατότητα να πραγματοποιήσῃ τον λόγον της υπάρξεως του.

Ελευθερώνει την γυναίκα· δεν είναι πλέον δούλη του ανδρός. Ελευθερώνει τον άνδρα· δεν είναι δούλος του κτιστού.

Θέλει ο σαρκωθείς Κύριος να ίδη τον άνθρωπον ελεύθερον· να προχωρή· να ενηλικιούται· να ευρίσκη την ψυχήν του διά της εκουσίου προσφοράς και απωλείας της Ψυχής του. ‘Οπως ο Κύριος, διά φιλανθρωπίαν φανερούμενος, κενούται, ταπεινούται, κρύπτεται. Και γενόμενος ἀφάντος μετά την Ανάστασιν, φανερούται.

Πραγματοποιείται το απ' αιώνος ποθούμενον και αιμανέμενον: Να ενωθούν τα αντίθετα. Να συνέλθουν τα διεστώτα. Να γεφυρωθούν τα αγεφύρωτα. Να κοινωνήση η ανθρωπίνη φύσις της χάριτος του Αγίου Πνεύματος. Να τιμηθή η Μήτηρ και Παρθένος. Να γεννηθή ο Θεάνθρωπος. Να γεννηθή η δυνατότης να ζήσῃ ο άνθρωπος· να ελευθερωθή φθάνων κατά χάριν εις την Θεανθρωπίαν, εις την εν αφθάρτω παρθενία γαμήλιον σχέσιν, η οποία γεννά αρρεύστως και αεννάως εν υπερώω τόπω την χαράν παντί τω λαώ.

Και ο υψηλός τόπος, όπου τα φοβερά τελεσιουργείται, ορίζεται από την φάτνην· είναι η ταπείνωσις, η αγάπη, η προσφορά, η θυσία διά τον άλλον, κατά το παράδειγμα του Κυρίου.

Δεν είμεθα πλέον μόνοι, ασχέτως εάν το συνειδητοποιώμεν ή όχι: “επεσκέψατο ημάς εξ ύψους ο σωτήρ ημών”.

Δεν είμεθα χωρισμένοι· “οὐκ ἐνὶ Ιουδαίος, οὐδὲ Ἐλλην· οὐκ ἐνὶ δούλος, οὐδὲ ελεύθερος· οὐκ ἐνὶ ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γαρ ημεῖς εἰς εσμεν εν Χριστῷ Ιησοῦ”.

Την εκ του σαρκωθέντος Θεού Λόγου δωρηθείσαν ταύτην αληθή ελευθερίαν και ενότητα ευχόμεθα να απολαύσωμεν οι πάντες, μακαρίζοντες την Παναγίαν Παρθένον Θεοτόκον, την γεννήσασαν Χριστόν τον Ζωοδότην και Σωτήρα των ψυχών ημών.

Αυτού το κράτους και Αυτώ η δόξα και η τιμή και η προσκύνησις εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ 1996

Προς τους Ευλαβεστάτους Ιερείς και Διακόνους, τους Αξιοτίμους Προέδρους και τα Μέλη των Επιτροπών των Εκκλησιών, των Βοηθητικών Αδελφοτήτων και των Σχολικών Επιτροπών των Κοινοτήτων και το Χριστεπώνυμο Πλήρωμα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας.

Αγαπητοί,

Ήλθαν και πάλι τα Χριστούγεννα για να μας γεμίσουν χαρά και ιερή ελπίδα για τη θεία αγάπη και φιλανθρωπία, η οποία πλουσιόπαροχα μπήκε στην ιστορία και τη ζωή μας με το πρόσωπο του σαρκωμένου Χριστού. Από τότε που ακούστηκε στην ιερή πολίχνη της Βηθλεέμ ο αγγελικός ύμνος "δόξα Θεών εν υψίστοις, ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία", διαιρέθηκε η ιστορία του ανθρωπίνου γένους σε προχριστιανική και μεταχριστιανική. Η ιστορία πριν από το Χριστό είναι γεμάτη από τα κακά της ειδωλολατρείας, της δεισιδαιμονίας και της μαγείας, στοιχεία τα οποία φανερώνουν τη σύγχυση και την αδημονία του προχριστιανικού κόσμου. "Ομάς και τότε ο Θεός δεν αφήκε τον εαυτό του αμάρτυρο. Εστέλνε σε κάθε γενεά ανθρώπους σοφούς και επιστήμονες, οι οποίοι με την προφητική τους ενόραση και τη χάρη κράτησαν αναμένη την πίστη στον ένα αληθινό και Άγιο Θεό. Γι' αυτό και παρ'όλες τις κατά καιρούς σκοτεινές σελίδες της ανθρωπίνης ζωής και προχριστιανικής ιστορίας, εν τούτοις παρέμεινε αναμένη η έφεση και η προσδοκία της μυστικής και έντονης παρουσίας του ενός αληθινού Θεού. Αυτή την προσδοκία εκφράζει ο Απόστολος Παύλος γράφοντας προς τους Χριστιανούς της Γαλατίας : "Οτε δε ἥλθε το πλήρωμα του χρόνου, εξαπέστειλεν ο Θεός τον οὐρανὸν αὐτού, γενόμενον εκ γυναικῶν, γενόμενον υπὸ νόμου, ἵνα τους υπὸ νόμον εξαγοράσῃ, ἵνα την ιυθεσίαν απολάβωμεν (γαλ. κεφ. Δ' 4-5).

Βρισκόμαστε στο κατώφλι του τέλους της δεύτερης χιλιετηρίδος της Χριστιανής ιστορίας και παράδοσης. Οι Χριστιανοί όλης της υφηλίου προετοιμάζονται και προγραμματίζουν να εορτάσουν μεγαλόπρεπα το ιστορικό τούτο γεγονός. Μελετούν τρόπους και προβληματίζονται πώς να επισημάνουν και να σφραγίσουν την ιστορία της δεύτερης χιλιετηρίδος από τότε που μπήκε στη ζωή μας ο Ιησούς Χριστός σαρκοφορημένος για ν' αποκαλύψει σ' όλη τη Δημιουργία την θεία αγάπη και φιλανθρωπία. Άλλα για τους Χριστιανούς η επέτειος των Χριστουγέννων είναι και θα παραμείνει ένας σταθμός πνευματικής χαράς και ανανέωσης. "Ολοι έχουμε εστραμμένα νοερά τα μάτια της ψυχής μας προς την Βηθλεέμ, στην ιερή εκείνη πόλη, στην οποία γεννήθηκε ο Χριστός. Από τότε άλλαξε η ζωή του κόσμου. Ο Χριστός είναι η καρδιά όλης της Δημιουργίας. Γι' αυτό και έγινε άνθρωπος για να αγάπει, να σώζει, ν' ανεβάζει τα δημιουργήματά του, αλλά και να διαβεβαιώνει εξ αει την ασύγχυτη και αιώνια ένωση και σχέση του με το ανθρώπινο γένος. Ο Ιερός Ευαγγελιστής Ιωάννης χαρακτηριστικά μας διδάσκει: "ο λόγος σάρξ εγένετο και εσκήνωσεν εν ημίν και εθεασάμεθα την δόξαν αυτού, δόξαν ως μονογενούς παρά πατρός, πλήρης χάριτος και αληθείας" (Ιωάν. κεφ. Α' 14'). Αυτή είναι η δόξα και η τιμή του ανθρώπου σαν πρόσωπου με το οποίο ενώθηκε αιώνια ο ενανθρωπήσας υιός του Θεού, ο Εμμανουήλ.

Αυτή την ουσιαστική και αμετάθετη σχέση του Θεού με τον άνθρωπο επραγματοποίησεν ο ίδιος ο Θεός με το πρόσωπο του μονογενούς του Υιού μέσα στα όρια του χρόνου προκειμένου να αποκαταστήσει τη διάσταση και να φέρει την ειρήνη. "Οπως χαρακτηριστικά μας αναφέρει και πάλι ο θείος Παύλος: "καὶ ελθὼν ευηγγελίσατο ειρήνην ημίν τοις εγγύς καὶ τοις μακράν". Ο δε ποιητής της Εκκλησίας, για να εξάρει το γεγονός, γράφει : "Δεύτε αγαλλιασώμεθα των Κυρίων το παρόν μυστήριον εκδηγημένον το μεσότοιχον του φραγμού διαλέυτα, η φλογίνη ρομφαία, τα νώτα δίδωσι και τα χερουβείμ παραχωρεί του ξύλου της ζωῆς". Και αλλού λέγει : "του Κυρίου Ιησού γεννηθέντος εκ της Αγίας Παρθένου πεφώτισται τα σύμπαντα" ότι Θεός εν σαρκὶ ειφάνη, σωτήρ των ψυχῶν ημῶν".

Γιαυτό και η Εκκλησία αδιάκοπα διαφυλάττει την παράδοση των Χριστουγέννων και με ευλάβεια και φόβο Θεού και με χαρά μεγάλη κάθε χρόνο περιλαμπτικά και πανηγυρίζει το Γεννόν. Ανανέωντες την κοινωνική και πολιτιστική της ζωή και ανασυντάσσοντας τους ιερούς θεσμούς της οικογένειας, της λατρείας και δοξολογίας και πίστεως του Τριαδικού Θεού για τη μεγάλη χαρά και την ιερή αποκάλυψη που έφερε ο Θεάνθρωπος Χριστός στην Οικουμένη.

Γιαυτό, αγαπητοί αδελφοί, να επαναλάβουμε τους λόγους του υμνωδού της Εκκλησίας: "τί σοι προσενέγκωμεν, Χριστέ, ότι ὡφθης επὶ γῆς ως ἀνθρωπος δὶ' ημάς; ἐκαστον γαρ των υπὸ σου γενομένων κτισμάτων, την ευχαριστίαν σοι προσάγει οι ἄγγελοι τον ύμνον, οι ουρανοὶ τον αστέρα, οι Μάγοι τα δώρα, οι Ποιμένες το θαύμα, η γη το σπήλαιον, η ἔρημος την φάνην, ημεῖς δε Μητέρα Παρθένον ο προ αἰώνων Θεός, ελέσον ημάς". Να εργάζομαστε για την επικράτηση της Χριστιανής ιδεολογίας και πίστεως στον κόσμο και τη βαθύτερη γνωριμία του συγχρόνου ανθρώπου με τον σαρκωθέντα Χριστό.

Τον επόμενο χρόνο η Ιερά Αρχιεπισκοπή συμπληρώνει 75 χρόνια ιστορικής ζωής. Το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο το 1922 ίδρυσε την Ιερά Μητρόπολη Θυατείρων και Δυτικής και Κεντρικής Ευρώπης (όπως τότε ονομάζετο) με έδρα το Λονδίνο για να εξυπηρετήσει το Ορθόδοξο Ποιμένιο που ήταν διασκορπισμένο στη Μ. Βρετανία και στην Κεντρική και τη Δυτική Ευρώπη. Στα 75 χρόνια που έπεισαν ο Άγιος Θεός ευλόγησε την Αρχιεπισκοπή και τους πιστούς της. Τότε υπήρχαν στη Μ. Βρετανία 4 Εκκλησίες Ελληνορθόδοξες, σήμερα υπάρχουν 104. Τότε υπήρχαν μερικές μόνον χιλιάδες πιστοί. Σήμερα υπάρχουν πολλές δεκάδες χιλιάδες οι οποίοι είναι διασκορπισμένοι σ' όλο το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία και Μάλτα. Γιαυτό να προετοιμαστούμε να εορτάσουμε όλοι οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί το γεγονός τούτο και να παρακαλέσουμε το Νεογέντο Χριστό να φωτίζει και να καθοδηγεί μικρούς και μεγάλους.

Η Ιερά Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας μαζί με το Χριστεπώνυμο Πλήρωμα της διαικηρύσσει το Ευαγγέλιο των Χριστουγέννων, διατηρεί και διαφυλάττει το μυστήριο της ενανθρώπησης του Χριστού, ο οποίος μπήκε στην ιστορία σαν "Ο Άρχων της ειρήνης και πατήρ του μέλλοντος αιώνος" και μας διαβεβαιώνει ότι "μεθ' ημῶν ο Θεός γνώτε έθνη και ηττάσθε ότι μεθ' ημῶν ο Θεός".

Καλούμαστε, λοιπόν, αγαπητοί Ομογενείς και ομόπιστοι, να καταφύγουμε στους Ιερούς Ναούς, να λατρεύσουμε και να προσκυνήσουμε το Θεό Βρέφος. Να ετοιμαστούμε να κοινωνήσουμε των Αχράντων και ζωοποιών του Χριστού Μυστήριων. Να προσευχθούμε και να φιλανθρωπεύσουμε για τους φτωχούς, τους δούλους, τους φυλακισμένους, τους αδυνάτους, τους εμπερίστατους και όλους εκείνους οι οποίοι έχουν την ανάγκη της θείας αντιλήψεως και βοηθείας. Να προσευχθούμε για τους Άρχοντες και το Λαό του Ηνωμένου Βασίλειου, της Ελλάδος και της Κύπρου και όλου του κόσμου για να σέβωνται και να ακολουθούν και να προστατεύουν το Κήρυγμα των Χριστουγέννων και να γίνουν κήρυκες της ειρήνης και φιλανθρωπίας του Χριστού.

Προσεύχομα για όλους σας, και από του Ιερού Θυσιαστηρίου παρακαλώ τον Κύριο όπως εν υγείᾳ και χαρά και ευχαριστία πολλή διέλθετε τις Άγιες αυτές μέρες προσδοκώντες με ιερές ελπίδες την ανατολή του Νέου Έτους 1997. Και διατελώ μετά πολλής εν Κύριω αγάπης και ευχών.

Προς τους Ευλαβεστάτους Ιερείς και Διακόνους, τους Αξιοτίμους Προέδρους και τα Μέλη των Επιτροπών των Εκκλησιών, των Βοηθητικών Αδελφοτήτων και των Σχολικών Επιτροπών των Κοινοτήτων και το Χριστεπώνυμο Πλήρωμα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας.

Χάρις και έλεος από του Κυρίου και Σωτήρος ημών
Ιησού Χριστού της χαράς και της ελπίδος του κόσμου.

Αγαπητοί μας αδελφοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί,

Από την Παρασκευή, 15 Νοεμβρίου, εορτή των Αγίων Ομολογητών Ουρία Σαμψωνά και Αβίβου, μπαίνουμε στην περίοδο της Νηστείας των Χριστουγέννων. Η Μάνα Εκκλησία μας υπενθυμίζει τη θεία φιλανθρωπία και την αγάπη, η οποία αποκαλύφθηκε με την ενανθρώπηση και τον ερχομό του Θεανθρώπου Χριστού στον κόσμο σε σώμα και μορφή ανθρώπου.

Η Εκκλησία, σαν θεματοφύλακας του Μηνύματος της Χριστιανικής Παραδόσεως και διδασκαλίας, συνεχώς καλεί τα παιδιά της να ανανεώνουν τη σχέση τους με το Δημιουργό τους και να την εμπλουτίζουν με τη βαθεία τους πίστη και την αληθινή λατρεία, η οποία σαν θυμίαμα και πνευματική ευωδία μεταβαίνει στον θρόνο του Αγίου Θεού και γίνεται δεκτή από το έλεος και την ευσπλαχνία του. Γ' αυτό τούτη η περίοδος είναι καιρός ιερής προετοιμασίας και ασκήσεως. Η Εκκλησία όρισε νηστεία υλική και πνευματική. Μας προσκαλεί σε εκτενή προσευχή, άσκηση της αρετής και περισυλλογή κατά Θεό, τα οποία είναι στοιχεία γνήσιας και αγνής θρησκευτικότητος και καρπός της δωρεάς και της χάριτος του Αγίου Πνεύματος.

Η πίστη μας στο Δεσπότη Χριστό δεν πρέπει να είναι θεωρητική και νεφελώδης. Πρέπει να είναι πνευματική, καθαρή και αμίαντη και να σχετίζεται, να μαρτυρείται και να καταξιώνεται με την καθημερινή μας ζωή και πολιτεία. Να κατευθύνει και να παντρεύει τις σχέσεις μας με το Θεό και με τους ανθρώπους.

Σήμερα στη Μεγάλη Βρετανία γίνεται πολύς λόγος για την προστασία της οικογενείας και την καλλιέργεια των βασικών ηθικών αρχών που διδάσκει το Ευαγγέλιο και η Εκκλησία για δυο χιλιάδες τώρα χρόνια. Διαπιστώνεται ότι ο σύγχρονος άνθρωπος, και πρό πάντων η Νεολαία είναι συγχυσμένοι πνευματικά και ηθικά. Δεν ξέρουν τα βασικά στοιχεία της πίστεως, περιφρούν τις Δέκα Εντολές, τις οποίες ο Χριστός εδίδαξε και φανέρωσε και κατοχύρωσε με την αυθεντία και τη διδασκαλία της αγάπης και της συγγνώμης και της θυσίας και επεσφράγισε με το παράδειγμά του, όπως μας διδάσκει ο θείος Παύλος: "αποθέσθαι υμάς κατά την προτέραν αναστροφήν τον παλαιόν άνθρωπον τον φθειρόμενον κατά τας επιθυμίας της απάτης, ανανεούσθαι δε τω πνεύματι του νοός υμών και ενδύσασθαι τον καινόν άνθρωπον τον κατά Θεόν κτισθέντα εν δικαιοσύνη και οσιότητη της αληθείας". (Εφερ. κεφ. Δ' 22-24). Να αποβάλλουμε από πάνω και από μέσα μας τον αμαρτώλ και ξεπεσμένο άνθρωπο και να vτυθούμε το νέο άνθρωπο που ο Θεός έπλασε κατ' εικόνα και ομοίωσή του. Αυτό είναι το μήνυμα τούτων των ημερών. Να δείξουμε περισσότερο σεβασμό και αγάπη στον άνθρωπο κάθε τάξεως, ηλικίας, ομολογίας και πίστεως. Γιατί και γι' αυτό ήλθε ο Χριστός στον κόσμο, για να τον σώσει και να τον ανεβάσει στους ουρανούς. Αυτά μελετούν οι Χριστιανοί και σκέπτονται σοβαρά με την επικειμένη επέτειο της δευτέρας χιλιετρίδος Χριστιανικής πίστεως και ιστορίας. Να ετοιμαστούμε όλοι ανάλογα και να ανασυντάξουμε τη ζωή μας μέσα στα πλαίσια της χριστιανικής ιδεολογίας και πίστεως.

Και επειδή κι εμείς όλοι είμαστε μέλη της Βρετανικής Κοινωνίας, θα πρέπει να μελετήσουμε τον εαυτό μας. Να βαθυμετρήσουμε το είναι μας. Να εξετάσουμε σε τι φταίξαμε, σε τι μείναμε πίσω, ή δεν εκάναμε για να βοηθήσουμε τα παιδιά μας, την Κοινωνία μας, τους συνανθρώπους μας. Καλούμαστε να αναλάβουμε ιερή ειρηνική πνευματική σταυροφορία για να διαφωτίσουμε εαυτούς και αλλήλους για τις μεγάλες αξίες και τις αρετές της ζωής που διδάσκει η Χριστιανωσύνη, η Εκκλησία, η οικογένεια και η παράδοση μας.

Έναν κανείς θα ήθελε να παραθέσει μερικές από τις αιωνόβιες αυτές αρετές που πρέπει να κοσμούν τον άνθρωπο, θα επεσήμανε τις πιο κάτω: Αγάπη προς το Θέο με όλη την Ψυχή, με όλη τη δύναμη και με όλη την καρδιά μας. Να αγαπούμε τους συνανθρώπους μας σαν τον εαυτό μας και να είμαστε έτοιμοι να κάνουμε θυσίες για τους άλλους. Να συγχωρούμε και να ταπεινωνόμαστε μπροστά σε φίλους κι εχθρούς μας. Να δείχνουμε σεβασμό προς τους Γονείς, τους Γέροντες, τους μεγαλυτέρους, τις Αρχές και τις Εξουσίες οι οποίες έχουν την ευθύνη για την ασφάλεια, την ελευθερία, τη δικαιοσύνη, την πρόσδοκα και την κατά κόσμον ευτυχία του ανθρωπίνου Γένους, του οποίου είμαστε και μεις μέλη και συνδημιουργοί και συνεργάτες των καλών έργων. Ειδικώτερα εμείς οι μεγαλύτεροι καλούμαστε να βοηθήσουμε τα παιδιά να έχουν πειθαρχία και αυτοσυγκράτηση να σέβωνται τα θεία, να εκκλησιάζωνται, να πιστεύουν, να προσεύχωνται, να κοινωνούν και να εμπιστεύωνται τη ζωή τους στο Θεό, τον Πατέρα και Δημιουργό του ορατού και αοράτου κόσμου, τον οποίο όλοι μας χαιρόμαστε και απολαμβάνουμε με τόση χάρη και τόσο πλουσιόπαροχα.

Τα γεγονότα που προετοιμάστε να εορτάσουμε ύστερα από 40 μέρες, έφεραν στον κόσμο αυτές τις ιερές πνευματικές δυνάμεις. Έγιναν το άλας της γης. Είναι το ιερό προϊζύμι με το οποίο ζυμώνεται η κοινωνία και έτοιμοι πορεύονται για να ξεπεράσουν τον εαυτό της. Να νικήσει τις δυνάμεις του κακού, να καταπατήσει τους δαίμονες και την εμπερίστατη αμαρτία, η οποία γεννά την απογοήτευση, τον θάνατο και την φθορά, την οποία ο Χριστός με την ενανθρώπηση, τη διδασκαλία, το Πάθος και την Ανάστασή του ήλθε να καταργήσει και να χαρίσει στο Ανθρώπινο Γένος μια νέα ζωή και ελπίδα. Μια ζωή που συνταυτίζεται με τη χαρά, την αθανασία, την αιωνιότητα, την ελπίδα και τις πανανθρώπινες αξίες που ενεφύσησε ο Δημιουργός στους πρωτόπλαστους, ο δε Χριστός με την σάρκωσή του ήλθε να επιβεβαιώσει και να υπενθυμίσει σε μας τους ανθρώπους τη θεία Μνήμη και την αιώνια Πρόνοια και Αγάπη. Πολύ παραστατικά μας παραγγέλλει ο θείος Παύλος: "περιπτάγησαι υμάς αξίως του Κυρίου εις πάσαν αρέσκειαν, εν παντί έργων αγαθών καρποφορούντες και αυξανόμενοι εις την επίγνωσιν του Θεού, εν πάσει δυνάμει δυναμούμενοι κατά το κράτος της δόξης αυτού εις πάσαν υπομονήν και μακροθυμίαν, μετά χαράς ευχαριστούντες τω Θεώ και πατρί τω ικανώσαντι ημάς εις την μερίδα του κλήρου των αγίων εν τω φωτί, ος ερρύσατο ημάς εκ της εξουσίας του σκότους και μετέστησεν εις την βασιλείαν του ιερού της αγάπης αυτού, εν ω έχομεν την απολύτωριν, την άφεσιν των αμαρτιών" (Κολ. κεφ. Α' 10-16).

Γ' αυτό, αγαπητοί μου αδελφοί και ομόπιστοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί, απευθύνω τούτο το γράμμα για να σας υπενθυμίσω την αγάπη του Θεού προς τα πλάσματά του και να σας καλέσω πατρικό όλους να προετοιμαστείτε να δεχθείτε τον Χριστό "γενόμενον εκ γυναικός, γενόμενον υπό νόμον, ίνα τους υπό νόμον εξαγοράσῃ, ίνα την ιεροθείαν (όλοι οι άνθρωποι) απολάβωμεν" (Γαλάτ. κεφ. Δ' 5). Είμαι βέβαιος ότι όλοι και ο καθένας ξεχωριστά θα προετοιμαστείτε πνευματικά, ηθικά, μυστικά και κατά Θεόν για να υποδεχθείτε τον Ιησού Χριστόν σαν "βρέφος κείμενον εν φάτνη", ο οποίος "λαβών επέχθη υπό το σπήλαιον" για να φέρει στον κόσμο τα Ευαγγέλια της χαράς, της ελπίδας και της αγάπης και της ευδοκίας του Θεού στο Γένος των ανθρώπων.

Προσεύχομαι όπως εν υγείᾳ διέλθετε το διάστημα τούτο μέχρι τα Άγια Χριστούγεννα και διατελώ μετά πολλής εν Κυρίω αγάπης και ευχών.

Νοέμβριος 1996

Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΩ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

(Βραχεία προσφώνησις του Πρωτοσυγκέλλου Αρχιψ. Αθανασίου Κ. Θεοχάρους κατά την ευλογίαν και κοπήν της Βασιλόπιττας εν τω Παρεκκλησίω του Ευαγγελισμού της Αρχιεπισκοπής, τη 31η Δεκεμβρίου 1996).

Σεβασμιώτατε Πάτερ και Δέσποτα, Θεοφιλέστατοι, Ευλαβέστατοι αδελφοί Μέλη του ευαγούς Κλήρου, Εντιμολογώτατοι Άρχοντες Οφφικιάλοι της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, Εντιμολογώτατε Άρχονται και Πρόεδρες των Ελληνορθόδοξων Κοινοτήτων και του περικαλλούς τούτου Παρεκκλήσου, Αξιότιμοι Κύριοι Πρόεδροι και Μέλη των ευλογημένων Κοινοτήτων της Ιεράς Αρχιεπισκοπής, Ερίτιμοι Κύριοι Πρόεδροι και Μέλη των Βοηθητικών Αδελφοτήτων, Αξιότιμοι Κύριοι Πρόεδροι και Μέλη των Σχολικών Εφορειών, Ελάγογμοι Εκπαιδευτικοί των Ομογενειακών Εκπαιδευτηρίων, Λοιποί κύριοι Πρόεδροι και Μέλη Ευαγγέλων και ἄλλων Ομογενειακών Οργανώσεων τε και Συλλόγων και ἔτεροι εκλεκτοί Ομογενεῖς, Ιεροψάλται, Αντιπρόσωποι του Τύπου, Λαες του Θεού ευλογημένες,

“Δεύτε προσκυνήσωμεν και προσπέσωμεν” των μόνω σοφών και αληθινών Θεών ημών, “τω ζώντι εις τους αιώνας των αιώνων, ός ἔκτισε τον ουρανόν και τα εν αυτῷ και την γην και τα εν αυτῇ και την θάλασσαν και τα εν αυτῇ.” (Απολ. Ι.6), ως Ιωάννης ο Θεολόγος και της αγάπης μαθήτης φθέγγεται.

Ἐπί τως πέρατι του λήγοντος ἔτους πάρεσμεν αυ, ως είθισται, εν τω οίκω του Θεού, εν τω του Ευαγγελισμού παρεκκλήσιων, ἐνθά δέσται και διακρησθεῖται “τῆς σωτηρίας ημῶν τοῦ κεφαλαίου”. Πάρεσμεν, ως ταπεινοί διάκονοι και πιστοί οικονόμοι του μυστηρίου της απολυτρώσεως του ανθρώπου γένους, ἵνα εορτίως κατευοδώσωμεν τον παριπεύοντα ενιαυτόν, τον 1996^ο, και προς τον επιτέλλοντα νέον τοιστόν, τον 1997ον, εν συνειδήσει καλή και αγαθή προσβλέψωμεν.

Δευτήμων ουν του Κυρίου ἵνα τη αυτού θεία ευδοκία και πλουσία χάριτι και φιλανθρωπία σχώμεν τον νέον ενιαυτόν ευλογημένον και ευδόκιμον εν ἐργοῖς καλούτε τε και αγαθοίς και μεστόν πλουσίων δωρεών, ἀνωθεν κατερχομένων.

Ἐπιτρήπτω μοι δε νυν ἵνα είτια δότην ο νέος ενιαυτός ἀρχεται και καταρράφεται εν τοις δέλτοις της Ιστορίας ως προνομιούχος και ιστορικός ἄμα, διά την καθ' ημάς Ιεράν Αρχιεπισκοπήν και Εκκλησίαν. Ούτος ἔστι κομιστής της σφραγίδος της κατακλείσεως των τριών τετάρτων του αιώνως της υπάρχεως και παρουσίας, της δράσεως και προσφοράς της Βιβλικής τε και Ιεράς ταύτης Αρχιεπισκοπής, της ούσης και παρκούσης εν ταῖς Βρετανικαῖς Νήσοις.

Οθεν πάνω δικαίως και λίαν προσφιών εόρτιοι εκδηλώσεις σχεδιάζονται και ιεραὶ τελεταὶ κυροφορούνται ἵνα η ζηλευτὴ αὐτὴ θυγάτηρ του πανιέρου Οικουμενικού Θρόνου, μετά του ευαγούς ποιμένου αυτής, ἐλθη ἀντιπελαργούσα προς την γερασίμιαν Μητέρα Εκκλησίαν διά την ευεργεσίαν και τιμὴν της ιδρύσεως και της ενταύθα μεταφυτεύσεως αυτής, εν ἔτει σωτηρίων 1922ω, υπὸ του τότε μεγάλου οραματιστού της Εκκλησίας και Οικουμενικού Πατριάρχου, αοιδίμου Μελετίου Δ΄ του Μεταξάκη.

Καλούμεθα δε τοινούς πάντες, ἵνα ομοθυμαδόν ευχαριστήσωμεν τω σωτῆρι Θεώ διά την πλουσίαν ταύτην ευεργεσίαν. Υνήσωμαν Αυτον δι' οφελετικής δοξολογίας και δαψιλούς ευχαριστίας, διά την ἀνώθεν ευλογίαν και πνευματικής ευφορίαν ἀς απελάθομεν. Καλούμεθα ἵνα χαριστηρίους προσευχάς αναπέμψωμεν διά τε τα επιτελεόθεντα εν τω διαρρέωμαντι χρόνων της ζωῆς και τα εν τω κλίματι της Αρχιεπισκοπής ταύτης πραγματωθέντα.

Η Εκκλησία στοιχούσα τω λόγῳ της κεφαλής αυτής, ἡτοι του Ιησού Χριστού, “πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἀπαντὰ κηρύξατε τὸ ευαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει” (Μάρκ. Ιστ. 15), ηκολούθησε το εαυτού ποιμένον εν τη φιλοξένων ταύτη γη, ἵνα ως ἄλλη νοσσιά σκεπάσῃ αυτῷ, ποιμάνη και ποδηγητή αυτή, εν τη εαυτού εγκαταστάσει.

Τα νυν χάριτι Θεώ το κληρικόν σώμα της Αρχιεπισκοπής υπερβαίνει, εν τω καθολίκων αυτού συνόλω, τα εκατόν πρόσωπα. Ταύτα πλαισιούν νέφος προθύμων θελελοντών προσφέροντων αεννάως και παντοειδῶς διά τας ανάγκας της Εκκλησίας. Το δε ευλογημένον αυτής ποιμένον αριθμεῖ περὶ τας τριακοσίας χιλιάδας ψυχῶν.

Πάντες μείς λατρεύομεν τω Θεώ τω εν Τριάδι και διακονούμεν εν τη Εκκλησίᾳ, ἔκαστος ὅση ημίν δυνάμει. Καθ' ημέραν κοπιώμεν ἄχρις ού μορθώθη Χριστός εν ταις ψυχαῖς του λογικοῦ και εμπειστευμένου τη Εκκλησίᾳ

ποιμνίου.

Ἐνεργουμένη εκδηλούται η αγάπη και ανύστακτον το ενδιαφέρον της Εκκλησίας παραμένει, διά το ἔργον της καταλλαγῆς και συμφιλιώσεως των ανθρώπων μετά του Θεού. Η προσαγωγή εκάστου μέλους πλησίον του Πλαστουργού αυτού αποτελεῖ την διηνεκή μέριμναν πάντων των εργατών του Ευαγγελίου και ιδιαιτέρως της φιλέργου και φερεπόνου υμετέρας σεπτής της Σεβασμού της Θεού. Οσημέρα βαρύ καθίσταται της Εκκλησίας το ἔργον καθ' ὅτι αντιπνευματική η εποχή ημών εχαρακτηρίσθη και πολλαπλῶς και υπὸ ποικίλων ρευμάτων σκεψώσεως και συγχέσεως, ἐνέκεν των τεχνικών ρευμάτων επιβύζεων και της ολοέν προηγμένης ευρεσιτεχνίας, ο σύγχρονος ἀνθρωπός βάλλεται.

Καίτοι πάντες ημείς πολλαπλῶς κοπιώμεν και καθ' εκάστην εκδαπανώμεθα εν τη θεραπείᾳ των πνευματικών αναγκών του λαού του Θεού, δέον όπως αεὶ μιμητοκώμεθα το του Κυρίου λόγιον : “ὅταν ποιήσῃ πάντα τα διαταχέντα υμίν, λέγετε ὅτι δούλοι αρχείοι ἐσμεν, ὅτι ὁ οφειλούμεν ποιήσαι πεποιήκαμεν” (Λουκ. Ιζ. 10). Δει δε ενθυμείσθαι ἔτι ὅτι : “οὐκ ἔρχεται η Βασιλεία του Θεού μετά παραπρήσεως” (Λουκ. Ιζ. 20).

Πανθομολογουμένως οι νέοι και αι νέαι εκάστου λαού αποτελούν την χρυσέα ελπίδα και το ευοίων μέλλον αυτού. Ιδιάιτερος δε αποβαίνει ο ρόλος της Νεολαίας διά το ημέτερον ευάριθμον γένος. Αι χιλιάδες των νεαρών υπάρχεων της σπουδαζούσης νεολαίας, συνιστάμενα εκ των εξ Ελλάδος και Κύπρου ορμωμένων και πλαισιούμενα εκ των επι θυγενεία ημών γεννωμένων, καθίστανται λίαν πολύτιμοι και προσθέτοις και αιδένονται τας ευθύνας και το φορτίον της Εκκλησίας ημών. Επὶ πάσι δε τούτοις η ομάς των εν τοις ημετέροις εκπαιδευτηρίοις φοιτούντων χρήσισ και απολαμβάνονται πλουσίαν της Εκκλησίας την μέριμναν και δαψιλίξιν, διά την ομάλην πνευματικήν αυτών ανέλιξιν, προαγωγήν και ανάπτυξιν.

Η Εκκλησία χρήσιν ποιούσα παντός αναγκαίου μέσου διά την επιτέλεσιν της αποστολής αυτής, διηνεκώς και αδιακινέσι της ποινεχίζει το ἔργον της καταλλαγῆς και συμφιλιώσεως των ανθρώπων μετά του Θεού. Κατό τον παρελθόντα ενιαυτόν παρεσχέθη προς την εκκλησίαν ετέρα νέα ἐπαλξίς προσφοράς του λόγου του Θεού και περαιτέρω διαφωτίσεως του λαού Αυτού εν ταις πνευματικαίς και θρησκευτικαίς αυτού αναζητήσει. Αύτη εστί το Ελληνικόν Ραδιόφωνον αφ' ού εκάστην Δευτέραν ακούεται Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ διά την συχνήν πληροφορίαν και τον αρτιώτερον καταρισμόν του σώματος του Χριστού.

Παραλλήλως πολλαὶ Κοινότητες αειδόνται τα οικήματα αυτών, αι διαθέτωις διά την κάλυψιν και θεραπείαν των πνευματικών αναγκών του λαού αυτών. Εν δε τω δευτέρω εξαιμήνων του παρελθόντος εγιαυτοῦ ἡρέσιον γενικήν ανακαίνισις του Οίκου των Θυσιείων, ήτις εργασία εγγίζει την περαίων αυτής.

Γνωτόν τον τυχάνει ὅτι ο Χριστιανικός κόσμος πυρετώδως προετοιμάζεται διά πανηγυρικούς εορτασμούς ως προς την επικειμένην δισχιλιετή ολοκλήρωσιν της υπάρχεως και παρουσίας της πίστεως του Ιησού, του από Ναζαρέτ, εν τω ημετέρω πλανήτη.

Συν τοις ἀλλοίς διαληγθεῖσι γεγονόσι η Αυτού Θειοτάτη Παναγιότης, ο σεπτός και Οικουμενικός ημών Πατριάρχης, Αυθέντης και Δεσπότης, Κύριος Κύριος Βαρθολομαίος, ευκαριακώς και πατρικώς επισκέψαθε και επιμούγησε, κατό τον παρελθόντα ιούλιον μήνα, τα εν τη Σκωτία παροικούσας και εκείσει διαβιούσας Κοινότητας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής.

Σεβασμιώτατε,

Ἐπιμηκύνων ἔτι μικρόν τον λόγον και κατακλείων ἀμα την προσλαλιάν ταύτην, θέλω υμάς βεβαιώσαι διά την ανανέωσιν της αφοιωσίσεως και συνεργασίας πάντων ημών προς την Σεβασμιότητά σας, διά την καλήν και αισίαν συνέχισιν της διακονίας ημών.

Δέομαι ουν του Κυρίου εκτενώς όπως διαφυλάττη την υμετέραν σεπτήν Σεβασμιότηταν εν ακμῇ και υγείᾳ καταλλαγῆς. Προσέτι θε πεποιησεύει αυτήν εν ἔτεσι μακροίς και ευφροσύνοις, αλπούς και ειρηνικοῖς διά της Εκκλησίας την εύκλειαν και της πολυτηρούμενού Ομογενείας ημών το καλόν όνομα και την προς τα πρόσω ανόδον, προκοπήν, τιμητικήν προβολήν και ευστάθειαν εν τη μεγάλῃ ταύτη χώρᾳ.

ΕΤΗ ΠΟΛΛΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Σεβ. Αρχιεπισκόπου Θυατείων και Μεγάλης Βρετανίας κ. Γοργορίου

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που βρίσκομαι στο βήμα της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας Αθηνών, της οποίας το Διοικητικό Συμβούλιο είχε την έμπνευση και την πρωτοβουλία να συγκαλέσει τούτο το Συνέδριο σ' ένα τόσο βασικό και σπουδαίο θέμα, όπως είναι "η Εκκλησία και Παιδεία". Αυτές τις μέρες έχουμε τη χαρά και την τιμή και το προνόμιο να ακούσουμε διακεκριμένους ομιλητές να διαπραγματεύονται το πελώριο αυτό θέμα. Γι' αυτό μαζί με τους άλλους ομιλητές ενώνων τις ευχαριστίες μου και εκφράζω τα θερμά μου συγχαρητήρια σε κείνους που πρωτοστάτησαν κι εργάστηκαν για τη σύγκληση και επιτυχία του Συνεδρίου. Είμαι δε βέβαιος ότι τούτο θα αποτελέσει σταθμό και θα προαγάγει την Παιδεία εις τον Ελληνικό χώρο, ώστε να παραμείνει άρρηκτα συνδεδεμένη με τη θύραθεν και την πατερική παράδοσή μας. Παράλληλα όμως θα πρέπει, και είμαι βέβαιος, ότι θα μας προβληματίσει όλους η σύγχρονη πραγματικότητα με τη μεγάλη εξέλιξη στην τεχνολογία, την ψυχολογία, τη μηχανική και φυσική, τη γνενετική και την αστρονομία. Οι επιστήμονες, οι οποίοι βρίσκονται στο προσκήνιο της σύγχρονης σκέψης, έχουν σχεδόν στην ολότητά τους αποδεχθεί τη βασική αυτή αλήθεια του αλληλενδετού της Ελληνοϊουδαϊκής και Ελληνικής Χριστιανικής Παιδείας με τα μεγάλα επιτεύγματα της επιστημονικής ερεύνης και σκέψης. Γι' αυτό η Εκκλησία με την αιωνόβιά της παράδοση και με την ικανότητά της να αντιμετωπίζει σταθερά και με επιτυχία τις εξελίξεις στη σκέψη και τη γνώση, μπορεί και πρέπει να συμβάλει αποφασιστικά στην προσπάθεια του σκεπτόμενου και θρησκευόμενου ανθρώπου να χειραγωγήσει το σύγχρονο κόσμο και να τον βοηθήσει για να συνεχίσει αδιατάραχτα και εποικοδομητικά την έρευνα και γνώση της Δημιουργίας για την ολοκλήρωση του προορισμού του, σύμφωνα με τα αιώνια σχέδια του Θεού.

Άλλωστε η Εκκλησία σήμερα, και ομιλώ εδώ ιδιαίτερα για τον Απόδημο Ελληνισμό της Θεόσωστης Επαρχίας Θυατείων και Μ. Βρετανίας, στην οποία διακονών εξ ονόματος της Α.Θ. Παναγιότης του Οικουμενικού Πατριάρχη Κωνσταντινούπολεως κ.κ. Βαθηθολομαίου και της περί Αυτόν Αγίας και Ιεράς Συνόδου, διεξάγει ένα πελώριο αγώνα διακονίας εκπαιδευτικής, κατηχούσα, διδάσκουσα και χειραγωγούσα το ποίμνιο, τα Ιερά Γράμματα και μεταλαμπαδέουσα τον Έλληνα λόγο προς τους Αποδήμους. Γι' αυτό και η ομιλία μου θα περιστραφεί κυρίως γύρω από τη δική μας εκπαιδευτική διακονία, την οποία Κληρικοί και Λαϊκοί διεξάγουμε με την ιερή ελπίδα, ότι ο Μέγας Δάσκαλος και Παιδαγωγός και Αρχιερέας, ο Μέγας Ιησούς Χριστός θα ευλογήσει και θα αυξήσει κατά το μέτρον της δωρεάς του.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Ο Ελληνισμός και επί Τουρκοκρατίας, τόσο στις υπόδουλες περιοχές, όσο και στη Διασπορά της Εποχής, έζησε και πρωτοστάτησε σε πολλά πράγματα. Η ζωτικότητα και ο δυναμισμός του Γένους επέζησε και εν πολλοίς εμεγαλούργησε. Σήμερα όμως, ύστερα από 160 σχεδόν χρόνια ελεύθερο Εθνικό Βίο, ύστερα από τη δημιουργία της Κυπριακής Πολιτείας προ 30ετίας και πλέον, τα πράγματα έχουν μεταβληθεί. Μεταβλήθηκαν όχι στο δικό μας χώρο, αλλά σε παγκόσμια βάση. Και εξηγούμαλ:

Εν πρώτις, από τις αρχές τούτου του αιώνα, ο Ελληνισμός ασκεί μια τεράστια μεταναστευτική

κίνηση. Μεταναστεύει στην Αμερική και Αυστραλία και υπερμεσούντος του αιώνος μετανάστευσε στη Δυτική Ευρώπη. Άλλαξε σχεδόν τους πατροπαράδοτους τόπους που ξέρουμε από την ιστορία ότι αγαπούσε και μπορούσε να μεταναστεύει. Επαυσε να είναι η Ρωσία, οι παραδουνάβιες Χώρες, η Μικρά Ασία, η Μέση Ανατολή και η Αίγυπτος το Κέντρο των μεταναστευτικών ενδιαφερόντων του. Για λόγους ευνόησης, η σκέψη και ο νους του μεταφέρθηκαν σε Χώρες μακρινές, εν πολλοίς νέες και πολυάριθμες. Έχουν ισχυρή πολιτική κρατική δομή και, σύμφωνα με τη σύγχρονη τάση των μεγάλων Λαών, έχουν σαν κύρια πολιτική και στόχο τους την αφομοίωση των μειονοτήτων.

Γι' αυτό το λόγο κάμνουν οργανωμένη προσπάθεια για να αφομοίωσουν γλωσσικά και πολιτιστικά και θρησκευτικά αν θέλετε τις μειονότητες. Οι δε μειονότητες, όπως η δική μας, δεν μπορούν ν' αντέξουν στον πειρασμό, δεν διαθέτουν τους τρόπους, τις δομές, την οικονομική και άλλη άνεση για να μπορέσουν να αντιδράσουν. Ιδιαίτερα η δική μας μειονότητα. Είναι άπειρη και εν πολλοίς απροετοίμαστη για να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις εκείνες, οι οποίες θα την προφυλάξουν από την αφομοίωση και τον αφανισμό μπροστά στον κίνδυνο που της δημιουργούν οι μεγάλες Πολιτείες, με τα πλούσια και σύγχρονα μέσα επικοινωνίας, διοικητικής δομής και οργανωσών που διαθέτουν. Η Ελληνική Πολιτεία (και τελευταία η Κυπριακή Δημοκρατία) προσπαθούν, τείνουν χείρα βοηθείας και θέλουν να βοηθήσουν για τη διατήρηση του Αποδήμου Ελληνισμού. Δημιουργούν ειδικές υπηρεσίες, προσφέρουν χρήματα και βιβλία, ενεργούν κατάλληλα μέσω των Κυβερνήσεων του Τόπου όπου διαμένουν οι Ομογενείς.

Όλα αυτά είναι αξιόλογα και σπουδαία δείγματα ενδιαφέροντος του Γένους μας. Όμως δεν είναι ικανά για να μπορούν να ανακόψουν την αφομοίωση και τον αποχρωματισμό ιδιαίτερα της νέας Γενιάς των Μεταναστών. Τούτο το φαινόμενο είναι γνωστό σε όλους σας γιατί το ζειτεί καθημερινά όσοι έχετε ισχυρό αισθητήριο παρατηρητικότητας και διείσδυσης στα Κοινωνικά πράγματα μας.

Βέβαια, όπως συνέβη και σε προηγούμενες Εποχές, οι κατά τόπους Ομογένειες - μειονότητες εφεύρισκαν και συνεχίζουν να εφευρίσκουν διαφόρους τρόπους αναστατωκούς αυτής της ραγδαίας αφομοίωσεως και υποχωρήσεως του μετανάστου. Στους παλαιότερους χρόνους εδημοιύργησαν, για το σκοπό ακριβώς αυτό, τις Κοινότητες, τις συντεχνίες, τις Εταιρείες και άλλα παρεμφερή Σωματεία και Οργανώσεις.

Η ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Στις μέρες μας, εάν λάβουμε υπόψη την Ομογένεια του Ηνωμένου Βασίλειου, εδημοιύργηθησαν τα νυκτερινά Σχολεία, υποτυπώδη κατ' αρχάς και βελτιωμένα σιγά - σιγά, Εκπαιδευτήρια που αντικείμενο έχουν τη στοιχειώδη εκμάθηση της γλώσσας και θρησκείας και ιστορίας μας και γενικώτερα της πολιτιστικής μας κληρονομίας. Παράλληλα προς αυτά - και ομιλώ για τη Μεγάλη Βρετανία - εδημοιύργηθηκαν Σωματεία, Σύλλογοι, Οργανώσεις αλλά και Κόμματα που σχετίζονται με τις πολιτικές πολιθετήσεις των Ιδρυτών τους. Βέβαια, σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη εποχή, ο Απόδημος Ελληνισμός επηρεάζεται από το Κέντρον, παράλληλα προς την επίδραση που υφίσταται από την

φιλοξενούσα Χώρα. Και αυτό είναι ωφέλιμο και καλό εξατάραμένο από μια σκοπιά. Βλάπτει όμως από άλλη σκοπιά, γιατί συγχύει την Ομογένεια και της μεταδίδει τις φυσικές ανησυχίες και τη μικροπολιτική που κατά φυσικό τρόπο διεξάγεται σ' ένα τόπο. Γι' αυτά τα ζητήματα όμως δεν θα ασχοληθούμε επί του παρόντος γιατί είναι σε πολλούς γνωστά και πρέπει κανείς να ασχοληθεί σε ιδιαίτερο μάθημα και εν εκτάσει. αντικειμενικός σκοπός μας είναι να επισημάνουμε μερικές ωμές πραγματικότητες που επηρεάζουν άμεσα και συσχετίζονται με τη γενικότερη προβληματική του Αποδήμου Ελληνισμού της Μ. Βρετανίας και το μέλλον του.

Επανερχόμενος στο βασικό θέμα της σημερινής μου ομιλίας θέλω να τονίσω τη σπουδαιότητα, τη μοναδική θα έλεγα θέση, την οποία διαδραματίζει η Εκκλησία στη Διασπορά στους νεώτερους χρόνους στο κεφαλαιώδες ζήτημα της Παιδείας. Η Εκκλησία μας, με την μακραίωνη παράδοση της, την πείρα της και την αυθεντία με τη γοητεία που ασκεί στους μη Ορθόδοξους Λαούς, οι οποίοι πάντοτε με χαρά έβλεπαν το στενότερο συνδυασμό και τη γνωριμία τους με την Ορθοδοξία και ιδιαίτερα την Οικουμενική Ορθοδοξία, όπως την εκφράζει το Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολεως διά μέσου των αιώνων, καθιστά τα πράγματα ευνοϊκότερα για τον Απόδημο Ελληνισμό.

Η Οικουμενική κίνηση, η οποία αναπτύχθηκε ιδιαίτερα στο β' ημισεού του 20ού αιώνα, βρίσκεται στον κολοφώνα της, αλλά και αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της Χριστιανωσύνης, συνέβαλε πολύ στην επιβολή αλλά και την επικράτηση της αυθεντίας και του κύρους αυτής ανάμεσα στις πολυάνθρωπες και πολυεθνικές κοινωνίες όπου αναπτύσσεται και δρα ο Απόδημος Ελληνισμός.

Έχοντας όλα αυτά υπόψη, καλούμαστε να θεμελιώσουμε το μέλλον μας ενισχύοντες την κοινωνική δομή, η οποία θα έχει πάντα κέντρο της την Εκκλησία που είναι το ενοποιό καθίδρυμα και το φυσικό και πνευματικό καταφύγιο και προπύργιο του Λαού μας. Γι' αυτό το λόγο η Εκκλησία έχει μια μοναδικότητα και η Ομογένεια για να επιζήσει καλεῖται να περιφρακτεί εντός της, καλλιεργούσα σε βάθος και πλάτος αλλά και με ασφαλή κριτήρια τα χαρακτηριστικά της. Το Ελληνικό Σχολείο μόνο του, χωρίς την πρόσβαση και τον εσωτερικό δεσμό με την Εκκλησία είναι καταδικασμένο σε αποτυχία και δεν έχει μέλλον μακροπρόθεσμο. Γι' αυτό οι ειδικοί και οι άρχοντες της Εκκλησίας και του πληρωμάτος της καλούνται να συσπειρωθούν γύρω της και με ευθύνη να προγραμματίσουν το μέλλον της εξασφαλίσεως των Αποδήμων. Ζούμε σε κοσμογονικές και αποκαλυπτικές μέρες, οι οποίες διακρίνονται για τη συνεχή κι αδιάκοπη αλλαγή τους. Τα γεγονότα διαδεχόνται το ένα το άλλο και οι σκέψεις μας με πολλή δυσκολία μπορούν να τα παρακολουθήσουν λόγω των αλληλοσυγκρουομένων συμφερόντων τους. Εν τούτοις, με πολλή αφοσίωση και ζήλο καλλιεργούν την ομογένεια και την ενότητα την πολιτική, την οικονομική, την πολιτιστική, τη γεωγραφική και την εκκλησιαστική. Επί των ημερών μας καταργήθηκαν τα τείχη και οι ιδεολογικοί συνασπισμοί που βασάνιζαν τους λαούς στα τελευταία 50 χρόνια. Σήμερα υπάρχουν μερικοί οργανισμοί που έχουν βάλει τη σφραγίδα τους στην ανθρωπότητα και διεκδικούν να επιζήσουν και να επιβιβληθούν με την αξία και την πνευματική τους αντοχή και δύναμη. Τέτοιοι Οργανισμοί είναι τα Ηνωμένα Έθνη, η Κοινή Αγορά, το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, Η Βρετανική Κοινωνοπολιτεία. Εκτός, βέβαια, από τους υπερεθνικούς αυτούς Οργανισμούς, υπάρχουν και πολλοί άλλοι μεγάλης σπουδαιότητας και σημασίας, αλλά και αυτοί επίσης τροχιοδρομούνται προς την ενότητα και τη σύσφιξη θαυμτέρων δεσμών και σχέσεων μεταξύ όλων των λαών της Γης.

Ανέφερα αυτά σαν παραδείγματα για να υπενθυμίσω, αλλά και να τονίσω τη μεγάλη

αναγκαιότητα της καλλιέργειας της ενότητας, της συμφιλίωσης και της αγάπης που πρέπει να πρυτανεύει στις σχέσεις των μελών και των συνδέσμων της Ομογένειας.

Είναι συνεπώς ανάγκη η Ομογένεια όλη να επιστρατεύεται αλλά και να συστρατεύεται, στον κοινό αγώνα για την οργάνωση και την περισυλλογή της. Να αξιοποιεί και να αξιολογεί τις δυνάμεις της και να τις οριοθετεί, να τις χρησιμοποιεί για την εξασφάλιση των γεγετικών εκείνων προσώπων, τα οποία της χρειάζονται, της είναι απαραίτητα για να τη χειραγωγούν και την εμπνέουν στο μέλλον, καλλιεργώντας από πολύ νωρίς στα παιδιά και τη νεολαία μας το Εθνικό και Θρησκευτικό αίσθημα ώστε εν καιρώ να είναι έτοιμη η νέα γενεά ν' αναλάβει τα νησιά στη διοίκηση και την καθόλου οργάνωση των Κοινοτήτων μας.

Αυτά τα πρόσωπα είναι κυρίως οι Κληρικοί, Επίσκοποι, Ιερείς, Διάκονοι, και φωτισμένοι λαϊκοί Δάσκαλοι και Επίτροποι στους ώμους των οποίων βρίσκεται το βάρος της διαπομπώνσεως και της θρησκευτικής της εκκλησιαστικής αγωγής και Ελληνικής μόρφωσης του Ποινινίου και του λαού μας.

Έρχονται κατόπιν οι Διδάσκαλοι των Ελληνικών και Κατηχητικών Σχολείων, οι οποίοι επωμίζονται τη διδασκαλία και την προαγωγή της καλλιέργειας και της διάδοσης της Γλώσσας, της Θρησκείας, της Ιστορίας και γενικότερα της Παράδοσής μας. Έχουμε ύστερα ανάγκη φωτισμένων και προοδευτικών γηγητόρων, οι οποίοι με υψηλό αίσθημα ευθύνης θα πρέπει να δεχθούν τη διοίκηση και τη διαίρεση των ίδρυμάτων μας, των Ναών, των Σχολείων και των λοιπών Οργανισμών τους οποίους, με τόση αγάπη και εφευρετικότητα, η συλλογική αλλά και η ιδιωτική πρωτοβουλία στήνει και ιδρύει για να ανεγείρει προμαχώνες και να προφυλαχθεί από τους ανέμους που συνεχώς πνέουν για να ταλαιπωρήσουν την Ομογένεια, και να της αποβάλουν από μέσα της τη Θρησκευτική και Πολιτιστική της ταυτότητα, και ν' αφανίσουν αυτό τούτο το είναι της. Κατ' αυτό τον τρόπο θα κατορθώσει να προστατευτεί η Νεολαία και το Κέντρο Βάρους της Ομογένειας, η Εκκλησία μας, η οποία και φέρει τη μεγαλύτερη ευθύνη για τη συντήρηση της φυσιογνωμίας της Ομογένειας στη Μ. Βρετανία και γενικά στη Διασπορά.

Ο ρόλος της Εκκλησίας στον υπόδουλο Ελληνισμό είναι σε όλους μας γνωστός. Από την Ιστορία μαθαίνουμε ότι ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας η Εκκλησία υπήρξε πρωτοπόρος, αλλά και ο κατ' εξοχήν φορέας της πατρώας Παιδείας. Οι λόγοι είναι γνωστοί, αλλά είναι καλά να τους ξαναφέρουμε στο μυαλό μας για να μπορούμε καλύτερα να εκτιμούμε την Ιστορία και την Παράδοση μας. Να αποδίδουμε τα ανάλογα σε κείνους που μας διαφύλαζαν τα ιερά φώτα της Παιδείας και μας εκράτησαν αναμμένη τη φλόγα για τα γράμματα και γενικότερα την Εκπαίδευση, η οποία στις μέρες μας είναι τόσο διαδεδομένη παντού με τα μαζικά μέσα επικοινωνίας και την οργανωμένη προσπάθεια που καταβάλλουν Λαοί και Πολιτείες για τη μετάδοσή της στους Νεωτέρους. Μέσα στην πλησμονή και την ευκολία που παρατηρείται σήμερα, δύσκολα μπορούμε να εκτιμήσουμε το έργο των πατέρων μας στο κεφαλαίων αυτό θέμα της Παιδείας.

Πώς κατάφερε όμως η Εκκλησία μέσα στους χρόνους εκείνους της δουλείας να κρατήσει αναμμένη τη δάδα της Παιδείας μέσα στο φόβο, τη φτώχεια, την αγραμματούσην και τα τόσα άλλα δεινά που επισωρεύθηκαν στο Γένος από την μέρα που υποδυλώθηκε στους Τούρκους; Μια δουλεία, η οποία και διάρκεσε τέσσερις μακρούς και σκληρούς αιώνες, με φοβερά επακόλουθα για το μέλλον και την πρόοδο του Ελληνισμού και της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας.

Ασφαλώς όχι τυχαία. Κι αυτό γιατί η Εκκλησία στάθηκε σαν αληθινή Μάνα για να προστατεύει και περιθαψει και παρηγορήσει το δούλο Γένος μέσα στη

Βαρειά χειμωνιά της αφόρητης σκλαβιάς του.

Η Εκκλησία, με επικεφαλής τον Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, ο οποίος αναγνωρίστηκε σαν Κεφαλή της Ορθοδοξίας και με Θωμανικά διατάγματα διώριστηκε Εθνάρχης των Ρωμιών και με ευθύνη και πλήρη συνείδηση της αποστολής του ανέλαβε την πνευματική και εν πολλοίς την πολιτική κηδεμονία του ποιμένου του, που βρισκόταν κάτω από την τουρκική κυριαρχία. Η Εκκλησία επί Τουρκοκρατίας κινήθηκε με πραγματική αυταπάρνηση μέσα σ' αυτά τα ασφυκτικά πλαίσια για να προστατεύσει το ποιμένιο της. Να κρατήσει τη δάδα της πίστεως αναμένη και να την μεταδώσει στους σκλάβους ομογενείς και άλλους Ορθοδόξους Χριστιανούς της αχανούς Θωμανικής αυτοκρατορίας.

Οι ιερείς των Ενοριών, των πόλεων και κωμοπόλεων και των Επαρχιών σ' όλο τον Ελληνικό χώρο, μαζί με τους Μοναχούς, που κρατούσαν φυλαγμένα τα λείψανα της θρησκευτικής και πολιτιστικής παραδόσεως του Γένους, απετέλεσαν την σπονδυλική στήλη και την έκφραση για την υλοποίηση των προνομίων της Εκκλησίας, τα οποία είχαν παραχωρηθεί από τον Μωάμεθ. Χάρη σ' αυτούς όλους τους φανερούς και αφανείς παράγοντες και πολλές φορές τους ασήμους και ανώνυμους και οιλιγονόμων παπαδοδασκάλους, διατηρήθηκε, προφυλάχθηκε και καλλιεργήθηκε η γλωσσική και εκκλησιαστική παράδοση μέχρις ότου ξημερώσουν καλύτερες μέρες για το δούλο Γένος.

Ο Κληρικός (από τον Οικουμενικό και τους άλλους Πατριάρχες μέχρι το διευταίο ταπεινό λευτή της Ορθοδοξίας) υπήρξε πάντοτε ο ενωτικός κρίκος του λαού, η δε Εκκλησία το κέντρο, γύρω από το οποίο περιστρέφοταν η Κοινοτική, η Εθνική και η θρησκευτική ζωή του λαού μας. Γι' αυτό και η συμβολή της Εκκλησίας στη διατήρηση της ταυτότητος των Ορθοδόξων Λαών υπήρξε και εξακολουθεί να είναι τεράστια και παγκοσμίως ανεγνωρισμένη σήμερα. Καμμιά δύναμη και κανένας θεσμός δεν διέθετε, ούτε τώρα διαθέτει την πείρα, τη γνώση, την αυθεντία και το ήθος που χρειάζεται ο άνθρωπος για να κρατηθεί ενωμένος με το ομόπιστο και ομογενές του στοιχείο. Και τη διαπίστωση αυτή πολύ σοφά και με την διακρίνουσαν αυτόν διορατικότητα διέκρινε και παραδέχθηκε ο λαός μας σ' όλες τις εποχές και σ' όλους τους τόπους και μάλιστα στη Διασπορά, όπου η Ομογένεια, ο Ελληνισμός, δεν αντιμετωπίζει βέβαια προβλήματα δουλειάς και φυσικού εξευτελισμού. Έρχεται όμως συνεχώς και αδιαλείπτως αντιμέτωπος με τον υπαρκτό, τρομερό και αδυσώπητο κίνδυνο αποπροσανατολισμού του από τα πάτρια και τα ιερά και την τελική αφορούσα του μέσα στις κοινωνίες που ασφυκτικά και εξουθενωτικά τον περιβάλλουν και τον αποστραγγίζουν από τις πατρογονικές του καταβολές.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΙΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ

Η Ομογένεια που ζει σήμερα και προοδεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο και η οποία συμπληρώνει 75 χρόνια ζωής κάτω από οργανωμένη Εκκλησιαστική Αρχή - την Αρχιεπισκοπή Θυατείρων, - η οποία αποτελεί αναπόσπαστη Επαρχία του Οικουμενικού Θρόνου και ιδρύθηκε το 1922, έχει μια ιστορία πολύ μεγαλύτερη, από την μελέτη της οποίας μπορεί κανείς να διαπιστώσει τις εξής πραγματικότητες:

Όταν το 1677 ιδρύθηκε για πρώτη φορά στην Αγγλία οργανωμένη Ελληνική Ορθόδοξη Κοινότητα αφιερωμένη στην Παναγία, το πρώτο πράγμα που επιδιώχθηκε τότε από τους λιγοστούς εκείνους πρόσφυγες από το Μωριά ήταν η απόκτηση δικού τους Ναού. Και αυτό πραγματοποιήθηκε χάρη στην παρουσία στο Λονδίνο του πρώτην Αρχιεπισκόπου Σάμου Ιωσήφ Γεωργηρίνη. Οι Ομογενείς όμως τότε, όπως βέβαια και άλλες εθνικές ομάδες που είχαν επιζήσει καταφύγιο και καλύτερη ζωή στη Βρετανία,

βρέθηκαν μέσα στη θρησκευτική λαίλαπα που μάστιζε την Αγγλία και σαν άμεσο αποτέλεσμα υπήρξε η απώλεια του Ναού τους και ο διασκορπισμός τους, Κύριος οιδε, πού, ώστε οι πρώτοι εκείνοι γνωστοί απόδημοι ν' απορροφήθουν σχεδόν αμέσως από την Αγγλική κοινωνία και ν' απολεσθούν έτσι εντελώς τα ίχνα τους. Άρα χωρίς οργανωμένη Εκκλησιαστική Κοινότητα ο Ελληνισμός κατ' αδήριτη ανάγκη εξανεμίζεται και χάνεται.

Εκατόν πενήντα χρόνια αργότερα παρατηρείται η μεγάλη έξοδος από την αγωνιζόμενη ν' αποτίναξει τον Τουρκικό ζυγό Ελλάδα ομογενών που εγκαθίστανταν μόνιμα στο Λονδίνο, το Μάντσεστερ, το Λίβερπουλ, το Κάρντιφ και γενικά σε Βρετανικές πόλεις όπου ανθούσε το εμπόριο. Πρώτη, όμως, και πάλι μέριμνα των ομογενών υπήρξε η οργάνωσή τους σε Εκκλησιαστικές Κοινότητες. Το 1836 στο Λονδίνο, το 1842 στο Μάντσεστερ, το 1860 στο Λίβερπουλ, το 1873 στο Κάρντιφ. Τη φόρα όμως αυτή και λόγω του ότι ο αριθμός των ομογενών ήταν αριθμητικά πολύ μεγαλύτερος από εκείνους του 1677, αλλά κυρίως γιατί οι πολιτικές και θρησκευτικές συνθήκες στη Βρετανία είχαν αλλάξει ριζικά, ενώ παράλληλα η επικοινωνία του Αποδήμου Ελληνισμού με την Γενέτειρα πραγματοποιούνταν ευκολώτερα και ανεπτύχτερα, οι μετανάστες φρόντισαν επίσης να εξασφαλίσουν και τον δεύτερο πόλο γύρω από τον οποίο περιστράφηκαν οι δραστηριότητες και η μέριμνά τους, δηλαδή το Ελληνικό Σχολείο. Γιατί ο Ελληνισμός και η Ορθοδοξία, αν μπόρεσαν να διατηρηθούν και να ανθίσουν - στο μέτρο βέβαια του δυνατού - μέσα στους μαύρους χρόνους της δουλειάς, αυτό το όφειλαν στην αλληλοσύνδεση και αλληλοεξάρτηση Θρησκείας και Παιδείας, με μοναδικούς, για τα περισσότερα χρόνια, δασκάλους, τους παπάδες, οι οποίοι μέχρι σήμερα στην Κύπρο αλλά και στο πολυπλήθες Ελληνοκυπριακό ποιμένιο μας στην Αγγλία προσφωνούνται όχι "Πάτερ" αλλά "Δάσκαλε".

Αυτή, λοιπόν, την διαπίστωση οι απόδημοι μετέφεραν και τότε και σήμερα ακόμη στη Μ. Βρετανία, γι' αυτό και αποτελεί συνείδηση του λαού η πραγματικότητα ότι επικεφαλής των εκπαιδευτικών και πολιτιστικών ανατάσσουν και προσπαθείων της ομογενείας πρέπει οπωσδήποτε να βρίσκονται οι Κληρικοί μας, από τον Αρχιεπίσκοπο μέχρι και τον τελευταίο Διάκονο, περιστοιχιζόμενοι βέβαια από όλους τους άλλους εργάτες της Εκκλησίας που είχαν και έχουν τάξει σαν μοναδικό τους σκοπό την προάσπιση του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας από τις πολυποικιλες επιδράσεις που κατά καιρούς απειλούν τη διάβρωσή τους.

Η ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

Η εκπαιδευτική, συνεπώς, πολιτική ή μάλλον διακονία της Εκκλησίας στη Διασπορά (κι εδώ περιορίζομαι κατ' ανάγκη στην ομογένεια του Ηνωμένου Βασιλείου) αποτελούσε στοιχείο εκ των βασικωτέρων και σπουδαιοτέρων στην καθόλου ύπαρξη και δραστηριότητά της ως πνευματικής, θρησκευτικής και πολιτιστικής τροφού και παιδαγωγού εν Χριστώ του Αποδήμου Ελληνισμού. Δυστυχώς όμως η ανυπαρξία Εκκλησιαστικής Αρχής με έδρα της το Λονδίνο ή άλλη πόλη της Βρετανίας και ο ως εκ τούτου ανεξέλεγκτος τρόπος με τον οποίο οι κατά καιρούς ομογενείς που αναλάμβαναν τη διοίκηση των Κοινοτήτων μας (όσο αξιέπαινοι και αν είναι για τις θυσίες στις οποίες υποβάλλονταν ώστε να κρατηθούν οι Κοινότητες αυτές ζωντανές), είχε σαν άμεσο και θλιβερό αποτέλεσμα το ότι τον 19ο αιώνα οι ομογενείς στο Ηνωμένο Βασίλειο είχαν σταδιακά απολέσει τη συναίσθηση της αξίας των Ελληνικών Γραμμάτων (σε μεγάλο δε βαθμό και της Ορθοδοξίας) για τη διατήρηση των χαρακτηριστικών τους ως Ελλήνων Ορθοδόξων της Διασποράς. Τούτο καταφαίνεται αρχικά από τη μικροβιότητα των δύο πρώτων Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων που ιδρύθηκαν και

λειτούργησαν πάνω σε ημερήσια βάση στην Αγγλία - το ένα στο Λονδίνο και το άλλο στο Μάντσεστερ. Σαν άμεσο δε επακόλουθο της αποτυχίας εκείνης υπήρξε και η παρατηρηθείσα σταδιακή μεν, αλλά ιστορικά τεκμηριωμένη διάβρωση του εθνικοθρησκευτικού αισθητηρίου των Αποδήμων, πολλοί από τους οποίους και απόρροφήθηκαν στην Αγγλική κοινωνία, απολέσαντες και την γλώσσα, αλλά και την Ορθοδοξία τους, σε τέτοιο μάλιστα βαθμό, ώστε ο πρώτος Μητροπολίτης Θυατείρων στην πρώτη επίσημη έκθεσή του προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο να παρατρεί ότι μόνο η Κοινότητα του Λονδίνου, η της Αγίας Σοφίας, από όλες τις άλλες Κοινότητες που είχαν άλλοτε σημειώσει τέτοια άνθηση, εδείκνυε κάποια δραστηριότητα ακόμη. Οι Κοινότητες του Μάντσεστερ, του Λίβερπουλ και του Κάρντιφ βρίσκονταν εντελών υπό διάλυση.

Ευτυχώς όμως που είχαν ήδη αποκτήσει ιδιόκτητους μεγαλοπρεπείς Ορθοδόξους Ναούς, αλλά και αυτοί, στις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα, κινδύνευαν ν' αρχηστευθούν από έλλειψη ποιμνίου και συνεπώς και Κληρικών που θα αναλλάμβαναν την πνευματική, την θρησκευτική και βέβαια την γλωσσική χειραγωγία του Εκκλησιασμάτος τους. Τούτο είναι καταφανές και από το γεγονός ότι η αλληλογραφία και η εν γένει διεξαγωγή των υποθέσεων της Κοινότητος του Λονδίνου διεκπεραιώνονταν πια στα αγγλικά. Άλλα και πάλι, το 1920, πρώτη η Εκκλησία και ο Αρχιμανδρίτης Ιλαρίων Βασιλέας της Αγίας Σοφίας Λονδίνου, συνέλαβε την ίδεα, την οποία και πραγματοποίησε αμέσως, να ιδρύσει το πρώτο στο είδος του Παροικιακό Σχολείο, το οποίο να λειτουργεί κάθε Σάββατο και το οποίο απετέλεσε στη συνέχεια το πρότυπο για τα διακόσια τόσα απογευματινά και Σαββατιανά Σχολεία που λειτουργούν σήμερα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Παράλληλα όμως με τα Σχολεία αυτά, η Εκκλησία, ήδη από της επομένης της αφίξεως στο Λονδίνο του Μητροπολίτου Θυατείρων μακαριστού Γερμανού Στρηνοπούλου τον Ιούλιο του 1922, πρωτοστάτησε και πρωτοστατεί στην προσπάθεια ιδρύσεως ημερησίου Σχολείου για τα Ελληνόπουλα που γεννιούνται και μεγαλώνουν στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η όλη εικόνα, όμως, της ομογένειας Ηνωμένου Βασιλείου άλλαξε ριζικά ευθύς μετά το τέλος του πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου για τρεις κυρίως λόγους: Την εγκατάσταση των γραφείων πολλών Εφοπλιστικών Οίκων στο Λονδίνο, το Κάρντιφ και άλλες πόλεις της Βρετανίας. Τη μαζική μετανάστευση Ελληνοκυπρίων από την Μεγαλόνησο - που βρίσκονταν τότε κάτω από τη Βρετανική Αυτοκρατορία. Άλλα κυρίως χάρη στην ιδρυση της Μητρόπολεως Θυατείρων και Ευρώπης Κεντρώας και Δυτικής (όπως ήταν η πλήρης ονομασία της) με έδρα το Λονδίνο.

Το έργο, βέβαια, που είχε να επιτελέσει η Μητρόπολη τότε ήταν όντως τεράστιο, ο δε Μητροπολίτης Θυατείρων, ο οποίος ήταν υποχρεωμένος να επισκέπτεται αυτοπροσώπως (ελλείψει βοηθών και οικονομικών πόρων) όλες τις Κοινότητες στην Αγγλία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες κλπ., είχε στην πραγματικότητα επωμισθεί το δυσβάστακτο βάρος να ξαναζωντανέψει τις Κοινότητες αυτές από ένα φυσιολογικό λήθαργο, στον οποίο είχαν περιέλθει και λόγω της ελλείψεως Εκκλησιαστικής Αρχής στην οποία θα ήταν άμεσα υπόλογοι, αλλά και από τον τρόπο που κυβερνούνταν, πράγμα που τους είχε δώσει την ψευδαίσθηση ότι η κάθε Κοινότητα δρούσε και υπήρχε σαν εντελώς ανεξάρτητη Εκκλησιαστική οντότητα - με δικό της Καταστατικό, δικούς της Κανονισμούς, δική τους πολιτική, δικά τους οικονομικά κλπ. Άρα το πρώτο που είχε να κάνει τότε ο Αρχιεπίσκοπος Γερμανός ήταν να εκπαιδεύσει τους ομογένεις να αποκτήσουν αίσθημα και φρόνημα εκκλησιαστικό και συνείδηση της αποστολής τους ως μελών στο διοικητικό μηχανισμό του Οικουμενικού Πατριαρχείου, του οποίου οι

Μητροπόλεις και Αρχιεπισκοπές της Διασποράς αποτελούν αναπόσπαστες Επαρχίες.

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΗΜΕΡΑ

Η δημιουργία του Ενιαίου Φορέα Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης απετέλεσε ίσως τη μεγαλύτερη πρόσφατη επιτυχία της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων στον τομέα της Εκπαίδευσης της διακονίας στην Ομογένεια Ηνωμένου Βασιλείου. Η πληθωρικότητα που χαρακτηρίζει σε γένει τον Ελληνισμό, αλλά ιδιαίτερα τους Αποδήμους, σε όλους τους τομείς της ζωής και των φιλοτίμων δραστηριοτήτων τους και η για μισό και πλέον αιώνα διπολικότητα στην πολιτική σκέψη που δίχαζε τους Έλληνες όπου γης, είχε σαν ένα από τα πολλά αρνητικά της αποτελέσματα και τον κατακερματισμό των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων μας σε διαφόρους φορείς, οι οποίοι ναι μεν θεωρητικά επιδίωκαν τους ίδιους στόχους - την Ελληνοπρεπή μόρφωση των παιδιών και της νεολαίας μας - στην πράξη όμως είχε δημιουργηθεί μια ακατάσχετη κατασπατάλευση εμψύχου και αψύχου δυναμικού. Εχρισάθη δε πολύς κόπος και υπομονή και δεξιοτεχνία μέχρις όπου επιτευχθεί η τελική συγκατάθεση όλων των Φορέων σ' αυτό που πάντοτε υπεστήριζε η Εκκλησία, αλλά και η ιστορική μας Παράδοση - ότι μόνο με την Εκκλησία επικεφαλής των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων της Ομογένειας στη Διασπορά, είναι δυνατό να διασφαλισθεί η συνέπεια και η μακράς εμβέλειας προσφορά μας στην Εκπαίδευση των παιδιών και της νεολαίας μας. Έτσι, επικεφαλής του ΕΦΕΠΕ και με έγκριση και ενθάρρυνση των Κυβερνήσεων Ελλάδος και Κύπρου και βέβαια και τις ευλογίες του Σπουδού Κέντρου της Ορθοδοξίας, του Οικουμενικού Πατριαρχείου, είναι ο εκάστοτε Αρχιεπίσκοπος, περιστοιχιζόμενος από εκπροσώπους όλων των Εκπαιδευτικών Φορέων, αλλά με πρωτοβουλίες που παρέχουν στην Εκκλησία τον νευραλγικό ρόλο που δικαιούται, αλλά και πρέπει και μπορεί να ασκεί παντού και πάντοτε.

Η δημιουργία, βέβαια, του ΕΦΕΠΕ, η οποία αποσκοπεί στο συντονισμό των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων της Ομογένειας, δεν αποστερεί τους Φορείς από πρωτοβουλίες, οι οποίες είναι αναγκαίες λόγω αυτής ταύτης της σύστασής τους ως αυτοσυντηρήτων, οικονομικά, οργανισμών. Η Εκκλησία, συνεπώς, η οποία ούτε αναγνωρίζει αλλά ούτε και καλλιεργεί το διαχωρισμό των ομογενών σε "δικούς" μας και σε "μη δικούς μας", καταβάλλει συντονισμένες προσπάθειες ώστε μέσα από τον ΕΦΕΠΕ και διά των μελών αυτού να επιτελεί έργο παιδευτικό πέραν του συνήθους καθαρά σχολικού τομέα, ώστε και όλοι οσοι στερούνται καθαράς εκκλησιαστικής συνειδήσεως κυρίως λόγω της μη συμμετοχής τους για τόσα χρόνια στην ουσιαστική ζωή και διάρθρωση της Ομογένειας, να αντιλαμβάνονται και ν' αποδέχονται τον υπερκομματικό, απολιτικό ρόλο της Εκκλησίας μας τόσο στον καθαρά θρησκευτικό όσο και στον ευρύτερο κοινωνικό ρόλο του ανθρώπου της εποχής μας.

Έτσι, ακόμα και στη δημιουργία τοπικών σχολικών μονάδων κυρίως εις την Επαρχία, όλοι οι Φορείς αποδέχονται πια το Νάο σαν το ασφαλέστερο κέντρο και πόλο έλξης των ομογενών να στέλλουν τα παιδιά τους για ν' αποκτήσουν τη στοιχειώδη έστω γλωσσική κατάρτιση και την σταδιακή τους ανατροφή μέσα στους κόλπους του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας ερχόμενα σε άμεση κοινωνία με τους δύο άμβωνες του Γένους - την Αγία Τράπεζα και τη διδασκαλίκη Έδρα. Σε τούτο δε το ουσιώδες κεφάλαιο της διακονίας της Εκκλησία της Διασποράς έχει αφ' ενός τη σοφή και ιστορικά καταξιωμένη πείρα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, το οποίο πάντοτε συμβουλευόμαστε προτού λάβουμε οποιαδήποτε μακροπρόθεσμη πρωτοβουλία - και το κάνουμε αυτό

όχι απλώς από καθήκον, αλλά γιατί πιστεύουμε ότι εστι πρέπει να γίνεται - αφ' ετέρου όμως έχουμε την ενεργό και εν πολλοίσι πολύ θετική συμπαράσταση και συναντήληψη των Κυβερνήσεων Ελλάδος και Κύπρου. Οι οποίες, παρ' όλα τα εσωτερικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν, εν τούτοις έχουν επιδείξει συγκινητικό ενδιαφέρον για την Ομογένεια Ηνωμένου Βασιλείου (και πιστεύουμε και για όλους τους Ομογενείς της Διασποράς), με την αποστολή μεγάλου αριθμού Εκπαιδευτικών, αλλά και δωρεάν βιβλίων για τις πολλαπλές ανάγκες των Σχολείων μας. Τα οποία, όπως ανέφερα ήδη, είναι σχεδόν στην ολότητά τους Απογευματινά και Σαββατιανά και συνεπώς δεν μπορούν να παράσχουν πλήρη μόρφωση, αλλά μόνο στοιχειώδη γλωσσική κατάρτιση και ψυχία από την Ελληνική Ιστορία και τη Θεία Λατρεία μας. Πάντως οι Ναοί μας και γενικά οι Εκκλησιαστικοί χώροι που διαθέτουμε, βρίσκονται πάντοτε στη διάθεση και χρησιμοποιούνται για σχολικές και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις όχι μόνο από τα καθαρώς Εκκλησιαστικά ίδρυματα, αλλά και από κάθε άλλο εκπαιδευτικό και πολιτιστικό οργανισμό της Ομογένειας. Άρα και εδώ, όπως και παντού η Εκκλησία ασκεί ουσιαστική εκπαιδευτική διακονία φέροντας κάτω από τη σκέπη της όλους, δύοι μοχθούν και εργάζονται για την Παιδεία και τον Πολιτισμό μας.

Σημειωτέον όμως ότι τα πιο πολλά Σχολεία μας - και όχι μόνο στην Επαρχία - χρησιμοποιούν σαν Δασκάλους τους όλους τους προσοντούχους Κληρικούς μας, μερικοί από τους οποίους είναι μάλιστα ενταγμένοι στις δύο Εκπαιδευτικές Αποστολές της Ελλάδος και της Κύπρου. Και δεν χρειάζεται, νομίζω, να υπερτονίσω τη σημασία της παρουσίας των Κληρικών μας στο κεφαλαιώδες αυτό σημείο των Εκπαιδευτικών μας δραστηριοτήτων. Απλώς θέλω να επισημάνω την παρατηρούμενη αυτή συνέπεια στον εκπαιδευτικό ρόλο της Εκκλησίας στη Διασπορά, όπου ο Κλήρος διεδραμάτισε, αλλά και εξακολουθεί να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο τόσο στην ίδρυση, όσο και στη συντήρηση και την κανονική λειτουργία των Ελληνικών μας Σχολείων. Η δε παρουσία αυτή των Κληρικών μας στην εμπροσθιοφυλακή των εκπαιδευτικών μας δραστηριοτήτων καθιστά τό έργο του λοιπού διδακτικού προσωπικού και ευχερέστερο και μονιμότερο, εφ' όσον ο κληρικός έχει την αναγκαία εκείνη μονιμότητα στη διακονία του που διασφαλίζει τη συνέχεια και τη συνέπεια στο έργο και τις επιδιώξεις μας.

ΙΔΡΥΣΗ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

Επειδή όμως τόσο ο αριθμός των προσοντούχων Κληρικών μας, όσο και των λοιπών προσοντούχων Εκπαιδευτικών είναι κατ' ανάγκη περιορισμένος στη Διασπορά κυρίως για οικονομικούς λόγους, η Εκκλησία και πάλι προσπάθησε να βρει κάποια μακροπρόθεσμη λύση ιδρύοντας ειδικό Φροντιστήριο για Επιμόρφωση Δασκάλων που είναι μόνιμα εγκατεστημένοι στο Ηνωμένο Βασίλειο και που έχουν ήδη εκδηλώσει σοβαρό ενδιαφέρον στη μόρφωση της νεωτέρας γενεάς των Μεταναστών μας. Οι πλείστοι από τους φοιτητές αυτούς είναι γυναίκες, οι οποίες είχαν αποκτήσει στο παρελθόν απολυτήριο παλαιού Γυμνασίου ή αργότερα Λυκείου, έχουν κάνει οικογένεια, αλλά μετέχουν ενεργά στο έργο της Εκκλησίας και γενικώτερα της Ομογένειας και συνέπεια της συμβολή τους στον Εκπαιδευτικό τομέα θα μπορούσε - με κατάλληλη επιμόρφωση - να συμπληρώσει μια πολύ μεγάλη έλλειψη που απασχολεί σοβαρά την Εκκλησία μας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ήδη δε η προσπάθεια αυτή έχει δώσει καρπούς, αφού όχι μόνο έχουμε ήδη αποφοίτους του ιδρυθέντος Ινστιτούτου Επιμόρφωσης Δασκάλων που

εργάζονται στα Σχολεία μας, αλλά και οι Κυβερνήσεις Ελλάδος και Κύπρου το ενισχύουν παρέχοντας μέρος του διδακτικού προσωπικού, η δε Εκκλησία παρέχει τους χώρους και τις άλλες διευκολύνσεις για την κανονική και απρόσκοπη λειτουργία του.

Όπως ήδη ανέφερα, η Εκκλησία πάντοτε πρωτοστάτησε στην ίδρυση Ημερήσιων Ελληνικών Σχολείων στη Μ. Βρετανία. Διαστυχώς τα μέχρι τούδε ιδρυθέντα υπήρχαν βραχύβια κυρίως για οικονομικούς λόγους, αφού για να λειτουργήσουν έπρεπε οι Γονείς, ή άλλοι Ομογενείς, να καταβάλλουν τα προς συντήρηση των σχολείων αυτών έξοδα τη στιγμή που η Πολιτεία παρέχει δωρεάν Παιδεία. Γ' αυτό και τώρα προσπαθούμε συντονισμένα να εξασφαλίσουμε αφ' ενός την υποχρεωτική έγκριση των Αγγλικών Εκπαιδευτικών Αρχών για την ίδρυση ενός τέτοιου Σχολείου, αφ' ετέρου όμως την οικονομική ενίσχυση τόσο της Ελλάδος και της Κύπρου, όσο και Ομογενών και άλλων Οργανισμών που ενδιαφέρονται γύρω από το θέμα αυτό. Μέχρι σήμερα έχουμε καλύψει όλες τις προκαταρκτικές εργασίες, οι οποίες, παρ' όλο που την αρχική τους πρωτοβουλία την είχαν πάρει μια ομάδα εγκρίτων και περί τα εκπαιδευτικά πεπειραμένων ομογενών, εν τούτοις βρίσκονται κάτω από τη σκέπη και, θα έλεγα, την πλήρη καθοδήγηση της Εκκλησίας, ώστε αν τελικά επιτευχθεί ο σπουδαιότατος αυτός στόχος, τότε και πάλιν η Εκκλησία μας θα έχει το προβάδισμα στην οργάνωση και την εφαρμογή του αναλυτικού προγράμματος με βάση την Ορθόδοξη μας παράδοση και τον Ελληνισμό μας.

Σημειωτέον, βέβαια, ότι το υπό μελέτη Ημερήσιο Σχολείο, για να τύχει της απαιτούμενης έγκρισης και συνέπειας επιχορήγησης των Αγγλικών Αρχών, θα πρέπει να είναι στη βάση του Αγγλικό Εκπαιδευτήριο. Εμείς όμως έχουμε το δικαίωμα να διδάσκουμε σ' αυτό πάνω σε υποχρεωτικά καθορισμένο ωράριο τόσο την Ελληνική Γλώσσα και Ιστορία όσο και την Ορθόδοξη μας Πίστη και Λατρεία, πράγμα που δεν γίνεται ασφαλώς στα ανάλογα Αγγλικά Εκπαιδευτήρια. Έτσι, εμείς μεν υποχρεούμεθα να εξεύρουμε τα χρήματα για την αγορά και την επίπλωση του σχολικού Κτιρίου, οι δε Αγγλικές Αρχές θα καλύπτουν πλέον όλα τα έξοδα λειτουργίας του. Θα πρόκειται, δηλαδή, για Αγγλο-Ελληνικό Σχολείο, όπως είναι τα παρόμια Σχολεία άλλων μειονοτήτων στη Βρετανία που τυχάνουν της οικονομικής ενισχύσεως της Αγγλικής Πολιτείας.

Το ουσιώδες, όμως, για την ύπαρξη τέτοιων Αγγλο-Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν είναι απλώς η φοίτηση σ' αυτά των παιδιών της Ομογένειας, αλλά η μελλοντική χρήση τους σαν Εκπαιδευτικών επάλξεων από τις οποίες θα μπορούμε και σαν Εκκλησία και σαν Οικουμενικός Ελληνισμός να μεταλλαγματεύσουμε τη φλόγα του Ελληνικού και Ορθόδοξου μας χαρακτήρα στις επανερχόμενες γενεές των Μεταναστών μας, ενώ ταυτόχρονα θα μας παρέχεται η ευκαιρία να αποτελούμε πολιτιστικούς φάρους και για την ευρύτερη κοινωνία, μέσα στην οποία ζούμε και προοδεύουμε.

Εδώ, βέβαια, οφείλουμε να αναφέρουμε ότι ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 λειτουργούν στο Λονδίνο δύο ημερήσια Σχολεία, το ένα στο λεγόμενον "Ελληνικό Κολλέγιο Λονδίνου", σαν ιδιωτικό με Αγγλική, ως επί το πλείστον, υποδομή και επιδιώξη, και την Ελληνική Σχολή Λονδίνου, που βρίσκεται υπό τον άμεσο έλεγχο του Ελληνικού Προξενείου και λειτουργεί σαν κανονικό Ελληνικό Εκπαιδευτήριο, όπως και τα αντίστοιχα Σχολεία Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ούτε

το ένα όμως, ούτε το άλλο μπορούν να θεωρηθούν σαν καθαρά Παροικιακά Ελληνικά Σχολεία, όπου να μπορούν να φοιτούν τα παιδιά της Ομογένειας αφ' ενός δωρεάν και αφ' ετέρου χωρίς ν' αποκόπτονται από το Εκπαιδευτικό σύστημα και τις απαιτήσεις της χώρας, στην οποία ζούμε οι πιο πολλοί μόνιμα πια.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Όταν, λοιπόν, μιλούμε για σχέσεις Εκκλησίας και Παιδείας στη Διασπορά, πρέπει να έχουμε υπ' όψη και την πολύ σπουδαία αυτή διακονία της. Ας μη ξεχνούμε ότι οι Απόδημοι, όσοι τουλάχιστον επιδεικνύουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον (αν όχι πάντοτε και αγάπη) για τα Εκκλησιαστικά μας πράγματα, το πράττουν πολλές φορές προκειμένου να εκπνωθεί το αχρησιμοπόιητο πολιτικό τους δυναμικό και έτσι δημιουργούν κάποτε πραγματικά προβλήματα τόσο στον Ιερέα της Κοινότητος, όσο και στην Εκκλησιαστική τους Αρχή, η οποία, συνεπώς, έχει καθήκον να επιδεικνύει υπομονή, σύνεση, αλλά και αποφασιστικότητα στις σχέσεις της με τα κατά τόπους Εκκλησιαστικά Συμβούλια, τα οποία θα χειραγωγεί, θα νουθετεί και θα εκπαιδεύει συνεχώς για να αντιληφθούν την ουσία της δικής τους προσφοράς στην καθ' όλου διοίκηση των Εκκλησιαστικών Κοινοτήτων.

Η Εκκλησία, επίσης, στην Διασπορά αντιμετωπίζει τρομερά προβλήματα εξεύρεσης, εκπαίδευσης και εξασφάλισης, πάνω σε μόνιμη βάση, της υπηρεσίας καταλλήλων Κληρικών, οι οποίοι να εμφορούνται από διάθεση ιεραποστολική και να είναι συνεπώς έτοιμοι να υποβάλλονται σε θυσίες και στερεήσεις ουκ ολίγες. Όμως για να επιτευχθεί αυτό είναι ανάγκη να υπάρχουν ή να δημιουργηθούν εκ του μηδενός, Ιερατικές Σχολές ή τουλάχιστον Φροντιστήρια, όπου τόσο οι υπάρχοντες, όσο και οι μέλλοντες Κληρικοί να υποβάλλονται σ' ένα πρόγραμμα βασικής τουλάχιστον εκπαίδευσης ως προς το ποιόν και τις γενικώτερες απαιτήσεις της διακονίας τους στη Διασπορά. Κυρίως όμως η Εκκλησία πρέπει να επιδιώκει την καλλιέργεια και την προστασία αυτού που λέμε "Εκκλησιαστικό ήθος", τόσο στους Κληρικούς, όσο και στους Λαϊκούς άρχοντες των κατά τόπους Κοινοτήτων, ώστε το έργο και η όλη τους συμπεριφορά να αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση για τον εν πολλοίς απληροφόρητο περί τα Εκκλησιαστικά λαό μας.

Στην αγγλική εκπαίδευση σήμερα γίνεται πολύς λόγος και καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια για την αναβάθμιση της Παιδείας γενικώτερα και ειδικώτερα για τη βελτίωση του μαθήματος των θρησκευτικών στα σχολεία με την παροχή περισσοτέρων γνώσεων στα παιδιά και την καλύτερη εκπαίδευση των Δασκάλων των θρησκευτικών. Επιβεβαιώνεται η μεγάλη επίδραση της θρησκείας στα παιδιά για την αγωγή τους και τη συμπεριφορά τους στην κοινωνία. Γ' αυτό και όλοι οι ενδιαφερόμενοι συστήνουν την εισαγωγή και την αναβάθμιση του στα μημέρησια σχολεία.

Άλλα μέτρα που χρησιμοποιεί η Εκκλησία στην Εκπαίδευτική της Διασπορά είναι:

Σύγκληση Συνεδρίων Εκπαιδευτικών και συνεδριάσεων για την μελέτη και προβολή και διάδοση της Παιδείας εκκλησιαστικής και Ελληνικής και Χριστιανικής και πολιτιστικής. Οργάνωση συγκεντρώσεων και εσφρών με τη συμμετοχή των παιδιών, των Γονέων και Δασκάλων και του Λαού για ενίσχυση και εκπαιδευτικό φρονηματισμό του Ποιμανίου. Οργάνωση Συλλόγων Γονεών και Δασκάλων.

Ίδρυση Επιτροπής μελέτης του έργου της Παιδείας και των μέσων διδασκαλίας και συγγραφή βιβλίων ειδικών για τα παιδιά. Ενθάρρυνση των επί μέρους Κοινοτήτων και Εκκλησιών και των διαφόρων Εκπαιδευτικών Συλλόγων και φορέων για την επέκταση της εκπαιδευτικής προσπαθείας στις εθνικές, θρησκευτικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Έκδοση και κυκλοφορία περιοδικών και φυλλαδίων για την πρώθηση του έργου της Παιδείας. Δεκαήμεροι πανηγυρικοί εορτασμοί των Ελληνικών Γραμμάτων με ομιλητές διακεκριμένους από την Ελλάδα, την Κύπρο και το Ηνωμένο Βασίλειο. Διοργάνωση εκθέσεων βιβλίων Ελληνικών και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων με τις οποίες επιδιώκεται η εκπαίδευση του Ποιμανίου και δη της Νέας Γενεάς. Ίδρυση και λειτουργία Σχολής Βυζαντινής Μουσικής για την Εκπαίδευση των Ιεροφαλτών και Βοηθών για την καλή παρουσία της Λατρείας.

Η Ομογένεια όμως του Ηνωμένου Βασιλείου, όπως ασφαλώς και των άλλων χωρών όπου βρίσκεται διασκορπισμένος ο Απόδημος Ελληνισμός, αντιμετωπίζει το οπαντόφευκτο και σοβαρότατο πρόβλημα της Παιδείας, και δυστυχώς της σίγουρης απώλειας της γλώσσας του. Το πρόβλημα αυτό η Εκκλησία προσπαθεί να λύσει με τα πιο πάνω μέτρα. Όμως υπάρχει και συνεπώς είμαστε υποχρεωμένοι, προκειμένου να αποφευχθεί η πλήρης απώλεια της εθνικής και θρησκευτικής του συνειδήσεως και χαρακτήρος να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις εκείνες που θα του επιτρέψουν να μείνει δεμένος με τον κορμό του Έθνους και της Ορθοδοξίας. Και ένας από τους τρόπους αυτούς είναι η χρήση της γλώσσας της φιλοξενούσης χώρας όταν και όπου καθίσταται τούτο απόλυτα αναγκαίο και αναπόφευκτο. Όλοι οι προκάτοχοί μου, λοιπόν, αλλά και πριν να δημιουργηθεί η Ιερά Μητρόπολη και αργότερα Αρχιεπισκοπή Θυατείρων, συνέγραψαν κείμενα στην αγγλική που καλύπτουν από θέματα απλής Κατήχησης και Λειτουργικής, μέχρι βαθύτατα Θεολογικά συγγράμματα, και όλα τους είχαν σαν στόχο τους τόσο τα απλά, όσο και τα μορφωμένα μέλη του Ποιμανίου μας. Ιδιαίτερα αναφέρω τον ασίδιμο Πρωτοπρεσβύτερο Κωνσταντίνο Καλλίνικο Εφημέριο του I. Ναού του Mnachester και Αρχιεπίσκοπο Αθηναγόρα Κοκκινάκη, ο οποίος μετάφρασε τη θεία Λειτουργία του εν Αγίοις Πατρός ημών Χρυσοστόμου και την εξέδωση με παράλληλο το πρωτότυπο κείμενο, εμείς δε εκδώσαμε νέα τοιαύτη μετάφραση, η οποία και χρησιμοποιείται στους Ναούς μας εκείνους όπου υπάρχει μεγάλος αριθμός του Ποιμανίου μας που μιλά και καταλαβαίνει μόνο την αγγλική, χωρίς όμως και να εγκαταλείψουμε τη χρήση του πρωτότυπου. Θεωρούμε δε τον τρόπο αυτό μια μεγάλη συμβολή στην καθόλου εκπαιδευτική διακονία της Εκκλησίας, αφού κρατούμε το Ποιμανίο μας μέσα στους Ναούς μας, ενώ ταυτόχρονα τους παρέχουμε την ευκαιρία και τους ενθαρρύνουμε να εκμανθάνουν και την Ελληνική Γλώσσα και πολιτισμό μας.

Σήμερα με τη παγκοσμιοποίηση των πάντων δεν μπορούμε να μιλάμε - όπως θέλουν και επιμένουν μερικοί, - για θρησκευτικούς διαχωρισμούς. Βέβαια δεν συνιστάται ούτε δεκτός ο συγκρητισμός που παρετηρείτο έντονα και ήτο χαρακτηριστικό της εποχής του Χριστού. Ο σημερινός άνθρωπος είναι πολύ ευαισθήτος στις θρησκευτικές του πεποιθήσεις. Γ' αυτό και δεν πρέπει να αγνοείται η να παραμελείται η ιδιαιτερότητα η θρησκευτική και πολιτική κάθε λαού. Η θρησκεία βέβαια, όπως είναι γνωστό, είναι παράγοντας διαχωριστικός ανάμεσα στους λαούς και τα έθνη και τους πολιτισμούς. Για μας όμως

θρησκεία είναι στοιχείο σύμφωνο με την πρόοδο, την ειρήνη, την συνεργασία, την ενότητα του λαού και την προσαγωγή του σε σφαιρές υψηλής πνευματικότητος και ζωής. Η Εκκλησία με το ήθος και τη διδασκαλία της προστατεύει και καλλιεργεί το θεσμό και την ισορροπία της οικογένειας και προσπαθεί να μεταφεύσει στα μέλη της όχι μόνο την πίστη στο Θεό, αλλά και την αγάπη και το σεβασμό προς κάθε άνθρωπο και κάθε κοινωνία. Σήμερα παρατηρείται κάποια περιφρόνηση και σύγχυση προς τις μεγάλες αρχές της οικογένειας, της θρησκείας και της αρετής και πνευματικότητος του ανθρώπου. Η Εκκλησία με την αυθεντία της, την Παιδεία, την παράδοση, την πνευματική ανθρωποποίη λατρεία της και το ήθος της καλείται να διαδραματίσει πρωτεύοντα ρόλο για την εκπαίδευση και το μέλλον του ανθρώπου και όλης της δημιουργίας. Γι' αυτό και προσπάθειά μας είναι η ενίσχυση της τοπικής Ενορίας, μέσα στην ιερή παρεμβολή της οποίας αναπτύσσεται το ιδεώδες της πίστεως και της ιερής παιδείας και της εκπαίδευσης των πιστών γενικώτερα για τη χειραγωγία, τη διαπαιδαγώηση και την αληθινή μόρφωση της Νέας Γενεάς.

Με τα δεδομένα, ειδικώτερα όμως του συγχρόνου βίου όπου τα μαζικά μέσα επικοινωνίας, τείνουν να επιβληθούν στη ζωή του ανθρώπου, η Εκκλησία είναι υποχρεωμένη να αντισταθεί και να βρει τρόπους για να αντισταθμίσει την παραπαιδεία αυτή και να βοηθήσει το Ποίμνιο και την Πολιτεία την Εκπαίδευση και τους φορείς της ειδικώτερα για να μπορούν να έχουν ισορροπία μπροστά στα μεγάλα γεγονότα της τεχνολογίας και της επιστήμης και των συγχρόνων εφευρέσεων που ανοίγουν νέους ορίζοντες στη ζωή του σημερινού ανθρώπου.

Σήμερα με την ταχεία και εύκολη διάδοση της γνώσεως και επιστήμης σ' όλα τα πλάτη και μήκη της οικουμένης, η Εκκλησία δεν πρέπει να είναι απλός θεατής, ούτε ουραγός, αλλά θα πρέπει να δίνει ρωμαλαίο το παρόν της, αφ' ενός μεν να ανθαρρύνει τους εργάτες της Παιδείας και της σύγχρονης επιστήμης και τεχνολογίας. Αφ' ετέρου δε με την σοφία και τη σύνεση που την διακρίνει, με την αυθεντία και την πείρα, και με την εγνωμένη αγάπη της προς τον άνθρωπο, - το οποίο υπηρετεί εξ ονόματος και διά λογαριασμό του Τριαδικού Θεού, μιμούμενη τον Ιδρυτή της, - θα πρέπει να ανοίξει την αγκάλη της και με φιλανθρωπία και επιείκεια, υπομονή, ταπείνωση και διάκριση να βάλει υπό την σκέπη της όλα τα παιδιά της και επίσης αυτή την εκλεκτή μερίδα των παιδιών της, οι οποίοι εκπαιδεύονται για την μελέτη και την εκπαίδευση της Νέας Γενεάς για τη διάνοιξη νέων οριζόντων εις την επιστήμη και την τεχνολογία, την μηχανική, την γενετική και την ψυχολογία. Να επεκτείνει την αγάπη της με την προσευχή και το ιδιαίτερον ενδιαφέρον που πρέπει να δειξει στους επιστήμονες, τους εκπαιδευτικούς και τεχνοκράτες, τους οικολόγους, τους ψυχολόγους και τους ηθικολόγους και σ' όλους εκείνους οι οποίοι εργάζονται για την εκπαίδευση των ερχομένων Γενεών και την επέκταση της έρευνας και της γνώσεως της Δημιουργίας, η οποία έγινε από τον Θεό και κατέστησε τον άνθρωπο οικονόμο και φύλακα. Και χάρη του

ανθρώπου ο Θεός εσαρκοφόρησε "εκένωσε εαυτόν γενόμενος υπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δε σταυρού" (Φιλ. κεφ.Β',8) για να διακηρύξει την άμεση σχέση του με τα δημιουργήματα επικεφαλής των οποίων είναι ο άνθρωπος σαν εικόνα και ομοίωση του Θεού του αօράτου.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία και δη η Εκκλησία της Διασποράς και εν προκειμένω η Ιερά Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας που δρα σ' ένα χώρο που αποτελεί τη γέφυρα μεταξύ Αμερικής και Ευρώπης προσπαθεί στο μέτρο του δυνατού να ανταποκριθεί στη διακονία της, παρά την ποικιλή αδυναμία της στην υψηλή της αποστολή και όχι μόνο να διαφυλάξει το Ορθόδοξο Ποίμνιο που βρίσκεται υπό την κηδεμονία της, αλλά και να συμβάλει στην πνευματική ζωή του τόπου που φιλοξενείται και τυγχάνει της ελευθερίας και της προόδου της Πολιτείας του Ηνωμένου Βασιλείου.

Η εκπαίδευτική, λοιπόν, διακονία της Εκκλησίας στη Διασπορά (αλλά όχι μόνο σ' αυτή) είναι πολλαπλής σπουδαιότητος και εμβέλειας: Να δημιουργήσει Ελληνικά και Κατηχητικά Σχολεία και Εκπαιδευτικούς Συνδέσμους για να μορφωθούν τα παιδιά και η νεολαία μας μέσα στους κόλπους του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας. Να εθίσει τους Λαϊκούς Αρχοντες των Κοινοτήτων μας στο υψηλό Εκκλησιαστικό φρόνημα. Και να εκπαιδεύσει τους Κληρικούς μας ώστε να αποκτήσουν υψηλό Εκκλησιαστικό και Ιεραποστολικό ήθος που θα τους καταστήσει τύπο και υπογραμμό του ποιμνίου μας. Και όλα αυτά όχι πάντοτε κάτω από ευμενείς κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες. Το ότι όμως η Ορθοδοξία και ο Ελληνισμός κατόρθωσαν όχι απλώς να επιβιώσουν, αλλά και να μεγαλουργήσουν ακόμη και κατά την διάρκεια της μαύρης δουλείας του Γένους, αυτό οφείλεται σε μέγιστο βαθμό στη διπλή προσφορά της Εκκλησίας μας προς το ποίμνιο της: Τη διαφύλαξη και την προβολή της Ορθοδοξίας και στην παράλληλη, αλλά αναπόσπαστα δεμένη με την Ορθοδοξία εκπαίδευτική της διακονία σε όλους τους τομείς της ανθρωπίνης δραστηριότητος. Γι' αυτό ο συνδυασμός Ορθοδοξία - Ελληνισμός δεν αποτελεί απλό σχήμα λόγου, αλλά μια πραγματικότητα, ιστορικά καταξιωμένη, για την οποία ο απανταχού της γης Ελληνισμός δικαιολογημένα αισθάνεται και υπερηφάνεια, αλλά και ευγνωμοσύνη.

Στιγμιότυπο από την Έκθεση "Οι Ελληνες στην Αγγλία" που οργάνωσε ο Δήμος Αθηναίων. Ο Σεβασμιώτατος Αρχηγός της Θατείρων και Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριος περιστοιχίζεται από πλήθος προσκεκλημένων την ημέρα των Εγκαινίων της Έκθεσης που έγιναν από τον ίδιο τον Δήμαρχο Αθηναίων κ. Αθανάσιο που στέλνει την Πλευρατικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων στο Πάρκο Ελευθερίας. Μεταξύ άλλων διακρίνεται ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ζήχης και Νευροκόπιον κ. Σπυρίδων, ο Διευθυντής Τύπου της Αρχιεπισκοπής Αθηνών κ. Χατζηφώτης και άλλοι.

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ κ. ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ
“Παγκόσμιος Ελληνισμός - Οι Έλληνες στην Αγγλία”**

Κυρίες και Κύριοι,

Με ιδιαίτερη χαρά εγκαινιάζουμε σήμερα την Έκθεση **“Οι Έλληνες στην Αγγλία”**, που εντάσσεται σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο εκδηλώσεων τιμής στους ανά τον κόσμο Έλληνες, στον ελληνισμό της οικουμένης.

Η Αθήνα, η Ιστορική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, στην διαχρονική της πορεία υπήρξε η Μητρόπολη όλων των Ελλήνων, η πρωτεύουσα του νόστου και της ψυχής, του περιφερειακού και του απόδημου ελληνισμού. Από την Αθήνα έκινησαν τα μεγάλα ρεύματα αποδημίας του αρχαίου ελληνισμού, που δημιούργησαν τις πόλεις εκείνες, που αργότερα έμειναν στην ιστορία μέσα από τους μεγάλους άνδρες που γέννησαν και που χάραξαν την πορεία του ανθρώπινου πολιτισμού.

Έχει γίνει πλέον συνείδηση μας, πως το θέλει η ιστορική μας μοίρα, ως Έλληνες να είμαστε πολίτες του κόσμου, κοσμοπολίτες, με την αυθεντική έννοια του όρου. Το κίνητρό μας αποδίδει με το δικό του τρόπο ο Ηρόδοτος: **“Τους Έλληνες, τους οποίους η αδάμαστη ενεργητικότητά τους και το πνεύμα της αναζήτησης”**.

Οι παροικίες του εξωτερικού, η άλλη Ελλάδα, ενσαρκώνουν το μεταναστευτικό φαινόμενο, το άρρηκτα συνδεδεμένο με την ελληνική ιστορία. Και αξίζει εδώ να τονίσουμε, πως όταν οι Έλληνες μεταναστεύουν, φεύγουν και δημιουργούν πολιτισμό, φέρουν την αναγέννηση, εκπληρώνοντας συγχρόνως την προαιώνια αποστολή τους, να μεταφέρουν το ανθρωπιστικό πνεύμα σε ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Ο Έλληνας, όπου κι αν ζει, εργάζεται και αναπτύσσει τις δραστηριότητές του, αποτελεί έναν πρεσβευτή της χώρας μας στην χώρα υποδοχής του και στην τοπική κοινωνία, όπου ασκεί τα δικαιώματα ζωής του. Τον διακρίνει δε, η δημιουργικότητα, η κοινωνική ευαισθησία, η προσήλωση στους νόμους και στους θεσμούς και ο σεβασμός στον πολιτισμό της χώρας που τον φιλοξενεί και όπου διαπρέπει πάντα στα καλά έργα. Δεν αποτελεί δε, κοινοτυπία, να πούμε, πως οι καλύτεροι Έλληνες, είναι οι απόδημοι Έλληνες. Και δεν είναι εύκολο να καταγραφεί, το πόσα χρωστάει η Ελλάδα στα παιδιά της, που ξενιτεύτηκαν για να βρουν μια καλύτερη τύχη, αλλά που πάντα κράτησαν το βλέμμα τους στραμμένο στα ιερά ελληνικά χώματα.

Χάριν στις δωρεές των μεγάλων μας ευρεγγετών που ήταν όλοι απόδημοι Έλληνες, κτίσθηκε και στολίσθηκε με τα ωραιότερα κτίρια τη Αθήνα. Και δεν νομίζω να υπάρχει χωριό ή πόλη της Ελλάδας, που ο απόδημος Έλληνας να μην έχει σφραγίδει με την αγάπη του και την γενναιοδωρία του, για τον ιδιαίτερο τόπο καταγωγής του.

Εγκαινιάζοντας σήμερα την Έκθεση **“Οι Έλληνες στην Αγγλία”**, τιμούμε ένα λαμπρό κομμάτι του απόδημου Ελληνισμού, του πάνω από δύο αιώνες εγκατεστημένου στις όχθες του Τάμεση, με διασυνδέσεις στο Λίβερπουλ, στο Μάντσεστερ και σε άλλες αγγλικές πόλεις.

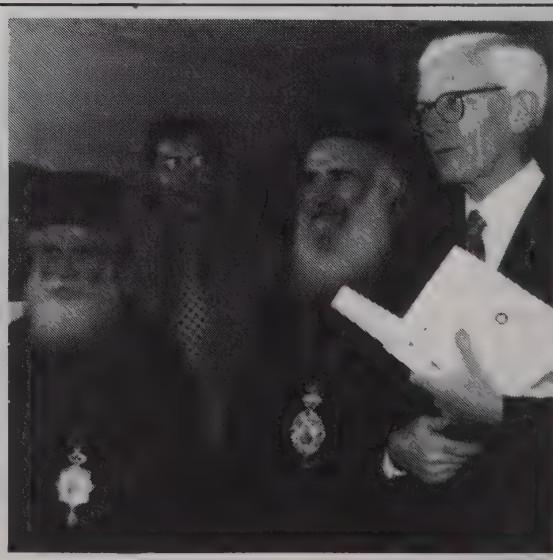
Οι Έλληνες στην Αγγλία προσέφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες στην οικονομία, στις τέχνες και στον πολιτισμό της χώρας. Αξίζει να θυμίσουμε τον ελληνικό εφοπλισμό, που ελέγχει έναν από τους μεγαλύτερους εμπορικούς στόλους στον κόσμο, τους δραστήριους και ικανούς Έλληνες επιχειρηματίες, καθώς και τους άξιους Έλληνες επιστήμονες που κατέχουν πανεπιστημιακές θέσεις στην φίλη χώρα.

Ως Δήμαρχος της Πρωτεύουσας του Ελληνισμού, της Αθήνας, θα ήθελα να συγχαρώ όσους συνέβαλαν στην διοργάνωση αυτής της έκθεσης και να ευχαριστήσω θερμά όλους εσάς, που με την παρουσία σας τιμάτε την αποψινή μας εκδήλωση.

Αθήνα, 9 Δεκεμβρίου 1996

Από τα Εγκαίνια της Έκθεσης “Οι Έλληνες στην Αγγλία” που οργάνωσε ο Δήμαρχος Αθηναίων κ. Αθανασόπουλος. Στη φωτογραφία διακρίνονται ο Δήμαρχος κ. Αθανασόπουλος, η Αντιδήμαρχος κ. Ειαγγελίδηον, ο Αρχιεπίσκοπος κ. Γρηγορίους και άλλοι προσκεκλημένοι (9 Δεκεμβρίου 1996).

Μεταξύ των παρευρεθέντων στα Εγκαίνια της Έκθεσης “Οι Έλληνες στην Αγγλία” ήταν ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Ζιγκνης και Νειροκοπίου κ. Σπυρίδων συνοδεύμενος από τον Θεολόγο κ. Δημήτρη Τσιτανικλίδη, και ο Πρόεδρος της Μ. Βρετανίας στην Αθήνα κ. Λουέλλην.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ Δρα ΑΝΤΡΕΑ ΦΥΛΑΚΤΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΩΝ Μ. ΒΡΕΤΤΑΝΙΑΣ

Μέσα στη μακραίωνη και ανηφορική ιστορική πορεία του Ελληνισμού η Παιδεία υπήρξε το κυριότερο στήριγμα που κράτησε όρθιο το Γένος, ακόμα και στις δυσκολότερές του στιγμές. Ο λόρδος μας ευτύχησε να έχει πάντοτε αφοσιώμενούς και φωτισμένους λειτουργούς των ελληνικών γραμμάτων, που κατόρθωναν να διατηρήσουν άσβεστο το ανέσπερο φως της ελληνοχριστιανικής μας παράδοσης και να το μεταλαμπαδεύουν αμόλυντο κι ανόθευτο στις επόμενες γενιές.

Η Παιδεία εξακολουθεί και σήμερα να στηρίζει το Έθνος, να προδιαγράφει και να οριοθετεί την πορεία του προς τον 21ο αιώνα.

Για τον Απόδημο, ωστόσο, Ελληνισμό, η εκπαίδευση αποτελεί παράλληλα και το ασφαλέστερο εχέγγυο για διατήρηση ανόθευτης της ορθόδοξης πίστης, της εθνικής συνειδήσης και ταυτότητας της νέας γενιάς των αποδήμων μας, για τη δημιουργία ζωντανού και γενιάου του παροικιακού μας Ελληνισμού.

Θέλουμε για τούτο χαλκέντερους εκπαιδευτικούς, με εσωγενή δυναμισμό, με γνωσιολογικό υπόβαθρο και διδακτικές ικανότητες, εκπαιδευτικούς που θα βρίσκονται σε συνεχή επαφή με την πραγματικότητα, θα εκσυγχρονίζουν γνώσεις και μεθοδολογίκες προσεγγίσεις, που θα είναι είπομι και πρόδυμοι να υπηρετήσουν τον Ελληνισμό και τον Χριστιανισμό, που θα μετατρέψουν τα παροικιακά μας σχολεία σε φυτώρια που θα σημεύουν ελληνοχριστιανικές ψυχές και θα σφυληρατούν εθνικές συνειδήσεις.

Για να πετάχουν όμως στο έργο τους οι εκπαιδευτικοί μας χρειάζονται εκσυγχρονισμένη βασική μόρφωση και συνεχή εμπλουτισμό των γνωσιολογικών και μεθοδολογικών τους γνώσεων. Και είναι μέσα σ' αυτά τα πλαίσια που εντάσσονται η ίδρυση και η λειτουργία του Επιμορφωτικού Ινστιτούτου Μεγάλης Βρετανίας.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι το Ινστιτούτο βοήθησε σημαντικά στην βελτίωση της παρεχομένης στα παιδιά μας εκπαίδευσης, γιατί όσοι απόφοιτοι του Ινστιτούτου συνεχίζουν να εργάζονται στα παροικιακά μας σχολεία νιώθουν μεγαλύτερη σιγουριά και έχουν, όπως πληροφορούμαστε, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην εργασία τους παρά προηγουμένως.

Επειδή όμως τα δεδομένα της εκπαιδευτικής έρευνας και της παιδαγωγικής ψυχολογίας διαφοροποιούνται συνεχώς, επειδή όσο βαθύτερη και καλύτερη είναι η βασική μόρφωση τόσο αυτή γίνεται ισχυρότερο κίνητρο για παραπέτα μόρφωση, αποφασίστηκε διαφοροποίηση ή και εμπλουτισμός του περιεχομένου, της διάρκειας και του επιπλέον σπουδών του Ινστιτούτου και της ποιότητας και της διάρκειας της διδακτικής εξάσκησης.

Την ευθύνη για αυτή τη νέα προσέγγιση σύνον αφορά τη λειτουργία του Ινστιτούτου έχει αναλάβει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, που πάντα όμως θα ενεργεί σε συνεργασία με τον Ε.Φ.Ε.Π.Ε. Σ' ένα επόμενο στάδιο το Ινστιτούτο θα αναλάβει και την ευθύνη της συνεχούς επιμόρφωσης των ωρομισθών εκπαιδευτικών που εργάζονται στα Παροικιακά μας σχολεία ή εκπαιδευτικών που θα έχουν τις δυνατότητες και ικανότητες να διευθύνουν αποτελεσματικά τα παροικιακά μας σχολεία, δασκάλους που διάσκουν ειδικά θέματα κ.λ.π. Παράλληλα, εξετάζεται η δυνατότητα παροχής βασικής μόρφωσης-επιμόρφωσης σε άτομα που εργάζονται στις κοινότητες εκτός Λονδίνου και τα οποία αναμφίβολα έχουν τέτοιες ανάγκες ή και απαιτήσεις.

Η Κυβερνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην προσπάθειά την να αναβαθμίσει το Ινστιτούτο θα επωμισθεί τεράστια οικονομική βάρη, γι' αυτό και αναμένεται ότι αυτά τα άτομα θα εξισοποιούνται στον ανώτατο δυνατό βαθμό από τους εκπαιδευτικούς Φορείς. Δεν χρειάζεται ασφαλώς να λεχθεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία με ό,τι αποφασίστηκε για το Επιμορφωτικό Ινστιτούτο επιδιώκει βελτίωση της αποτελεσματικότητας των Παροικιακών μας σχολείων και όχι την κατάργηση της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής, που θα συνεχίσει να αποτελεί τον κυριότερο κρίκο σύνδεσης Κύπρου και Ελλάδας με την Παροικιακή μας στη Μ. Βρετανία.

Το ενδιαφέρον της Κυπριακής Δημοκρατίας για αναβάθμιση της παρεχόμενης παροικιακής μας εκπαίδευσης δεν περιορίζεται μόνο στο Επιμορφωτικό Ινστιτούτο αλλά σε πολλούς άλλους τομείς και θέματα.

Ειδικότερα :

- Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας άρχισε πρόγραμμα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών μας στη διδασκαλία της γλώσσας, αφού οι καινούριες καταστάσεις που οπικρατούν και τα δεδομένα που δημιουργούνται συνεπάγονται την ανάπτυξη μας νέας διδακτικής που δε θα ταυτίζεται ούτε με εκείνη της διδασκαλίας των ξένων γλώσσων, αλλά ούτε και με εκείνη της μητρικής γλώσσας.

- Για να βοηθηθεί ο δάσκαλος του παροικιακού σχολείου να διδάσκει αποτελεσματικά τη γλώσσα είναι απαραίτητη η αναθεώρηση του υφιστάμενου Αναλυτικού Προγράμματος ή η συντάξη νέου. Σ' αυτήν τη διαδικασία, που άρχισε ηδη τροχιοδρόμησή της, θα εμπλακούν γλωσσολόγοι ή κατάλληλοι επιστήμονες και από την Παροικιά.

- Γίνεται μεγαλύτερης διάρκειας επιμόρφωση των δασκάλων που εργάζονται για πρώτη χρονιά στην Παροικιά και σε θέματα σχετικά με τη δομή και ιδιομορφία του παροικιακού σχολείου ή και των κοινοτήτων μας στην Αγγλία.

- Βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο το θέμα καταρτισμού των κανονισμών λειτουργίας της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής και των όρων απόσπασης εκπαιδευτικών για εργασία στα παροικιακά μας σχολεία. Και για τα δύο θέματα θα κρατηθούν ενημέρωσηι και θα ζητηθούν οι απόψεις των Φορέων και του Ε.Φ.Ε.Π.Ε.

- Ο Ε.Φ.Ε.Π.Ε. με την ίδρυση και λειτουργία του έδωσε νέα πνοή στα εκπαιδευτικά πράγματα της παροικίας και δημιούργησε νέα δυναμική για ανάπτυξη και αναβάθμιση της παροικιακής μας εκπαίδευσης. Και επειδή οι ομαλή λειτουργία του Ινστιτούτου παραμένει αίτημα και ανάγκη για επιβίωση της Ελληνισμού της Μ. Βρετανίας, το Υπουργείο θα συνεχίζει να υποστηρίζει ένθερμα τον Ε.Φ.Ε.Π.Ε. και να εξετάζει κριτικά και με ειλικρινή διάλογο ό,τι γίνεται για αναβάθμιση της Παροικιακής μας εκπαίδευσης με στόχο τη διαρκή ενίσχυση του Ε.Φ.Ε.Π.Ε.

- Το Υπουργείο παράλληλα με την ενίσχυση των παροικιακών μας σχολείων θα συνεχίζει να επιδιώκει τόσο την ένταξη της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας σε καθημερινά αγγλικά σχολεία, στα οποία φοιτούν πολλά Κυπριόπουλα, σύσ και στην ίδρυση τμηρσών σχολείων μέσα στα πλαίσια της εκπαιδευτικής νομοθεσίας της χώρας αυτής και των υποχρεώσεων της ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ενώσης.

- Εχει εισαχθεί, ύστερα από αίτημα των Φορέων, ο θεσμός του ωρομισθού προσωπικού για την ικανοποίηση των αναγκών των Φορέων στα Σαββατιανά σχολεία. Το Υπουργείο, αφού αξιολογήσει τόσο το θεσμό όσο και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για υλοποίηση του θεσμού, θα λάβει τις δέουσες αποφάσεις για το τι θα γίνει στο μέλλον.

- Άρχισε, με την συνεργασία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου της Ελλάδας, συγγραφή νέων βιβλίων για τις ανάγκες των παιδών των Παροικιακών μας σχολείων. Απόψεις για τα νέα βιβλία θα κληθούν αναμφίβολα να εκφράσουν και οι Φορείς.

Αγαπητοί φοιτήτες και φοιτήτριες,

Σας ουγχάρω θερμά για το ενδιαφέρον σας να φοιτήσετε για δεύτερη χρονιά στο Ινστιτούτο και να προσφέρετε τις υπηρεσίες σας στα παροικιακά μας σχολεία, να εργαστείτε για το καλό της Παιδείας, που με χίλιες δύο οτερήσεις μας κληροδότησαν οι πρόγονοι μας. Η συμβολή σας στην διατήρηση της Ορθόδοξης πίστης μας και της Ελληνικής γλώσσας θα είναι αποφασιστική σημασίας για επιβίωση του Ελληνισμού της Μ. Βρετανίας.

Με το ζήλο και τον ενθουσιασμό που σας χαρακτηρίζει, με την πλούσια παιδαγωγική σας κατάρτιση θα βοηθάτε την νέα γενιά να βρίσκεται το δρόμο της, να γνωρίζει τις ρίζες της και νάναι περήφανη για την ταυτότητά της, και το παροικιακό σχολείο στο οποίο θα προσφέρετε τις υπηρεσίες σας θα εγγυάται τη ζωντάνια του Ελληνισμού της Διασποράς και τη διαχρονική του συνέχεια. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου θα είναι αταλάντευτα στο πλευρό σας για να σας αυμπαραστέκεται στο δύσκολο μας ενθυμιακή σημαντικό έργο που θα κληθείτε να επιτελείτε. Εύχομα σε όλους καλή επιτυχία και ο Θεός να σας ενδυναμώνει. ΚΑΛΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ

ΠΕΡΙ ΕΛΠΙΔΟΣ

Αρχιμ. Ανθίμου Ελευθερούλη

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Αλλ' όχι μόνον ο Θεός μας δίδαξε, ο ίδιος "επεσκέψατο ημάς" για την ψυχική μας σωτηρία, σε σημείο τέτοιο, ώστε να καρφωθεί επί του σταυρού προκειμένου να σώσει το ανθρώπινο γένος και να εξασφαλίσει στον άνθρωπο εκείνο, που μάχεται μέσα στην παραζάλη και στην τύρβη της πολύβουης κοινωνίας, την προσδοκία της σωτηρίας. Ωστε ο άνθρωπος δεν χρειάζεται στις πνευματικές αναζητήσεις του τη βιασύνη. Το αντίθετο πρέπει να συμβαίνει. Να ανησυχεί για το πού θα καταντήσει και να εργάζεται ήρεμα για το πώς θα φθάσει. Αυτή η ελπίδα δεν είναι ασφαλώς ανιαρή, κάθε άλλο. Θα πρέπει να σημαίνει, ότι μεταξύ της πύρωσης της προσδοκίας μπορούμε να κοπιάζουμε θετικά για το τελικό τέρμα. Ταυτόχρονα όμως να είμαστε βέβαιοι πως ο Θεός γνωρίζει κάθε μορφή της ζωής μας. Εκείνος κρατεί το μέλλον μας στα χέρια Του. Συνεπώς μπορούμε να ζούμε υπό το κράτος της ησυχίας και της υπομονής και της βεβαιότητας, ότι η Βασιλεία Του γίνεται κτήμα όλων, όσων ακολουθούν "εν παντί" την φωνήν Του. Ωστε με την ελεύθερη και γνήσια συγκατάθεσή του ο χριστιανός μπορεί να γίνει συμμέτοχος της Βασιλείας Του, ουρανοπολίτης.

Στα προηγούμενα άρθρα αναφερθήκαμε στην επίγεια ζωή μας σε συνάρτηση με την ελπίδα της μελλοντικής σωτηρίας, που είναι θέμα της απόλυτα ελεύθερης εκλογής μας και την οποία με βεβαιότητα υπόσχεται Αυτός Ούτος ο Θεός. Στη συνέχεια πρέπει ν' απαντήσουμε στην έσχατη ερώτηση για το θάνατο. Ο απ. Παύλος λέγει χαρακτηριστικά, "νυνὶ δε Χριστός εγήγερται εκ νεκρῶν, απαρχὴ τῶν κεκοιμημένων εγένετο". [Α΄ Κορ. 15,20]. Ενώ στο Σύμβολο της Πίστεως βεβαιώνεται κατηγορηματικά η πίστη μας στην ανάσταση των σωμάτων: "προσδοκώ ανάστασιν νεκρών και ζωήν του μέλλοντος αιώνος".

Στο σπουδαιότατο αυτό θέμα αναφέρεται το 15ο κεφάλαιο της Α΄ προς Κορινθίους επιστολής του απ. Παύλου. Έχουν γραφεί πολλά βιβλία με αφορμή αυτό το κεφάλαιο. Δεν είναι απλό, αφού η ανάσταση του Κυρίου λαμβάνεται σαν απόδειξη της ανάστασης των νεκρών. Ο απόστολος αποδεικνύει το αδιαμφισβήτητο γεγονός της μελλοντικής ανάστασης του ανθρώπινου σώματος, επειδή ο Ιησούς Χριστός ανεστήθη από των νεκρών. Βέβαια εδώ δεν θα ασχοληθούμε με τις αποδείξεις της Αναστάσεως, παρόλο που είναι μοναδικές και εξαιρετικά ουσιώδεις. Άλλωστε ο χριστιανισμός υπάρχει εξ αιτίας του μέγιστου αυτού θαύματος, διότι "εἰ Χριστός οὐκ εγήγερται, κενόν ἄρα τὸ κήρυγμα ημῶν, κενή δε καὶ η

πίστις υμῶν". [Α΄ Κορ. 15,14].

Αλλ' ο Ναζωραίος Ιησούς, ο Θεός μας, το πρωί της ημέρας εκείνης, "της μιας των σαββάτων" μετά την εξευτελιστική σταύρωσή Του από τους παράνομους Ιουδαίους και τους φαύλους Ρωμαίους και μετά την ταφή Του, έσπασε τις αλυσίδες του τάφου και απέδειξε και επέδειξε Εαυτόν ως Θεόν, αναστάς εκ του μνήματος. Μια νέα κατάσταση ισχύει για τον Κύριο απ' αυτής της στιγμής. Ο θάνατος, ο έσχατος και φοβερός εχθρός του ανθρώπου, ενικήθη. Είναι πλέον μια νέα μορφή ζωής. Ο χριστιανισμός που ακολουθεί τον Θεάνθρωπο, βαδίζει στα αχνάρια του πρωτοπόρου, που νίκησε το θάνατο. Συνεπώς η πίστη μας αυτή δεν είναι απλά μια κατά γράμμα εκτέλεση του νόμου του Θεού, αλλά ουσιαστική και ειλικρινής ακολουθία του δρόμου που Εκείνος χαράσσει και μας προσκαλεί. Είναι ο δρόμος διά μέσου μιας νεκρής κοιλάδας σε μια νέα ζωή, στο έφωτο της οποίας ο νικητής Χριστός μας αναμένει για να μας οδηγήσει στους "κόλπους του Αβραάμ". Ζούμε με την πεποίθηση ότι δεν έχουμε εγκαταληφθεί, δεν είμαστε μόνοι. Ο Θεάνθρωπος Κύριος, με την έκπαλγον μεγαλειότητά Του και με την μοναδική εξουσία που έχει, μας διαβεβαιώνει ότι θα είναι ο παντοτεινός σύντροφος και οδηγός μας στη ζωή και στο θάνατο. Χωρίς καμιά απορία ο απόστολος, τελειώνοντας το 15ο κεφάλαιο της Α΄ προς Κορ. Επιστολής του, σημειώνει θριαμβευτικά: "τῷ δε Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ημίν το νίκος διά του Κυρίου ημῶν Ιησού Χριστού". Έτσι στο πρόσωπο του Κυρίου εκπληρώνεται η παλιά εκείνη υπόσχεση προς τον άνθρωπο, που είναι διάχυτη στις Άγιες Γραφές. Σαν κτίζεις, ω άνθρωπε, τη ζωή σου πάνω στο λόγο Του, θα έχεις ατελεύτητη ζωή. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης λέγει: "αμήν αμήν ότι ο τον λόγον μου ἀκούων και πιστεύων τω πέμψαντι με ἔχει ζωή αιώνιον". [Ιω.5,24]. Και αλλού διασαλπίζεται η ίδια υπόσχεση του Ιησού "τούτο δε ἐστί το θέλημα του πέμψαντός με, ἵνα πας ο θεωρών τον οικόν και πιστεύων εἰς αυτόν ἔχῃ ζωήν αιώνιον, και αναστήσω αυτόν εγώ εν τῇ εσχάτῃ ημέρᾳ". [Ιω.6,40].

Τούτο δηλαδή είναι το θέλημα Εκείνου, που με έστειλε εις τον κόσμον. Καθένας που έχει τα μάτια της ψυχής καθαρά και βλέπει τον Υἱόν και πιστεύει εἰς Αυτόν, ήδη εξασφάλισε την αιώνια ζωή. Κα οπωσδήποτε εγώ θα αναστήσω αυτόν ένδοξο κατά την εσχάτην ημέραν της κρίσεως. Τι λόγος αλήθεια, τι μεγάλη υπόσχεση! Τι τεράστια και ασύνορη ελπίδα περικλείεται μέσα στην καρδιά μας και με τη βεβαιότητα πρέπει να ατενίζουμε τη ζωή και το θάνατο!

(συνεχίζεται)

ΕΝΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΜΑΣ

Οικονόμου Αναστασίου Δ. Σαλαπάτα

Η Ελληνορθόδοξη Κοινότητα Αγ. Παντελεήμονος Harrow και Περιχώρων οργάνωσε την Κυριακή 1η Δεκεμβρίου 1996, στους Κοινοτικούς της χώρους ένα πολύ ενδιαφέρον βραδυνό Σεμινάριο, με θέμα την "Εθνικο-θρησκευτική ταυτότητα της Ελληνορθόδοξης Νεολαίας του Λονδίνου".

Στο Σεμινάριο παρευρέθηκαν περίπου 100 άτομα, μεταξύ των οποίων ήταν και αρκετοί επίσημοι προσκεκλημένοι της οργανώτριας Κοινότητας. Τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας κ.κ. Γρηγόριο εκπροσώπησε επάντια ο Πανοιολογιώτατος Αρχιμ. π. Ανθίμως Ελευθεράδης, ο οποίος μετέφερε τις ευχές και την πολύτιμη ευλογία του Σεβασμιωτάτου κι επίσης εκήρυξε την έναρξη των εργασών του Σεμιναρίου.

Ανάμεσα στους άλλους καλεσμένους ήταν και ο Πρόεδρος της Ελλάδος στο Λονδίνο κ. Ανδέας Ψυχάρης, καθώς και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνορθόδοξων Κοινότητων Μεγ. Βρετανίας κ. Διαμαντής Π. Πατέρας, οι οποίοι και εχαρέτησαν με εμπνευσμένους λόγους τους συμμετέχοντες στο Σεμινάριο.

Ο Γενικός Πρόεδρος της Κύπρου κ. Γεώργιος Βυρίδης, καθώς και ο Προϊστάμενος της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής κ. Ανδρέας Δαμιανός, για λόγους υγείας δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν.

Εκ μέρους της οργανώτριας Κοινότητας καλωσόρισαν τους προσελθόντες ο Ιερατικώς Προϊστάμενος Οικον. Αναστάσιος Δ. Σαλαπάτας και το μέλος του Εκκλησιαστικού και Κοινοτικού Συμβουλίου κ. Παντελής Δημοσθένους, Αρχιων του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Οι ομιλητές του Σεμιναρίου ήταν δύο νέοι της Κοινότητας του Αγίου Παντελεήμονος, ηγετικά στελέχη της Νεολαίας της ίδιας Κοινότητας, με θαυμαστή μόρφωση και καλλιέργεια, τέκνα δε εξαιρετικών οικογενειών, με ελληνορθόδοξες ρίζες και αρχές.

Κατ' αρχάς ομίλησε ο Γιώργος Σταυρινίδης, με θέμα την "Εθνική συνειδητοποίηση της Νεολαίας μας". Ακολούθησε δε, η Μαίρη Γελέκη, με θέμα την "Συμμετοχή της Νεολαίας στην ζωή της Εκκλησίας μας". Τις εργασίες του Σεμιναρίου συντόνισε ο νέος Ιερέας π. Χρήστος Χροστάκης Δρ. Θεολογίας, Εφημέριος του Ιερού Ναού Αγίου Δημητρίου Edmonton Λονδίνου.

Το Σεμινάριο αυτό είχε απόλυτη επιτυχία. Εδώσε μάλιστα την σπουδαία ευκαιρία και στην Εκκλησία αλλά και στην Νεολαία μας να ξεκινήσουν ιγιά-σιγά κάποια μορφή διαλόγου μεταξύ τους, που σίγουρα κάπου θα οδηγήσει. Οπωδήποτε ο διάλογος αυτός θα φωτίσει πολλές πλευρές των δύο αυτών διαλεγόμενων μερών. Ιδιαίτερα δε θα φωτίσει και αποκαλύψει τις εφαπτόμενες πλευρές μεταξύ των δύο αυτών μερών.

Κατ' αρχάς θα δώσει απαντήσεις στην ανησυχία που εκφράζεται από την Εκκλησία μας για την σημερινή κατάσταση, την πνευματική πρόοδο και το μέλλον της Νεολαίας μας. Επίσης δε, πιστεύεται πως θα δώσει διέξοδο στην αγωνία της Νεολαίας μας για τα ζητήματα της εθνικο-θρησκευτικής της ταυτότητας.

Αναφέραμε παραπάνω τον όρο "Εκκλησία". Θα θέλαμε στο σημείο αυτό να ξεκαθαρίσουμε, για να αποφύγουμε οποιεσδήποτε παρεμπνείες, οτι λέγοντας "Εκκλησία" εννοούμε σύνολο το σώμα των πιστών, που απαρτίζεται από κλήρο και λαό, και έχει κεφαλή του τον ίδιο τον Χριστό, ο οποίος άλλωστε δεν είναι μόνο η κεφαλή, αλλά και ο ιδρυτής της Αγίας Εκκλησίας μας. Ας μη θεωρηθεί, λοιπόν, ότι όταν αναφέρομαστε στην Εκκλησία εννοούμε μόνο την ιερεία, την διοικηση, τους Αρχιερείς τους Ιερείς και τους Διακόνους αυτής.

Η αγωνία που εκφράζεται σήμερα από πλευράς Εκκλησίας για τα ζητήματα της Νεολαίας μας αφορά οπωδήποτε όλους τους ευσεβείς Ορθοδόξους Χριστιανούς, ιδιαίτερα δε εκείνους που θρησκεύουν, που έχουν εκκλησιαστική και μυστηριακή ζωή.

Όλοι, λοιπόν, αυτοί, έχουν την σκέψη τους και την προσοχή τους στραμμένη προς την επιλογόφορά Νεολαία μας, προσδοκώντας, από τους προσδεμένους και ιδιαίτερα καλλιεργημένους σήμερα νέους μας, την

συνέχιση της δικής μας και ξεχωριστής αυτής Ελληνορθόδοξης πορείας και ζωής.

Στο Σεμινάριο ακούστηκαν από τους εισηγητές, αλλά και από τους συμμετάσχοντες αργότερα στην πολύ ζωντανή συζήτηση που ακολούθησε, πολλές και ενδιαφέρουσες ιδέες και απόψεις, οι οποίες αφορούσαν και στις δύο διαστάσεις της ταυτότητας των νέων μας, και στην εθνική αλλά και στην θρησκευτική.

Οσον αφορά την εθνική συνειδητοποίηση της Νεολαίας μας συζητήθηκαν τα θέματα της Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης, η οποία συμβάλλει ουσιαστικά στην διατήρηση της εθνικής μας ιδιαιτερότητας, ωπώς επίσης και η ελληνική γλώσσα με τις διάφορες χρήσεις της στο Σχολείο, στο σπίτι, στην Εκκλησία, στις διακοπές, στο παιγνιδί και αλλού.

Το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει, κινείται, σπουδάζει και εργάζεται η Νεολαία μας θεωρήθηκε ιδιαίτερα αφομοιωτικό, κάποτε δε και επικίνδυνο, αφού μπορεί να εγκλωβίζει τους νέους μας στα δίκτυα του και να τους φυλακίζει πολλές φορές μέσα του.

Το δεύτερο θέμα, το οποίο αφορούσε την συμμετοχή της Νεολαίας στην ζωή της Εκκλησίας μας, κέντρισε το ενδιαφέρον όλων και απασχόλισε επι μακρόν το Σεμινάριο. Ακούστηκαν πολλές και ιδιαίτερα σημαντικές απόψεις. Ήταν όμως φανερό από οι περισσότεροι νέοι επικεντρώνων το ενδιαφέρον τους στο γλώσσικό ζήτημα.

Άλλοι πρότειναν την μετάφραση μέρους της Κυριακάτικης Θείας Λειτουργίας στην Αγγλική γλώσσα, για να καταλαβαίνουν κάποια στοιχεία και τα νεώτερα μέλη της Εκκλησίας, ενώ άλλοι θεωρούσαν καλύτερη ιδέα την τακτική τέλεση της Θείας Λειτουργίας που θα γίνονταν ολόκληρη στην Αγγλική γλώσσα, ίσως σε κάποιους συγκεκριμένους Ιερούς Ναούς και σε κάποια προκαθορισμένη ημερομηνία και ώρα, τέτοια που να εξυπρετεί ολούς τους νέους.

Μια σημαντική άποψη, πάνω στο ίδιο αυτό θέμα, ήταν πως η Θεία Λειτουργία ήταν από πάντα συνδεδεμένη και έτσι παραμένει ακόμη να είναι στην συνείδηση των Ελληνορθόδοξων πιστών, με την πρακτική του οικογενειακού εκκλησιασμού. Όλη η οικογένεια, δηλαδή, γονείς, παιδιά, και τα λοιπά μέλη της, εκκλησιάζονται μαζί, κοινωνούν από το ίδιο Αγίο Ποτήριο και στη συνέχεια καθήσουν όλοι μαζί στην ευλογημένη οικογενειακή τράπεζα στο σπίτικό τους.

Ο διάλογος αυτός, μεταξύ Εκκλησίας και Νεολαίας, έχει πα αρχίσει. Είναι μεγάλη και ουσιαστική τώρα η ευθύνη όλων εκείνων των παραγόντων της Ομογένειας μας, οι οποίοι έχουν πραγματικά την δυνατότητα να κινούν διάφορα νήματα στην εκκλησιαστική και κοινωνική μας ζωή, να συνεχίσουν τον διάλογο αυτό.

Και όχι απλά να τον συνεχίσουν, αλλά και να στηρίξουν με όλες τους τις δυνάμεις (θιβικά και υλικά, αν χρειαστεί) τις όποιες καλές και εποικοδομητικές προτάσεις θα παρουσιαστούν, έτσι ώστε να αρχίσουμε σιγά-σιγά να υλοποιούμε την οικοδόμηση γεφυρών, για να υπερνικήσουμε τα σατανικά χάσματα των γενεών, τα οποία εδώ στην Διασπορά είναι ακόμη μεγαλύτερα απ' ότι είναι στην πατρίδα, και να καταφέρουμε έτσι να εξασφαλίσουμε εδώ στην ζένη γη, που μας έταξε ο Μεγάλος Θεός μας, την πολυπόθητη αυτή συνέχεια και βιωσιμότητα του Ελληνορθόδοξου πολιτισμού μας.

Είναι ανάγκη δε, να ξεπεράσουμε όλοι μας, και οι νέοι αλλά κυρίως οι μεγαλύτεροι, τις όποιες οπισθοδρομικές τοποθετήσεις και κυρίως οι μεγαλύτεροι, τις όποιες οπισθοδρομικές τοποθετήσεις και αρνήσεις μας, και να απενίσουμε το μέλλον με βλέμμα γενναίο και πνεύμα καθαρό.

Η ζωή ανήκει στους δυνατούς και τους αγωνιστές. Και είναι απόλυτα βέβαιο πως η Ελληνορθόδοξη Νεολαία μας, που ζει μόνιμα και διαπρέπει στην μεγαλόπολη αυτή του Λονδίνου, είναι και δυνατή και αγωνιστική. Για τούτο ορθά ευελπιστούμε στην πρόοδο και την καταξίωσή της στην ζωή αυτή.

Σημείωση: Το παραπάνω κείμενο παρουσιάσθηκε ως Σχόλιο της Εθδομάδος από την "Φωνή της Εκκλησίας" στον Ελληνικό Ραδιοφωνικό Σταθμό του Λονδίνου, την Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου 1996.

Ο Άγιος Θαυματουργός Σπυρίδων Επίσκοπος Τριμυθούντος και Πολιούχος Κερκύρας υπό του π. Γεωργίου Σουλου

Είναι γεγονός ότι μέγιστη αφέλεια προσφέρει στην ενδυνάμωση και εμψύχωση της αγιοπνευματικής και χριστοκεντρικής μας ζωής, η μελέτη και η μίμηση του βίου και της ζωής σπουδαίων και φιλόχριστων μορφών, γιατί όχι μόνον δεν αποτρέπει τον άνθρωπο από το κακόν, αλλά αντίθετα τον μεταβάλλει και τον μεταστρέφει στο καλό και στην αρετή. Το πόσο μπορεί αυτή η μίμηση του βίου των μεγάλων και θαυμαστών Εκκλησιαστικών μορφών και αναστημάτων να προσφέρει, μας το έδειξαν και το απέδειξαν πάρα πολλοί, οι οποίοι τώρα πια ανήκουν στις τάξεις και στις στρατιές των αγίων της εκκλησίας μας. Περισσότερο και εντονώτερα απ' όλους επιτρέψτε μου, να ισχυρισθώ, ότι το απέδειξε ο βίος και η πολιτεία ενός ανδρός που έφθασε στην ύψιστη έκφραση και φανέρωση της αγιότητας, όχι μόνον μετά τον σωματικό του θάνατο, αλλά και πρίν απ' αυτόν όντας εν τη παρούση ζωή. Πρόκειται ασφαλώς για το "κλέος των ορθοδόξων", για τον "στερρότατο και ακράδαντο πύργο της εκκλησίας" για τον πολύφωτο φωστήρα της Οικουμένης" για τον "Πατέρων το εγκαλλώπισμα", για τον "συμπαθή και πράσον και δούλου Χριστού γνήσιον, ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ τον ιερόν και μέγα.

Ο Σπυρίδων γεννήθηκε το 270 μ.Χ σε μια ήσυχη πόλη της Κύπρου την Τριμυθούντα, από απλούς γονείς. Δεν έμαθε πολλά γράμματα, αλλά γρήγορα απόκτησε την σοφία, την οποία χαρίζει ο Θεός σ' όσους τον αγαπούν και τον ακολουθούν στο Θείο Του Θέλημα. Εφτιαξε την δική του οικογένεια και το απλό του σπιτικό έγινε πράγματι μια μικρή "κατ' οίκον εκκλησία", που εξέπεμπε και ακτινοβολούσε αρετή, καλωσύνη και χριστιανική αγάπη.

Η εκκλησία αναγνωρίζουσα την μεγίστη του ανδρός τούτου αξία στα χρόνια, που αυτοκράτορας του Βυζαντίου ήταν ο Μ. Κωνσταντίνος, τον κάλεσε, να υπηρετήσει τον Θεό και τους ανθρώπους, ως επίσκοπος Τριμυθούντος. Ο ίδιος δίστασε πολύ να το δεχθεί, αλλά μπροστά στην έντονη επιμονή των ήδη επισκόπων της Κύπρου, αλλά και σύμπαντος του λαού αποδέχτηκε το κάλεσμα κι έγινε "Ποιμήν λογικών προβάτων", έγινε ο Πνευματικός ηγέτης και πατέρας όλων των πιστών της πατρίδας του.

'Όπως ήταν φυσικό, ο νέος Ιεράρχης της Εκκλησίας της Κύπρου, δεν άργησε να καταστεί και να αναδειχθεί μία εξέχουσα και μεγάλη μορφή Ιεράρχου.

Με την αγάπη του αγκάλιασε όλο το πλήρωμα της επισκοπής του. Εργαζόταν νυχθμερόν για το Ποίμνιό του. Με ζωντανία και καθαρότητα δίδασκε τον λόγο του Θεού.

Αδιάκοπα και ακούραστα με τις ιερουργίες του μετέδιε την Θεία Χάρι των Ιερών Μυστηρίων.

Πολύ σύντομα όμως τον επισκιάζει καθολικά και ολοκληρωτικά η Θεία Χάρις και του επιτρέπει και αυτό ακόμα το χάρισμα των θαυμάτων. Και είναι πράγματι αληθές, ότι χάρη στην ολόψυχη και ολόθερμη προσευχή του σεπτού Ιεράρχου Σπυρίδωνος, ο Παντοδύναμος Θεός έσωσε τον τόπο από καιρικές βιβλικές καταστροφές. Εθεράπευε αρρώστους, ανάσταινε νεκρούς, δικαίωνε αθώους, ανέτρεπε αδικίες καθιστώντας έτσι την επισκοπή του περιοχή σε τόπο ευλογίας και προπτωτικής ομορφιάς.

Αλλά αυτή η ευεργετική του ακτινοβολία της πίστεως και της προσευχής δεν περιορίσθηκε μόνο στην Τριμυθούντα. Γρήγορα εξαπλώθηκε στα πέρατα της

Οικουμένης.

Είναι αυτός, ο οποίος συμμετείχε στην Α' Οικουμενική Σύνοδο το 325 μ.Χ. στη Νίκαια της Βυθυνίας, όπου με το γνωστό θαύμα ενώπιον όλης της Ιεραρχίας του Οικουμενικού Θρόνου, δείχνοντάς τους ένα κεραμίδι, απεστόμωσε και αντίκρουσε τις αιρετικές κακοδιοίς του Αρείου και της ακολουθίας του.

Είναι αυτός, ο οποίος όταν έφθασε κάποτε στο λιμάνι της Αλεξανδρείας, γκρεμίστηκαν από μόνα τους τα ειδώλα.

Είναι αυτός τελικά που αξιώθηκε να συλλειτουργεί με Αγγέλους. "Αγγέλους έσχες συλλειτουργούντας σοι" λέγει χαρακτηριστικά το Απολυτίκιο του.

Αυτή η γεμάτη από θεία Χάρη αγιοπνευματική ζωή του Θαυματουργού Σπυρίδωνος διακόπτεται με τον σωματικό του θάνατο το 348 μ.Χ., για να συνεχισθεί όμως, όπως θα δούμε πολύ πιο έντονη, πολύ πιο αγιοεκφαστική και αιώνια, να ζει εις τους αιώνες των αιώνων.

Το αφράτο και αναλλοίωτο και αγιασμένο σώμα του που παραμένει και υπάρχει μέχρι σήμερα και θα συνεχίσει ασφαλώς να υπάρχει στους αιώνες έγινε και είναι πηγή Χάριτος και σωτηρίας σε όσους τον προσκυνούν, τον παρακαλούν, την τιμούν, τον σέβονται και τον αγαπούν και επικαλούνται τις πρεσβείες και τη βοήθεια του Αγίου.

Για 400 χρόνια περίπου το σκήνωμά του παραμένει στην Κύπρο. Στη συνέχεια μεταφέρεται στην Κων/λη και παραμένει μέχρι το 1453, όπου η Βασιλεύουσα πέφτει στα χέρια των άπιστων και αλλοθήσκων Οθωμανών. Τότε οι ακριβώς ο Χάρις του Θεού δεν επιτρέπει την σκλαβιά του Αγίου και φωτίζει έναν ιερέα της Πόλης, να πάρει το Ιερό σκήνωμα του Αγίου Σπυρίδωνος μαζί με το επίσης Ιερό σκήνωμα της Αγίας Θεοδώρας της Αυγούστας, η οποία εστήλωσε και αναστήλωσε την Ορθοδοξία δια των ιερών εικόνων και να φθάσουν έται και τα δύο ιερά λειψάνα να τιμώνται στη νύμφη του Ιονίου Πελάγους, στην πύλη εισόδου της Ορθοδοξίας, στα σύνορα της Ορθόδοξης εκκλησίας με την Ρωμαιοκαθολική, στην Κέρκυρα.

Από τότε και μέχρι τώρα ο Άγιος Σπυρίδων, ο άγιος μας, όπως λέμε και τον αισθανόμαστε εμείς οι Κερκυραίοι, είναι ο Προστάτης μας, ο Πατέρας μας, ο αδερφός, ο φίλος και βοηθός. Είναι μετά τον Θεό τα πάντα για μας. Είναι ο Πολιούχος της Κέρκυρας και όχι ασφαλώς μόνον, αλλά και σε όλους όσους προστρέχουν και προσκυνούν τους αχράντους του πόδας και αποδεικνύει καθημερινά την παρουσία του Θεού στον κόσμο και ιδιαίτερα στον άνθρωπο.

Ο Σπυρίδων εργαζόμενος για την αρετή και μετεώρωντας τον νόμο του Θεού, έγινε μέγας φιλάνθρωπος εις την ψυχή και πολύ επιεικής εις την κρίσιν, γενόμενος εικόνα και αρχέτυπο των αρετών, ώστε ολίγοι θα μπορούσαν να τον μιμηθούν. Γι αυτόν ακριβώς τον λόγο αξιώνεται από τον Θεό με πλουσιότερες δωρεές, οι οποίες φανερώνουν και αποδεικνύουν την δόξα και τη μεγαλειότητα του ανδρός.

Συμβοήθουσης της Θείας δυνάμεως ο Επίσκοπος Τριμυθούντος εθεράπευε ασθένειες, εφώτιζε τυφλούς, επετιμούσε και εξεδίκωνε τα πονηρά πνεύματα. Είναι εντελώς αδύνατο να αναφέρουμε λεπτομερώς όλην την θαυματουργική του ευεργετική παρουσία στον άνθρωπο. Άλλα είναι και επιζήμιο να παραλείψουμε αυτήν εντελώς.

Γ' αυτό ακριβώς θα προσπαθήσουμε στο σημείο αυτό

να αναφέρουμε μερικά από τα θαύματά του για την ψυχική ωρέλεια όλων μας.

1). Μεγάλη ανομβρία εμάστιζε την Κύπρο με αποτέλεσμα να επέλθει μεγάλη πείνα στο νησί και μετά την πείνα λοιμός. Πάρα πολλοί καθημερινά πέθαιναν και άλλοι ήσαν ετοιμοθάνατοι. Χρειαζόταν πράγματι η Θεία παρέμβαση για να σταματήσει το κακό. Χρειαζόταν ένας νέος Ηλίας για να εισακούσει ο Θεός τις προσευχές του και να σώσει τον κόσμο από την καταστροφή.

Και αυτός τελικά απεδείχθη, ότι ήταν ο Σπυρίδων, ο οποίος βλέποντας αυτή τη μεγάλη συμφορά που βασάνιζε το πλήθος, υπερλυπούμενος δια το ποίμνιό του δέεται ως φιλάνθρωπος, του φιλανθρώπου Θεού και αμέσως ο ουρανός γέμισε από σύννεφα και η βροχή άρχισε, να ποτίζει τη γη και δεν σταματούσε παρά άστα πάλι ο Αγιος εζήτησε από το Θεό να την παύσει. Και έτοι εσώθη η νήσος από την συμφορά.

2. Άλλη πάλι συμφορά παρουσιάζεται στο νησί. Μεγάλη ακαρπία αυτή τη φορά. Οι δε έμποροι εκμεταλευόμενοι αυτή την κατάσταση αποθύκευαν συνεχώς καρπούς για να τους πωλήσουν αργότερα πιο ακριβούς, ώστε να κερδίσουν περισσότερα χρήματα. Κάποιος, λοιπόν, φτωχός του οποίου είχε τελειώσει το σιτάρι, μη έχοντας καθόλου χρήματα, πήγε κλαίγοντας σ' έναν απ' αυτούς για να του δώσει λίγο. Εκείνος τον έδιωξε κακήν κακώς. Τότε ο καυμένος εκείνος, ο φτωχός μή ξέροντας τι άλλο να κάνει πήγε στον Επίσκοπο, για να του πει τον πόνο του. Ο Άγιος αφού τον άκουσε με προσοχή και τον παρηγόρησε λέγοντάς του, πήγαινε στο σπίτι σου και αύριο θα το δεις γεμάτο από σιτάρι και τον πλούσιο αυτόν θα τον λυπούνται όλοι. Ο φτωχός αυτός άνθρωπος, νομίζοντας ότι τα λόγια αυτά του τα είπε ο Σπυρίδων, για να τον παρηγορήσει μόνον έφυγε λυπημένος. Άλλα τη νύχτα έσπασε μια πολύ δυνατή βροχή, ώστε να παρασύρει ακόμα και σπίτια και αυτές τις αποθήκες του πλούσιου. Το δε σιτάρι και οι άλλοι καρποί που είχε μαζέψει, να χυθούν στους δρόμους. Το πρωΐ ο άθλιος τούτος πλούσιος με κλάματα παρακαλούσε τους τυχόντας να τον βοηθήσουν να συλλέξει πίσω τους καρπούς του. Άλλα επειδή, όπως είπαμε ήσαν πολλοί που πεινούσαν αντί να του προσφέρουν βοήθεια, τους μάζευαν για τον εαυτό τους. Μεταξύ αυτών και ο πρωχός που την προηγουμένη τον είχε διώξει κακήν κακώς, ο οποίος και αυτός μάζευε με ικανοποίηση και πράγματι κατόρθωσε να γεμίσει το σπίτι του. Όταν δε τον είδε ο πλούσιος, για να δείξει μεγαλοψυχία και μη μπορώντας να κάνει τίποτα πια, παρακινούσε τώρα τον φτωχό να μαζέψει όσους καρπούς ήθελε και να τους πάρει. Ήξερε λοιπόν, ο Σπυρίδων να ανοίγει τους καταράκτες του ουρανού, όχι μόνον για τους πολλούς και για την ωφέλειάν τους, αλλά και για να σωφρονήσει και τους άφρονες πλουσίους.

Συνεχίζοντας να μελετά κανείς τον βίο του Ιερού Σπυρίδωνα θα βρει και άλλα πολλά θαύματα, τα οποία ασφαλώς γίνεται αντιληπτόν, ότι δεν είναι εύκολο να τα αναφέρουμε όλα.

Γεγονός όμως είναι ότι τον άγιο τούτο άνθρωπο τον επεσκίασε η Χάρις του Θεού πολύ ενωρίς και ενώ ακόμα βρισκόταν στην παρούσα ζωή, πράγμα που δεν συμβαίνει ασφαλώς σε πολλούς, ακόμα και σε αγίους που σήμερα τιμάμε.

Και προς απόδειξη και στήριξη της ορθόδοξης μας Πίστης, ο Θεός φυλλάσσει και διατηρεί τα οστά και τα λείψανα των οσίων και δικαίων ανθρώπων. Για να δημιουργηθεί δε ένα παντοτεινό και αιώνιο σχολείο αρετής και πίστεως εφύλαξε και διέσωσε σώο και ακέραιο το σώμα του Σπυρίδωνος, παραβλέποντας τους αμετάθετους όρους της φύσεως, γιατί “όπου γαρ βούλεται Θεός νικάται φύσεως τάξις”.

Ετσι το ιερό λείψανο του Αγίου Σπυρίδωνος έμεινε,

όπως αναφέραμε στο πρώτο μέρος στην Κων/πολη, όπου καθημερινά το ασπαζόντουσαν οι πιστοί. Μετά όμως τη θλιβερή άλωση και πτώση της Κων/πολης, ο ευλαβής ιερέας Γεώργιος Καλοχαιρέτης, με δυσκολίες πολλές κατόρθωσε να διασωθεί από την μανία των βάρβαρων κατακτητών, με τη βοήθεια ασφαλώς του Αγίου, τον οποίο κουβαλούσε μαζί του σ'ένα τσουβάλι μαζί με το επίσης ιερό και άφθαρτο σώμα της Αγίας Θεοδώρας της Αυγούστας, με σκοπό να φτάσει στην Ευρώπη. Στο πολυβασανισμένο του όμως ταξίδι και φθάνοντας στην νήσο Κέρκυρα, σταμάτησε λίγο για να ξεκουρασθεί και πάλι να συνεχίσει, ώστε να φθάσει στον τελικό του προορισμό την Ιταλία.

Εκεί όμως στα παράλια της πόλεως του νησιού ακούει από τον Άγιο την προσταγή και την επιθυμία : “εδώ να με αφήσεις”. Έτσι και έγινε. Παρέδωσε τότε ο ευλαβής αυτός ιερέας τα λείψανα στην ορθόδοξη Εκκλησιαστική αρχή του νησιού.

Έκτοτε και μέχρι σήμερα και για πάντα ασφαλώς τα δύο ιερά λείψανα του Αγίου Σπυρίδωνα και της Αγίας Θεοδώρας τιμώνται και προσκυνούνται όχι μόνο από τον ευστήβη και φιλόχριστο Κερκυραϊκό λαό, αλλά και από πλήθη πιστών που καταφένανται στο νησί της Κέρκυρας.

Ο περί ου ο λόγος Αγίος Σπυρίδων συνέχισε και συνεχίζει αδιάκοπα να βοηθά και να συμπαρίσταται, στους πιστούς με θαύματα και ευσπλαχνίες, όπως και όταν βρισκόταν εν ζωή, όντας επίσκοπος.

Πολλές φορές έσωσε και την νήσο ολόκληρη, αλλά και τους κατοίκους από συμφορές και δυστυχίες.

Κάποτε, η Κέρκυρα εστερείτο από βασικά αναγκαία προς το ζην και πείνα είχε κατακυριεύσει αυτήν, τότε ο άγιος παρουσιάσθηκε σε μια αρμάδα από πλοία, που περνούσαν έξω από το νησί με προορισμό άλλο λιμάνι και πρόσταξε τους καπεταναίους των να σταματήσουν και να δώσουν το εμπόρευμά τους στους Κερκυραίους. Οι ίδιοι δε διηγώντουσαν το γεγονός και άμεσως στο πρόσωπο του αγίου που πήγαν και προσκύνησαν, αναγνώρισαν τον γέροντα ρασοφόρο που τους φανερώθηκε στο πέλαγος.

Επίσης, ο άγιος εχάρισε το φώς σε κάποιο έμπορο από την ανατολή, που τον έλεγαν Θεόδωρο, όταν προσέτρεξε με θερμή πίστη εις τον ναό του και ο οποίος δεν είχε ρόσα.

Ακόμη το 1673 μ.Χ. πάλι λοιμώδες νόσημα διέφευρε όλο το νησί και ο θάνατος των κατοίκων ήταν πια βέβαιος, ο άγιος Σπυρίδων “έκαμεν αυτούς δια μιας να ιατρευθώσιν”, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο συναξαριστής.

Επίσης το 1716 δια πρεσβειών του Ιεράρχου διεισκορπίσθησαν τα στρατεύματα των Αγαρηνών (Τούρκων), που είχαν πολιορκήσει το νησί, χωρίς πολέμου ή πυρός ή μαχαίρας ή άλλου τινός διάκοντος, παρά μόνης της αοράτου δυνάμεως του σωτήρος ημών Θεού, δια των δραστικωτάτων ευχών του θαυματουργού Σπυρίδωνος, ώστε διέμεινεν ελεύθερη τη Κέρκυρα.

Για τα τόσα θαυμαστά και ευεργετικά σημεία που ο άγιος Σπυρίδων έκανε και συνεχώς πραγματοποιεί ο κλήρος και ο πιστός Κερκυραϊκός λαός του αποδίδουν ιδιαίτερη τιμή και σεβασμό και συνεχώς προστρέχει και ζητά τη βοήθειά του.

Έτσι εκτός από την ιερή μνήμη του που εορτάζεται πανηγυρικά επι τριήμερον από τις 11 εως και τις 13 Δεκεμβρίου ακόμη γίνεται:

α) Την Κυριακή των Βαΐων λιτάνευσης του ιερού Σκηνώματος εις ανάμνηση του θαύματος σωτηρίας της νήσου από λιμό.

β) Το Μ. Σάββατο λιτάνευση του ιερού Σκηνώματος εις ανάμνηση θαύματος σωτηρίας της νήσου από ασιτία.

γ) 13 Ιουλίου ανάμνηση θαύματος της θεραπείας του τυφλού.

δ) 11-13 Αυγούστου λιτάνευση και προσκύνηση του Ιερού Σκηνώματος εις ανάμνηση του θαύματος της σωτηρίας της νήσου από τους Αγαρηνούς-Τούρκους.

ε) 1η Κυριακή Νοεμβρίου λιτάνευση Ιερού Σκηνώματος εις ανάμνηση θαύματος σωτηρίας της νήσου από λιμό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τελειώνοντας, την αναφορά στο πρόσωπο και στις θαυματουργικές επενέργειες του Αγίου και θαυματουργού Σπυρίδωνας, θα θέλαμε να αναφέρουμε, ότι η τιμή, και σε καμιά περίπτωση λατρεία, που αποδίδει η Εκκλησία στους Αγίους και εν προκειμένω και στον Αγιο Σπυρίδωνα είναι βεβαίως προέκταση και επέκταση της τιμής στη θεοτόκο. Αυτή βεβαίως η τιμή, που έχει πολλές εκφράσεις και εκδηλώσεις και που ανακεφαλαίωνται στις καθημερινές μνήμες των Αγίων στηρίζεται στην παράδοση της Εκκλησίας και σε κάπιους καθορισμένους δογματικούς όρους.

Τα "Συναξάρια" που τόσο αγαπούμε, εμείς οι Ορθόδοξοι, και που σ' αυτά ανέτρεξαν και εγώ σήμερα για να σας παρουσιάσω τον Άγιο και θαυματουργό Σπυρίδωνα, είναι το αποθησαύρισμα της ιστορικής μνήμης της Εκκλησίας, η καθημερινή μνήμη εκείνων που

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΣΕ ΔΙΑΚΟΝΟ ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ ΣΕ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΟΤΕ ΠΡΟΧΕΙΡΗΣΕ ΕΙΣ ΔΙΑΚΟΝΟΝ

Σεβασμιώτατε,

Μέσα στην ιερή ατμόσφαιρα του εορτασμού της Θείας Ενανθρωπήσεως του Σωτήρος μας Κυρίου Ι.Χ. και βαθύτατα συγκινημένος από το πραγματικό μεγαλείο της προσωπικής σας ειλικρινειάς και απλότητος, αλλά και της αγάπης με την οποίαν με δεχτήκατε, προσέρχομαι σήμερα ενώπιον της Υμετέρας Σεβασμιότητος, του "αγγέλου της εν Θυατείροις Εκκλησίας" για να δεχθώ τον πρώτον της ιερωδότην βαθμόν.

Στ' αυτιά της Φυχής μου ηχεί το ευαγγελικό σάλπισμα: "Ο Πατήρ απέσταλκε τον Υἱόν Σωτήρα του κόσμου". Και ο λόγος του Κυρίου προς τους μαθητάς Του: "καθώς επέσταλκε με ο Πατήρ, καγώ πέμπω υμάς".

Συνέχεια αυτής ακριβώς της αποστολής των μαθητών υπό του Κυρίου, θεωρώ και την ιδικήν μου χειροτονίαν εκ μέρους σας σήμερα, ισταμένου εις τόπον και τύπον Χριστού και εντάσσοντος με στις ταξεις του υφ' Υμάς Ιερού Κλήρου. Δοξάζω τον Θεόν που οικονόμησε έτσι τα πράγματα της ζωής μου και οδήγησε τα βήματά μου εις το σημείον τούτο: να γονατίζω ενώπιον σας σήμερον.

Από τα νεανικά μου χρόνια ένοιωθα τη φωνή του Δημιουργού μου στα κατάβαθμα της Φυχής μου που πάντα με καλούσε.

Είναι γεγονός ότι άργησα πολύ ν' ανταποκριθώ σ' αυτή την κλήση, γιατί πάντα μέσα μου επικρατούσε το δέος εκείνου που και αυτή τη στιγμή νοιώθω, το δέος της αποστολής αυτής. "Τις ειμι εγώ", έλεγα πάντα, μαζί με το Μωσή, που θα σταθώ ανάμεσα στο Θεό και τον άνθρωπο και θα ιερουργήσω την ελευθερία και τη σωτηρία του λαού του Θεού; Πάλεψα με αυτούς τους ενδοιασμούς για πολλά χρόνια, ώσπου τελικά υποτάχτηκα στο κάλεσμα του Θεού, που δέχτηκα από το στόμα του πνευματικού μου. "Ο Θεός θα είναι μαζί σου, όπως ήταν με τον Μωσή και με τους αποστόλους του. Γ" αυτό λέω κι εγώ σήμερα το: "Ιδού εγώ, Κύριε, απόστειλόν με."

Το ότι βρίσκομαι αυτή τη στιγμή σ' αυτήν εδώ τη θέση, το οφείλω σε πολλούς και σε πολλά.

Το οφείλω στη μητέρα μου, την αγράμματη μεν, αλλά αγίαν εκείνη γυναίκα, η οποία με το παράδειγμα της ζωής της και με τη σταθερή και μόνιμη δοξολογική της διάθεση κατέστησε βιώματά μου όλα εκείνα που αργότερα στη ζωή μου, μέσα από τις θεολογικές σπουδές και τα μελετήματά μου, έγιναν αντικείμενα γνώσεως.

Ο Θεός εργάζεται στην ιστορική διαδρομή και πορεία του λαού Του. Είναι η καθημερινή παιδεία των πιστών, το διδασκαλείο της ευσέβειας και της αγιότητας.

Η Εκκλησία ασκήθηκε ιδιαίτερα από τους καθημερινά εορταζομένους αγίους, οι οποίοι αφού κατόρθωσαν με την εκούσια νέκρωση, να αποφύγουν όλα τα πάθη, παρουσίασαν τους εαυτούς τους ξένους του βίου και φύλαξαν μέσα τους αδούλωτο το αξίωμα της ψυχής.

Η Ορθοδοξία λατρεύει μόνο το Θεό, μέσα όμως και ανάμεσα στα έργα Του, που φανερώνουν το πνεύμα και τη δύναμη Του, όπως πράγματι είναι και ενεργούν και οι Άγιοι. Γίνεται κάποιος Άγιος, όταν δεχθεί το Πνεύμα του Θεού. Έτσι αγιότητα ονομάζουμε "την ενοίκηση του Αγίου Πνεύματος", την ανθοφορία και καρποφορία του σπέρματος που φυτεύει σε κάθε πιστό το Άγιο Πνεύμα.

Αυτό το σπέρμα του Αγίου Πνεύματος με πλουσιωτάπτη ανθοφορία και καρποφορία έχει να επιδείξει και θα συνεχίζει να παρουσιάζει και ο ιερός, Άγιος και θαυματουργός Σπυρίδων, ο προστάτης και βοηθός πάντων των προστρεχόντων και εν ευλαβεία προσκυνούντων το άγιο λείψανό του που για 18 σχεδόν αιώνες, 1.800 χρόνια δηλαδή χάριν του Θεού σώζεται και διασώζεται ολοζώνταν και ευλογεί όλους μας από την όμορφη και αγιοστόλιστη Κέρκυρα.

Το οφείλω στη θεία μου, αδελφή του πατέρα μου, και στον θείο μου, σύζυγό της, που κατά την εφηβική ηλικία μου αναπλήρωσαν τον πατέρα μου, κατά την απουσία του στην Αμερική, και που ενοτάλαξαν μέσα μου βαθειά θρησκευτικά βιώματα.

Το οφείλω στους διασκάλους μου και ιδιαίτερα στο διάσκαλό μου του δημοτικού, κ. Μιχαλάκη Ευσταθίου, από τη Μόρφου της Κύπρου, τον καλύτερο διάσκαλο του κόσμου για μένα.

Το οφείλω και στον πατέρα μου, που δεν έφερε καμιά αντίρρηση όταν αποφάσισα να μεταπηδήσω από τις σπουδές μου της Χημικής Μηχανικής στο Πανεπιστήμιο του Κολούμπια και να πάω στη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού στη Βοστώνη. Και όταν πρόσφατα του ζήτησα την ευχή του για την πρόθεσή μου να ιερωθώ, που την έδωσε με όλη του την καρδιά.

Το χρωστώ στη θαυμαστή σύζυγό μου, η οποία όχι απλώς δεν έφερε καμιά ένσταση, αλλά με στήριξη παντοιοτόπως στην απόφασή μου αυτήν και με κατεύθυνση με το δικό της τρόπο ώστε η απόφασή μου αυτή να πάρει τη σωστή μορφή και κατεύθυνση. Επίσης το χρωστώ στα θαυμαστά σύζυγο μου που δέχτηκαν την απόφαση μου αυτή με πολλή χαρά. Ιδιαίτερα στον πρόσφατα αρπαγέντα από τον κόσμο αυτό υιο μου Αναστάσιο, ο οποίος ενίσχυσε και εμπλούτισε την απόφασή μου. Στις αδελφές μου και στους γαμπρούς μου, στον σύγαμβο μου π. Γεώργιο Κουγιουμπέζηγλου, που με στήριξαν επίσης με το δικό τους τρόπο.

Συγκεκριμένα, το συγκλονιστικό για όλη την οικογένειά μου φοβερό δυστύχημα, που στοίχισε τη ζωή στον μεγαλύτερο υιό μου και η μετάστασή του στον ουρανό, ενίσχυσε ακόμα πολύ την απόφασή μου.

Το οφείλω στους κατά καιρούς πνευματικούς μου πατέρες, τον π. Σταύρο Παπαγαθαγγέλου, στην Κύπρο, στον π. Γεράσιμο Παπαδόπουλο, στη Βοστώνη, στον π. Ευστάθιο Μπιλάλη, στον π. Γρηγόριο Μιχαηλίδην και πάνω απ' όλους στον π. Κωνσταντίνο Πλευράκη, ο οποίος με ενεθάρρυνε και με προώθησε και έκανε όλα τα διαβήματα για να βρίσκομαι αυτή τη στιγμή και να δέχομαι αυτή την ψιλοτή ευλογία από τα χέρια σας, Σεβασμιώτατε. Και φυσικά, οφείλω την ευλογία αυτή προ πάντων σε Σας, Σεβασμιώτατε, που δεχτήκατε με πατρική στοργή και ποιμαντικό ενδιαφέρον να με χειροτονήσετε και να με

κατατάξετε στον ιερό κλήρο, της δικής σας Αρχιεπισκοπής Θυσιείρων και Μεγάλης Βρετανίας.

Υπήρξαν πολλά εμπόδια, άλλα μικρά και άλλα σχεδόν ανυπέβλητα, αλλά Εκείνος που ετάζει καρδίας και νεφρούς, που έχει τα σχέδια της σωτηρίας και του καθενός μας και του ανθρώπινου γένους γενικότερα, παραμέρισε όλα αυτά τα εμπόδια.

Σε βασιμιώτατε, διατίθεμαι στην υπηρεσία της Εκκλησίας με όλες μου τις δυνάμεις και με όλες εκείνες τις ικανότητες και γνώσεις που Εκείνος μου έδωσε προς δόξαν της Εκκλησίας Του και προς δόξαν Εκείνου και για να συμβάλω όσο είναι δυνατό στη σωτηρία ψυχών και σε άλλες δραστηριότητες που εσείς θα θελήσετε να μου αναθέσετε. Δε θα φεισθώ κόπων και μόχθων προκειμένου και τη διακονία μου να φέρω σε πέρας, αλλά και να υπηρετήσω την Εκκλησία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Γνωρίζω όμως πολύ καλά ότι η επιτυχία του έργου μου δεν εξαρτάται από τις δικές μου φωτιές δυνάμεις, αλλά από τη Χάρη Του, την πανθενουργό, την οποίαν Σεις μου εγχειρίζετε σήμερον. Γι' αυτό δεχθείτε στα χέρια σας την ταπεινή προσφορά της ζωῆς μου και δώσετε μου τη θεία Χάρη Του, την τα ασθενή θεραπεύουσα και τα ελλείποντα αναπληρούσα και ευχηθείτε μου να διακονώ αξίως το Όνομά Του και το Έργο Του.

"Ιδού, εγώ, Δέσποτα! Απόστειλόν με".

ΟΜΙΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΕΙΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΝ

Και είπε Μωυσής προς τον Θεόν. "Ιδού εγώ εξελευσμαὶ πρὸς τοὺς ιεροὺς Ἰσραὴλ, καὶ ερώ πρὸς αὐτούς. Ο Θεός των πατέρων ημῶν απέσταλκέμε πρὸς υμάς. Ερωτήσουσί με. τι ὄνομα αυτῷ; τι ερώ πρὸς αὐτούς; καὶ εἰπέν τον Θεός πρὸς Μωυσήν λέγων. εγώ εἰμι ο ὁν. Οὕτως ερεῖς τοῖς ιεροῖς Ἰσραὴλ. Ο ὁν απέσταλκέ με πρὸς υμάς".

Με το όραμα αυτό μπροστά στα μάτια μου είναι που τολμώ, σήμερα με τη χειροτονία μου σε δάκοντο, να σταθώ πάλι μπροστά σας, Σεβασμιώτατε, για να με χειροτονήσετε σε πρεσβύτερο της Εκκλησίας. Η τόλμη αυτή δεν οφείλεται στον υποφαινόμενο, αλλά στον σεβαστό μου πνευματικό πατέρα Κωνσταντίνο Πλευράκη, που θεώρησε ότι αυτό θα ήταν καλύτερο για την υπηρεσία μου στην Εκκλησία. Υπακούω, λοιπόν, στη δική του γνώμη και θέληση και σας ζητώ να μου δώσετε αυτή την ύψιστη ευλογία.

Μη νομίσετε, Σεβασμιώτατε, ότι δεν έχω συναίσθηση της ύψιστης αυτής ευλογίας που σας ζητώ να μου δώσετε. Γνωρίζω πολύ καλά για το ανεξίτηλο της σφραγίδας της ιερωσύνης. Γνωρίζω ότι εσείς, σαν διάδοχος των αποστόλων, έχοντας την ίδιαν ακριβώς αποστολή και τα ίδια καθήκοντα, δικαιώματα και δωρεές του Αγίου Πνεύματος με εκείνους, μεταβιβάζετε μερικά από αυτά και στους υφ' υμάς ιερείς. Έτοι, μας δίνετε τη χάρη εκείνη που εδωσε ο Χριστός στους μαθητές Του να τελούν τη θεία ευχαριστία και γενικά όλα τα μυστήρια εκτός εκείνου της χειροτονίας.

Αυτή τη στιγμή σας ζητώ να διαδραματίσετε το ρόλο του ίδιου του Θεού και να με στειλετε στο λαό τον εκλεκτό Του για να τον υπηρετήσω σαν μεσάζων μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Σαν τον Μωυσή με στέλνετε προς το λαό για να τον μεταφέρω από τη δουλειά του κράτους της αμαρτίας και του θανάτου προς τη νέα κτήση, όπου επικρατεί η ελευθερία του Ευαγγελίου. Θα πω στο λαό του Θεού ότι δεν ενεργώ αφ' εμαυτού, αλλά ότι με στέλνει ο ίδιος ο Θεός. Θα τους πω ότι το όνομά Του είναι ο ων, δηλ. αυτός που υπάρχει. Δηλ. αυτός που πραγματικά υπάρχει, αυτός που την ύπαρξη Του δεν την

οφείλει σε κανέναν άλλο παρά μόνο στον ίδιο τον εαυτό. Του αφού είναι αυτο-ύπαρξη και αυτο-ζωή. Είναι αυτός που πραγματικά υπάρχει ενώ όλα τα άλλα και όλοι οι άλλοι είμαστε κιντιά, δημιουργήματα Εκείνου που είναι οι ων, που χωρίς τη θέληση Εκείνου θα ήμασταν στην ανυπαρξία.

Σ' όλη την υπόλοιπη ζωή μου θα θέσω σαν κυρίαρχο στόχο μου να φροντίζω, πρώτα, βέβαια, να είμαι προσκολλημένος προσωπικά στον ίντων θέοντα, και Κύριόν μου και να προσπαθώ, όσο αυτό είναι δυνατό, να ενώνω και τους συνανθρώπους μου μαζί Του. Γιατί μόνο έτοις μπορούμε να διασώσουμε την ύπαρξη μας και να την αποτρέψουμε από την απώλειά της. Στόχος μου θα είναι να προσέφωρω στο λαό του Θεού τον ενανθρώπησαντα, σταυρωθέντα, ταφέντα, αναστάντα, αναληφθέντα εις τους ουρανούς και εις τα δεξιά του Πατρός καθεζόμενον Ιησούν Χριστόν, τον Κύριό μας και θεό μας, τον Σωτήρα και Λυτρωτή μας. Δοξάζω τον θεό που οικονόμησε έτσι τα πράγματα της ζωῆς μου και οδήγησε τα βήματά μου στο σημείο τούτο: Να γονατίζω ενώπιον σας σημερον.

Προσβλέπω με λαχτάρα, αλλά και με δέος, σε εκείνη τη στιγμή κατά την οποία θα αξιωθώ να σταθώ μπροστά στην Αγία Πρόθεση για να ετοιμάσω τα τίμια δώρα. Εκεί, όπως και στην Αγία Τράπεζα, θα έχω την ευκαιρία, σαν λειτουργός πλέον του Υψίστου, να μηνμονεύω ειρά για μένα πρόσωπα, μεταξύ των οποίων και εκείνα της μητέρας μου, της μητέρας της συζύγου μου και μάλιστα και το όνομα του φιλτάτου μου υιού Αναστάσιου, που τόσο πρόωρα μας άφησε για να προσκολληθεί μόνιμα πλέον εις τον ίντων θάντα, δημιουργό του και δημιουργό μας. Πατέρα του και Πατέρα μας. Θα έχω επίσης την ευκαιρία να μηνμονεύω και το όνομά σας, Σεβασμιώτατε, προς τον οποίο αισθάνομαι βαθύτατη ευγνωμοσύνη για όσα κάνατε και κάνετε για το πρόσωπό μου. Θα κάμω επίσης μνείαν και του πνευματικού μου πατρός Κωνσταντίνου Πλευράκη, που για χάρη του πνευματικού τέκνου έφτασε μέχρι σημείου της πλήρους εξαντλήσεως χθες, ώστε να χρειαστεί νοσοκομειακή περιθάλψη και, χωρίς τον οποίο δε θα αξιωνόμουν να φτάσω μέχρις εδώ και να δεχτώ από τα χέρια σας την ύψιστη αυτή ευλογία και αυτή την ανεξίτηλη σφραγίδα της ιερωσύνης.

Η χαρά μου είναι απεριγραπτή γιατί από τώρα και στο εξής η ζωή και το έργο μου εξαγιάζεται και ενσωματώνεται στη Θ. Λειτουργία. Ως ιερεύς θα καλώ τον λαό με το λειτουργικό παρακέλευσμα: "εαυτούς και αλλήλους και πάσαν την ζωήν ημών Χριστώ τω Θεώ παραθώμεθα". Δε θάβρισκα καλύτερα λόγια να κλείσω την προσφώνηση αυτή σήμερα. Επιτρέψτε μου μόνο να προσθέσω ένα παράλληλο κομμάτι μιας ευχής που θα πείτε σε λίγο: "Σοι παρακατίθεμεθα την ζωήν ημών άπασαν και την ελπίδα, Δέσποτα, φιλάνθρωπε. Και παρακαλούμεν Σε και δεόμεθα και ικετεύομεν, καταξίωσον ημάς μεταλαβείν των επουρανίων Σου Μυστηρίων..." .

Στιγμιότυπο από το τελευταίο ιερατικό Συνέδριο της Αρχιεπισκοπής που πραγματοποιήθηκε στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού Βορείου Λονδίνου.

ΚΥΠΡΟΣ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1931

υπό Χάρη Μεττή

(συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

“Μετά βαθείας οδύνης αγγέλλομεν οτι Υφυπουργός δεχθείς Αποστολήν εδήλωσεν οτι Κυβέρνησις αποφάσισε κρατήση οριστικώς Κύπρου. Διεμαρτυρήθημεν εντόνως επί αδίκω αποφάσει, προσθέσαντες οτι Λαός επιδιώξη πάση θυσία εθνικήν του αποκατάστασιν.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ, ΘΕΟΔΟΤΟΥ, ΠΑΣΧΑΛΗΣ”

Το τηλεγράφημα αυτό, με ημερομηνία 26 Οκτωβρίου 1920, απεστάλη από το Λονδίνο υπό της ως άνω τριμελούς εθνικής αντιπροσωπείας (είχαν αφιχθεί εκεί στις 3 Ιανουαρίου 1919) προς τον Μητροπολίτη Πάφου Ιάκωβο και τον Δήμαρχο Λευκωσίας Λ. Λιασίδη, η δε αντίδραση των Ελληνοκυπρίων υπήρξε άμεση και γενική. Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκε παλλαϊκή συγκέντρωση στην Αρχιεπισκοπή στη Λευκωσία, στην οποία μίλησαν ο Ηγούμενος Κύκκου Κλεόπας και οι Α. Λιασίδης, Δ. Σεβέρης και Γ. Χατζηπαύλου, εγκρίθηκε δε το πιο κάτω ψήφισμα :

“Ο Ελληνικός Λαός της Πρωτευούσης της Νήσου λαβών γνώσιν της αποφάσεως της Αγγλικής Κυβερνήσεως της ανακοινωθείσης παρά του Υφυπουργού των Αποικιών προς τα εν Λονδίνω μέλη της Κυπριακής Αποστολής του να κρατήσῃ οριστικώς την Κύπρο και πληγείς εις τα καίρια δια της αδικιάτης ταύτης αποφάσεως ΨΗΦΙΖΕΙ έντονον διαμαρτυρίαν κατά της τοιαύτης αποφάσεως, και ΔΙΑΚΗΡΥΤΤΕΙ ότι ουδενός νομίμου μέσου θα υπολειφθῇ και εις πάσαν θυσίαν θα υποβληθή, ίνα ίδη εκπληρουμένους τους εθνικούς αυτού πόθους.

Το παρόν ψήφισμα να σταλή εις την Α.Ε. τον Λειτουργόν τον Διαχειριζόμενον τα της Κυβερνήσεως της Κύπρου και αντίγραφον τούτου να τηλεγραφηθεί εις τον έντιμον Υπουργόν των Αποικιών.

Εν Λευκωσίᾳ, τη 18/31 Οκτωβρίου 1920

Ο Προεδρεύσας ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΚΥΚΚΟΥ ΚΛΕΟΠΑΣ”

Την ίδια, επίσης, ημέρα απεστάλη προς τον Υπουργό Αποικιών στο Λονδίνο το πιο κάτω τηλεγράφημα:

“Οι Έλληνες κάτοικοι της Πρωτευούσης της Κύπρου πληροφορηθέντες παρά της Κυπριακής Αποστολής οτι η Μ. Βρετανία σκοπεί να κρατήσῃ την Κύπρο, εν επιβλητική δημοσίᾳ συνελεύσει σήμερον εν Αρχιεπισκοπή υπό την προεδρία του Ηγουμένου Κύκκου ομοφώνως εψήφισαν έντονον διαμαρτυρίαν εναντίον της αδίκου ταύτης αποφάσεως και εδήλωσαν οτι θα χρησιμοποιήσωσι παν νόμιμον μέσον και θα υποβληθώσιν εις πάσαν θυσίαν δια να επιτύχωσι την πραγμάτωσιν των εθνικών των πόθων.”

Παρόμοιες διαμαρτυρίες και ψηφίσματα έγιναν και σε όλες τις πόλεις και κωμοπόλεις της Κύπρου. Το ψήφισμα από την Πάφο, το οποίο υπέγραψε ο εκτελών χρέι Τοποτηρητού του απουσιάζοντος στο Λονδίνο

Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου Γ', Μητροπολίτης Πάφου Ιάκωβος, και οι Ν.Ι.Νικολαΐδης (Δήμαρχος) και Ν. Νικολαΐδης (Βουλευτής), έχει ως εξής: “Ο Ελληνικός λαός Πάφου πληροφορηθείς ταύτην την στιγμήν παρά του εν Λονδίνου Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου, προέδρου της αυτόθι Κυπριακής Αποστολής, τηλεγραφηθείσαν οδυνηράν είδησιν, καθ' ην ο Υφυπουργός των Αποικιών της Αγγλίας εδήλωσεν οτι η Αγγλική Κυβέρνησις απεφάσισεν όπως οριστικώς κρατήσῃ την Κύπρον και συνελθών υπό την προεδρίαν του Μητροπολίτου Πάφου εν τη ενταύθα Λέσχη “Πάφω” εκφράζει την σφοδράν αγανάκτησίν του διά την σκληράν και άδικον ταύτην απόφασιν, την αντικειμένην προς τας φιλελευθέρους δηλώσεις της Μ. Βρετανίας περί απελευθερώσεως των μικρών λαών και προς τας αρχάς υπέρ ων διεκήρυξεν ότι η γνωνίσθη και προς ευδώσαν των οποίων πάντες οι υπόδουλοι προσέφερον την συμβολήν των, και δηλοί οι οι ουδέποτε θέλει διαλλαγή προς το ξενικόν καθεστώς, αλλά θέλει επιδιώξει πάση θυσία την ένωσιν μετά της Μητρός Ελλάδος”.

Ο Κιτίου Νικόδημος, εξ άλλου, ο οποίος υπήρξε ένας από τους εξορίστους του 1931, πέθανε μάλιστα στην εξορία, στο ψήφισμα που υπέγραψε εξ ονόματος του λαού της Λεμεσού, αλλά βέβαια και της Επαρχίας του ολόκληρης, αναφέρει, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα : “Εκφράζει την αγανάκτησίν αυτού επι τη καταφώρω διαψεύσει δικαίων προσδοκιών αυτού, στηριχθεισών επι των απαραγράπτων αυτού εθνικών δικαίων, των φιλελευθέρων παραδόσεων του αγγλικού έθνους και των υπέρ της ελευθερίας των μικρών λαών αδιαλείπτως και πανηγυρικώς κατά τον μακρόν παγκόσμιον πόλεμον υπό του αυτού αγγλικού έθνους απαγγελθεισών αρχών.

Διαμαρτύρεται εντονώτατα ενώπιον παντός του πεπολιτισμένου κόσμου διά την άδικον ταύτην απόφασιν την στραγγαλίζουσαν τα αισθήματα και τα δίκαια λαού έχοντος επίσης δικαίωμα επί της ελευθερίας.

Διαδηλοί τὴν απόφασιν αυτού, όπως εμμείνη αδιασείστως εις τα αισθήματά του και εις το υπέρ της μετά της μητρός Ελλάδος ενώσεως δίκαιον αίτημά του και ότι προς πραγμάτωσιν των πόθων του θα εξακολουθήσῃ τους αγώνας του πάση θυσία”.

Επίσης η Ιερά Σύνοδος της Κύπρου, σε συνεδρία της στην Αρχιεπισκοπή υπό την προεδρία του Μητροπολίτη Πάφου Ιακώβου, απέστειλε το πιο κάτω τηλεγράφημα προς τον Υπουργό των Αποικιών :

“Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Κύπρου εν εκτάκτω αυτής Συνεδρία λαβούσα υπ' όψιν την γενομένην επίσημον δηλώσιμον προς την αυτόθι Κυπριακήν Αποστολήν, προεδρευόμενην υπό της Α.Μ. του Αρχιεπισκόπου, ως προς την υπουργικήν απόφασιν περί διακρατήσεως της Κύπρου, έλαβε την ομόφωνον απόφασιν να διαμαρτυρηθῇ κατά του προδήλου τούτου αδικήματος εις βάρος της Κύπρου. Παρακαλούμεν δε να επιτραπή ημίν η παρρησία να είπωμεν, οτι η Εκκλησία Κύπρου θα συμπράξῃ όσω δύναται μετά του λαού εις επιδιώξιν της Ενώσεως του

μετά της Μητρός Ελλάδος· διότι τον προς τούτο αγώνα του θεωρεί πλέον ή δίκαιον.

Η Ιερά Σύνοδος δεν απελπίζει ότι η Κυβέρνησης της Α.Μ. θα ευαρεστήθει επί τέλους να αποδώσῃ την δικαιοσύνην αυτήν εις τους Κυπρίους, οι οποίοι πανάλλιο ή άρνησιν, έστω και προσωρινήν, ανέμενον από την Βρεττανικήν Κυβέρνησην".

Στο μεταξύ, και με ημερομηνία 26 Οκτωβρίου 1920, απεστάλη στην Κύπρο η πιο κάτω περιγραφή αναφορικά με την συνάντηση της υπό τον Αρχιεπίσκοπο Κύριλο Κυπριακής Αποστολής με τον Υφυπουργό των Αποικιών Amery, η οποία πραγματοποιήθηκε το μεσημέρι της ίδιας ημέρας και διάρκεσε για 35 λεπτά της ώρας :

"Η Α. Μακαριότης ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου εποιήσατο σύντομον εισήγησιν του Κυπριακού ζητήματος. Η υχαρίστηση του Υφυπουργόν δια την τιμήν της ακροάσεως και είπεν ότι ουδεμίαν έχει αμφιβολίαν ότι ο Υφυπουργός είναι εν πλήρει γνώσει των λεπτομερειών του ζητήματος. Ανεφέρθη είτα εις την συνέντευξιν ήν η Αποστολή ἐσχε την 3ην Φεβρουαρίου 1919 μετά του Εντιμοτάτου Υπουργού των Αποικιών και εις την δήλωσιν του τελευταίου ότι θα εξετάσῃ επισταμένως την αξίωσιν των Ελλήνων Κυπρίων δια την Εθνικήν της Νήσου αποκατάστασιν. Έδωκεν είτα η Α. Μακαριότης λεπτομερείας του αποσταλέντος προς τον Άγγλον Πρωθυπουργόν υπομνήματος της Αποστολής υπό ημερομηνίαν 15 Σεπτεμβρίου 1919 της υπό ημερομηνίαν 14 Νοεμβρίου 1919 απαντήσεως του Πρωθυπουργού και της ανταπαντήσεως της Κυπριακής Αποστολής υπό ημερομηνίαν 24 Νοεμβρίου 1919. Εξέθηκε τα της εις Κύπρον επιστροφής της Αποστολής και την κατ' επίμονον απαίτησιν του Λαού επάνοδον της Αποστολής εις Λονδίνον κατ' Απρίλιον του 1920. Υπέμνησεν εις τον Υφυπουργόν το προς τον Πρωθυπουργόν νέον υπόμνημα της Αποστολής υπό ημερομηνίαν 3 Ιουνίου 1920 και την επιβεβαίωσιν τούτου δια της επιστολής της 13 Αυγούστου 1920. Μετά λύτης παρετήρησεν η Α.Μ. ότι ουδεμίαν είχε την τιμήν να λάβῃ απάντησην η Αποστολή εις τα τελευταία ταύτα έγγραφά της. Είπεν είτα ότι η αγωνία του Λαού έφθασεν εις το κατακόρυφον καθ' όν δε χρόνον ούτος καταβάλλει μεγίστην προσπάθειαν όπως αποφύγη πάσαν μη νομιμόφρονα εκδήλωσιν της αγωνίας του ταύτης της Κυπριακής Κυβέρνησης προβαίνει εις πράξεις ερεθιζούσας τον Λαόν. Περιέγραψεν ειδικώς η Α. Μακαριότης τα της απαγορεύσεως υπό της Κυπριακής Κυβερνήσεως των τελετών επι τω εορτασμών της υπογραφής της Τουρκικής Ειρήνης, πλὴν της αναπέμψεως δεήσεων εν τοις ναοίς. Εξέφρασε την ελπίδα οτι ο Υφυπουργός θα είναι εις θέσιν να αναγγείλη ήδη εις την Αποστολήν την ευχάριστον είδησιν της πραγματοποιήσεως των πόθων του λαού.

Τοιαύτη αναγγελία -επείπεν η Α.Μ. ο Αρχιεπίσκοπος- θα είναι καθ' όλα σύμφωνος προς την αρχήν των εθνικοτήτων, προς τας φιλελευθέρας παραδόσεις της Μεγάλης Βρεττανίας, ήτις παρεχώρησε την Επιτάνησον εις την Ελλάδα και εις την βοήθειαν της οποίας κυρίως οφείλεται η πρόσφατος πραγμάτωσις των δικαίων αξιώσεων της Ελλάδος. Η εκπλήρωσις των πόθων του λαού, ούς ούτος κατ' επανάληψιν εξεδήλωσε δια συλλαλητηρίων, υπομνημάτων, δημοψηφισμάτων,

Πρεσβειών, θα είναι αφορμή νέας και αιωνίας ευγνωμοσύνης της Ελλάδος και της Κύπρου προς την φιλελευθέραν Αγγλίαν την τοσάκις υποστηρίξασαν τον Ελληνισμόν".

Ο Υφυπουργός απήντησεν:

"Ηκροάσθη μετά προσοχής της ομιλίας του Αρχιεπίσκοπου, τα πλείστα μέρη της οπίας παρηκολούθησα καθ' ην στιγμήν ελέγοντο Ελληνιστί. Είμαι βεβαίως εν γνώσει των λεπτομερειών του Κυπριακού ζητήματος και της αξιώσεως των Ελλήνων Κυπρίων. Η Κυβέρνησης εξήτασε μετά μεγίστης προσοχής και συμπαθείας την αξίωσιν ταύτην, την 1ην δε Ιουλίου εδήλωσα εις την Βουλήν των Κοινοτήτων ότι ουδεμία πολιτική μεταβολή μελετάται δια την Νήσον. Δεν μας επηρέασε το γεγονός της προσθήκης ολίγων τετραγωνικών μιλίων εις την Βρεττανικήν Αυτοκρατορίαν. Εξήτασεν η Κυβέρνησης το ζητημά σας λίαν επισταμένως, δεν ηδυνήθη όμως να πειση εαυτήν ότι δέον να παρίδη την υποχρέωσιν ην είχε του να προστατεύση την Μουσουλμανικήν εν τη Νήσω μειονότητα. Η Κυβέρνησης έλαβεν επίσης υπ' όψιν και εξετίμησε μεγάλως την σώφρονα στάσιν της Κυπριακής Αποστολής κατά τον χειρισμόν του ζητήματός σας. Ανεφέρθητε εις την παραχώρησιν της Επτανήσου, αλλ' εκεί δεν υπήρχον Μουσουλμάνοι. Επράξαμεν δια την Κύπρον παν το δυνατόν εν τω παρελθόντι και ελπίζω να δυνηθώμεν να κάμωμεν πλειότερα εν τω μέλλοντι."

-Μετά βαθείας λύπης ηκούσαμεν τας δηλώσεις ταύτας, είπεν η Αποστολή. Η Κυβέρνησης της Α. Μεγαλειότητος επέτρεψεν ούτως όπως η θέλησις της μειονότητος κατισχύση της δικαίας αξιώσεως της μεγάλης πλειονοψηφίας του Κυπριακού Λαού.

-Τούτο δεν είναι πολύτως ακριβές, είπεν ο Υφυπουργός. Εξητάσαμεν τα εκ της μεταπολιτεύσεως τυχόν πλεονεκτήματα του Ελληνικού πληθυσμού και τα συνεπεία ταύτης μειονεκτήματα της Μουσουλμανικής μειονότητος και εύρομεν ότι τα τελευταία θα ήσαν πολύ μεγάλα.

-Με την υποστήριξιν της Μεγάλης Βρεττανίας, παρετηρήσαμεν, η διοίκησης δύο εκατομμυρίων Μουσουλμάνων ενεπιστεύθη τελευταίως εις χείρας της Ελλάδος. Εις την ιδικήν μας περίπτωσιν πρόκειται μόνον περί 50,000 Μουσουλμάνων.

-Η περίπτωσις αύτη είναι διαφορετική, διότι οι εκτός της Κύπρου Μουσουλμάνοι ήσαν υπό την Τουρκική διοίκησην, ενώ οι εν Κύπρω ομοεθνείς των ευρίσκονται υπό την διοίκησην μας και ουδόλως ευθύνονται δια τον μετά της Τουρκίας πόλεμον.

-Δυνάμεθα να ερωτήσωμεν αν η εν τη Βουλή δήλωσίς σας εγένετο κατόπιν αποφάσεως της Βρεττανικής Κυβερνήσεως;

-Η δήλωσί μου εκείνη ήτο απάντησης γενομένη εις επερώτησιν τεθείσαν εις τον Πρωθυπουργόν. Εγένετο δε τη εντολή του Υπουργού των Αποικιών και τη συγκαταθέσει του Πρωθυπουργού.

-Υποβάλλομεν ευσεβάστως ότι η Κυβέρνησης έχει καθήκον να αναθεωρήσει την άδικον ταύτην απόφασίν της.

-Αναθεώρησις δεν είναι δυνατή.

-Δυνάμεθα να ελπίζωμεν αναθεώρησιν της αποφάσεως εις προσεχές μέλλον;

-Ούτε τούτο. Η απόφασίς μας δεν δεσμεύει βεβαίως την νέαν Αγγλικήν γενεάν.

-Η απόφασις αύτη θα προκαλέση στην Κύπρο μεγάλην αγανάκτησιν. Ο δε λαός εξωθείται ούτα εις την λήψιν μέτρων άτινα δεν θα είναι ευχάριστα.

-Πολιτική διεγερτική (agitating policy) δεν θα ωφελήση το ζήτημα.

-Διαμαρτυρόμεθα διά την απόφασιν ταύτην· θα την ανακοινώσωμεν εις τον Κυπριακόν Λαόν, αλλ' ούτος δεν εγκαταλείπει την αξίωσιν διά την εθνικήν του ελευθερίαν και θα συνεχίσῃ ανενδότως των αγώνα του. Μη περιμένετε ότι οι Έλληνες Κύπριοι θα φανώσι κατώτεροι των Αιγυπτίων. Η αγγλική διοίκησις είναι πάντοτε ξένος ζυγός και ο Λαός δεν δύναται να τον ανεχθή έστω και αν θα ήτο χρυσούς.

Η Αποστολή γηγέρθη διά να αναχωρήσῃ, αποχαιρετών δε ταύτην διά χειραψίας ο Υφυπουργός προσέθεσε:

-Λυπούμαι, Κύριοι, ότι δεν ηθυνήθημεν τα ικανοποίησωμεν την αξίωσίν σας. Ελπίζω όμως ότι υπό την Βρεττανικήν σημαίαν θα εξακολουθήσητε απολαύοντες των αγαθών άτινα η αγγλική διοίκησις δύναται να σας παράσχη".

ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Η έντονη, όμως, διαμαρτυρία των Ελληνοκυπρίων στην απόφαση της Βρετανικής Κυβέρνησης για "μόνιμη", όπως την χαρακτήρισε, παραμονή της στην Κύπρο δεν σταμάτησε στην αποστολή τηλεγραφημάτων και άλλων καταδικαστικών ανακοινώσεων. Το Σάββατο, 21 Νοεμβρίου 1920, πραγματοποιήθηκε συνεδρία στο Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο Λευκωσίας υπό την προεδρία του Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου Γ', στην οποία αποφασίστηκε οτι έπρεπε πια ν' αρχίσει στην Κύπρο αντιδραστική πολιτική κι ενέκρινε την απόφαση των βουλευτών όπως παρατηθούν. Επίσης αποφασίστηκε όπως υποτηριχθεί η υποψηφιότητά τους με ένα καθαρά ενωτικό αντιδραστικό πρόγραμμα σε περίπτωση που θα προκηρύσσονταν νέες εκλογές. Ανατέθηκε δε στη συνέχεια σε Επιτροπή, αποτελουμένη από τους Α. Λιασίδη, Ι. Οικονομίδη και Ι. Κληριδή, να συντάξει Κανονισμό Πολιτικής Οργανώσεως, ενώ ταυτόχρονα να σταλεί Εγκύκλιος προς τα κατά τόπους Εκκλησιαστικά Συμβούλια όπως περιάγεται δίσκος στους Ναούς τις Κυριακές και τις μεγάλες γιορτές υπέρ του Ταμείου του Εθνικού Αγώνας.

Αμέσως μετά τη λήξη των εργασιών της συνεδρίας αυτής, οι Ελληνοκύπριοι Βουλευτές εξέδωσαν το πιο κάτω Διάγγελμα προς τον Ελληνικό Λαό της Κύπρου:

"Η άδικος απόφασις της Βρεττανικής Κυβέρνησης ως κρατήση την Κύπρον παρά την θέλησιν υμών, οίτινες αποτελείτε τα 4/5 του πληθυσμού αυτής, και αι ανελεύθεροι και ανακριβείς δηλώσεις του Υφυπουργού των Αποικιών κατά την Συνεδρίασιν του Βρεττανικού Κοινοβουλίου της 15ης Νοεμβρίου 1920 εδημιούργησαν κατάστασιν απροσδόκητον, αντίθετον όλως προς την πεποίθησιν, ην μέχρι σήμερον ο Κυπριακός λαός έτρεφε προς την Βρεττανικήν δικαιοσύνην και προς τας αρχάς υπέρ ων εκήρυξτεν οι ηγωνίζετο η Μ. Βρεττανία.

Αντιπρόσωποι ημείς των φρονημάτων και των ιδεών του λαού και πιστοί εντολοδόχοι της ιεράς υμών εντολής όπως επιδιώξαμεν την ελευθερίαν της

αγαπημένης πατρίδος μας και την ένωσιν αυτής μετά της Μητρός Ελλάδος εθεωρήσαμεν ότι υπό τας δημιουργηθείσας περιστάσεις δεν θα είμεθα τηρηταί της εντολής υμών και θεματοφύλακες των ιερών περί ελευθερίας και δικαιοσύνης παραδόσεων της Ελληνικής Φυλής, εάν εξακολουθώμεν συνεργαζόμενοι μετά Κυβερνήσεως, ης οι αντιπρόσωποι εν τω Βρεττανικώ Κοινοβουλίω προσέβαλον καιρίως τα ιερώτατα των αισθημάτων υμών, αμφισβητήσαντες αυτήν ημών την Ελληνικήν καταγωγήν και αρνηθέντες ότι ο Κυπριακός λαός ομοφώνως και ενιαίως θέλει την Ένωσιν μετά της Ελλάδος.

Εις την εκδήλωσιν της διαμαρτυρίας ημών και προς έντονο διατύπωσιν της αγανακτήσεως του Κυπριακού λαού διά την ληφθείσαν απόφασιν της Βρεττανικής Κυβερνήσεως να κρατήση την Κύπρον και διά της γενομένην εν τη Βουλή των Κοινοτήών δηλώσεως υπό τον Υφυπουργού των Αποικιών υπεβάλομεν την παραίτησιν ημών από του βουλευτικού αξιώματος συνοδεύσαντες ταύτην διά του ακολούθου εγγράφου προς την Α. Εξοχότητα τον Αρμοστεύοντα.

Παρέχεται ούτω διά της παραίτησεως ημών ευκαιρία εις τον Κυπριακόν Λαόν να απαντήσῃ εις τους οπωδόποτε διαστροφείς της αληθείας ότι σύμφωνος προς τας παραδόσεις, ας αφήκεν εις ημάς ως ιεράν παρακαταθήκην η Ιστορία τριών και επέκεινα χιλιάδων χρόνων, ουδέν αγαθόν θεωρεί προτιμότερον της ελευθερίας της πατρίδος του και ότι η θέλησις αυτού είναι μία και μόνη, η Ένωσις, τίποτε, παρά Ένωσις".

Στη συνέχεια οι Έλληνες Βουλευτές υπέβαλαν επίσημα την παραίτησή τους στην Κυπριακή Βουλή με το πιο κάτω έγγραφο προς τον Αγγλό Αρμοστή:

Εν Λευκωσίᾳ, τη

8.12.1920

Εξοχώτατε,

Ο Κυπριακός λαός, τμήμα αναπόσπαστον του Ελληνικού Έθνους έζησε πάντοτε διά μέσου των αιώνων της δουλείας με την ελπίδα αναστάσεως της Ελληνικής Φυλής, και αφ' ης στιγμής μέρος του Ελληνικού Έθνους ηλευθερώθη, ο Κυπριακός λαός απέβλεπε πάντοτε προς την εθνικήν αυτού αποκατάστασιν.

Η ελπίς αύτη ηύδησεν, αφ' ης το τυραννικόν καθεστώς των τούρκων διεδέξατο η φιλελευθέρα Αγγλική διοίκησις και εγιγαντώθη την ώραν, καθ' ην απεκόπη και ο τελευταίος προς την Τουρκίαν δεσμός, η δε Μ. Βρεττανία εκήρυξεν ως πολιτικόν Αυτής δόγμα την αρχήν των εθνικοτήτων και ηγωνίσθη, συμπραττούσης και της μητρός ημών Ελλάδος, υπέρ της ελευθερίας των μικρών λαών.

Αντιπρόσωποι ημείς των φρονημάτων και ιδεών του λαού μετέβημεν εις Λονδίνον, όπως δια του μάλλον νομιμόφρονος τρόπου υποδείξωμεν εις την Κυβέρνησην της Α. Μεγαλειότητος οτι ήλθεν η ώρα να εφαρμόση τας ιδίας αρχάς και να αποδώση εις τον Κυπριακόν λαόν ελευθερίαν.

Ετύχομεν ευμενούς ακροάσεως παρά της Α. Εντιμότητος του επί των Αποικιών Υπουργού και εγγράφου απαντήσεως της Α. Εντιμότητος του Πρωθυπουργού, υπό ημ. 14 Νοεμβρίου 1919, καθ' ην "είναι πλήρως πληροφορημένος περί του αισθήματος το οποίον υπάρχει μεταξύ του Ελληνικού πληθυσμού

της Νήσου υπέρ της μετά της Ελλάδος Ενώσεως" και καθ'ην "οι πόθοι των κατοίκων της Κύπρου θα τύχωσι της τα μάλιστα επισταμένης και συμπαθούς προσοχής της Κυβερνήσεως της Α. Μεγαλειότητος κατά τον καθορισμόν του μέλλοντος της Νήσου". Η απάντησις αύτη εκράτυνε την πεποίθησιν ημών επί την Βρεττανικήν δικαιοσύνην και ενίσχυσεν ημών τας ελπίδας ότι η Μ. Βρεττανία δεν θα παρέβλεπε να εκπληρώση το καθήκον αυτής προς την δικαιοσύνην και την ελευθερίαν.

Παρά πάσαν όμως προσδοκίαν και εναντίον πάσης ηθικής και δικαίας αρχής η Κυβέρνησης της Α. Μεγαλειότητος εδήλωσεν ότι θα κρατήση την Κύπρον, απομένομεν δε ούτω σχεδόν μόνον ημείς εξ' όλων των Ελλήνων κεχωρισμένοι της μητρός πατρίδος. Εις επίμετρον, κατά την συνεδρίαν της Βουλής των Κοινοτήτων της 15ης Νοεμβρίου 1920 ο Υφυπουργός των Αποικιών προέβη εις δηλώσεις προσβαλλούσας τα αισθήματα του Κυπριακού λαού, αμφισβητήσας τον Ελληνικόν αυτού εθνισμόν, δι'όν είναι υπερήφανος, και το ενιαίον του πόθου αυτού δια την μετά της Ελλάδος ένωσιν.

Εξοχώτατε,

Θα ήμεθα ασυνεπείς προς εαυτούς και παραβάται της ιεράς εντολής του λαού, εάν δεν καθιστώμεν διά του κατηγορηματικώτερου τρόπου γνωστόν εις την Κυβέρνησην της Α. Μεγαλειότητος ότι η απόφασις αύτη της Αγγλικής Κυβερνήσεως έτρωσε βαθύτατα την φιλοτιμίαν του λαού, κατέθλιψεν αυτόν και εξήγειρεν εν τη ψυχή αυτού είπερ ποτέ ή άλλοτε σφοδρόν το φυσικόν αίσθημα να απαλλαγή ξένου ζυγού και να ζήσῃ ελεύθερος εις τας αγκάλας μητρός, από της οποίας ουδεμία υπόσχεσις, ουδεμία υλική παροχή, ουδεμία εγκόσμιος δύναμις δύναται να τον αποσπάσῃ.

Έλληνες ημείς, με ιστορικάς παραδόσεις, άς κανέν αλλού έθνος έχει εις τον κόσμον, έχοντες τα αυτά δικαιώματα επί την ελευθέραν ζωήν, οία έχουν οι άλλοι λαοί και οία έχετε σεις, δεν θα ανεχθώμεν ποτέ, καθ' ην ώραν δια κοινών αγώνων και θυσιών ανεστηλώσαμεν εις τον κόσμον τα ιδανικά της ελευθερίας και της πολιτικής δικαιοσύνης, να μείνωμεν δούλοι κανενός.

Υπό τας περιστάσεις αυτάς και εις εκδήλωσιν της ισχυράς διαμαρτυρίας του λαού κατά της αδίκου αποφάσεως της Κυβερνήσεως της Α. Μεγαλειότητος υποβάλλομεν εν σώματι την παραίτησιν ημών από της θέσεως αντιπροσώπων του λαού εν τω Νομοθετικώ Συμβουλίω, δηλούντες ότι, θα συνεχίσωμεν ανενδότως τον αγώνα ημών μέχρις επιτεύξεως των εθνικών πόθων και της θελήσεως του λαού.

Παρακαλούμεν όπως αντίτυπον του παρόντος εγγράφου διαβιβασθή εις την Α. Εντιμότητα τον επί των Αποικιών Υπουργόν.

Διατελούμεν μετά τιμής

Οι Ελληνες Βουλευται

Θ. ΘΕΟΔΟΤΟΥΦ. ΖΑΝΝΕΤΟΣ, ΝΙΚ. ΚΛ. ΛΑΝΙΤΗΣ,
Δ. ΕΥΑΓ. ΛΟΥΖΙΟΥ, Δ. ΣΕΒΕΡΗΣ, Γ.Σ. ΕΜΦΙΕΤΖΗΣ,
Ε. ΖΗΝΩΝ, Ν. ΠΑΣΧΑΛΗΣ, Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ.

Προς την Α. Εντιμότητα
τον επί των Αποικιών Υπουργόν
κ. Winston Churchill
Εις Λονδίνον".

(συνεχίζεται)

WORLDWIDE HELLENISM: THE GREEKS IN ENGLAND

On the evening of Monday 9th December, and in the presence of His Eminence Archbishop Gregorios of Thyateira and Great Britain, the Mayor of Athens, Dimitrios Avramopoulos, inaugurated the first in a series of exhibitions devoted to Hellenism throughout the world. The subject chosen for this initial exhibition at the Council's "Arts' Centre" was 'The Greeks in England'.

In addition to tracing the history of Hellenism in England (which some of the more observant visitors noticed managed to include scenes from Scotland, Wales and even the Republic of Ireland!), there were photographs and portraits of members of the leading families of the last and this century, as well as pictures of present-day activities both secular and religious. Especially impressive was a display of photographs of the interior of the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater, in front of which were displayed a Chalice and Paten dated 1849 (from the earlier church of Christ the Saviour) and examples of the Baptismal and Marriage Registers - the latter being open at the page recording the marriage of Eleftherios Venizelos and Elena Skylitsi in 1921. Attention was paid both to the Greek Cemetery at Norwood and its memorials as well as to the churches of the Archdiocese of Thyateira and Great Britain, with a number of slides being shown on both topics. The enlarged photograph of the interior of the chapel of Thyateira House was particularly impressive. Those responsible for the presentation of the exhibition deserve sincere congratulations, since the displays were both imaginative and colourful, and held the visitors' interest.

The exhibition was accompanied by a brochure bearing on its front cover a reproduction of the painting 'The Roofs of London' (by Nikos Hadjikyriakos-Ghikas, 1945), which was also used on the posters for the exhibition and other items. It contains essays of the main topics covered, as well as a catalogue of the exhibits. Of particular interest is that devoted to the history of Hellenism in Great Britain, and the author of this essay, Charis Mettis, was able to expand on his theme in the lecture he gave in the nearby 'Eleftherios K. Venizelos Museum' on the evening of 11th December. Another lecturer (who also spoke to a packed auditorium on 16th December) was Bishop Timotheos of Miletoupolis, who chose as his subject 'The Greek Maritime Community of England'.

The exhibition drew on material from museums and private collections in Greece, England and France. It was noted, however, that the origin of some of the photographs used was not properly acknowledged.

This extremely interesting exhibition was due to close on 18th January: and there were a number of voices raised expressing the view that it ought also to be shown in England.

RECENT PUBLICATIONS

The 1997 Calendar and Year Book of the Archdiocese is now available from the Offices of the Archdiocese (5 Craven Hill, London W2 3EN) at a cost of £3.50 (including postage and packing). Now in the seventy-first year of publication, it includes details of the Archdiocese and the parishes and organisations under it, a Liturgical Calendar, details of the other Orthodox Churches in the United Kingdom, and organisations of interest to members of the Archdiocese. A colour supplement includes pictures of the visit of His All-Holiness the Ecumenical Patriarch to Scotland and of various heads of Orthodox Churches to the Archdiocese.

The Orthodox Fellowship of St. John the Baptist's Calendar and Lectionary for 1997 according to the Revised Julian (New Style) Calendar is now available from Mrs M.R.B. Gerrard (26 Denton Close, Botley, Oxford OX2 9BW) at a cost of £3.25 (post free).

The Fellowship's 1997 Directory of Orthodox Parishes and Clergy in the British Isles is also be available from the same address at a cost of £3.50 (post free).

ANGELE A. NOMIKOU

"A WOMAN OF SUBSTANCE"

Η ψυχή σου πάντοτε γλυκά χαμογελούσε
Το πνεύμα σου, αστραφτερό^ρ
Σαν Αετός, από κορυφή σε κορυφή πετούσε.

Η αλησμόνητη ANGELE T. NOMIKOU δεν είναι πλέον ανάμεσά μας. Να μας στολίζει, να μας εμπνέει, να οδηγεί τις σκέψεις μας, να μας φύλεξει. Κυρίως, όμως, να μας αγαπά.

Το γένος Ιατρού, ήταν γόνος της γνωστής, αξιόλογης οικογενείας της Κεφαλωνίας, των Βεργωτήδων. Ενυμφεύθη τον Αναστάσιο Μ. Νομικόν, απέκτησαν τρία τέκνα, την Αννίκα, την Καλυψώ και τον Μάρκο. Μαζί εστήριξαν και εδημιούργησαν μία θαυμάσια οικογένεια, στηριγμένη στις πατροπαράδοτες αρχές μας και τα Ελληνο-Χριστιανικά ίδεωδη.

Η ANGELE υπηρέτησε την οικογένειά της με αγάπη, σωφροσύνη και σεμνότητα. Υποδειγματική και αφοσιωμένη σύζυγος, λατρευτή Μητέρα και Γιαγιά, τρυφερή Κόρη και Αδελφή. Ο μεγάλος Οικογενειακός της κύκλος ήταν το καμάρι της, το επικεντρό της μέριμνας και της συνεχούς φροντίδας της. Οι πάντες αισθάνοντο ασφαλείς κάτω από τα εκτεταμένα φτερά της αγάπης της.

Η ANGELE επιπρόσθετα, ήταν προικισμένη με άπειρα χαρίσματα ήθους, χαρακτήρος, καλοσύνης και αγαθότητος. Πάνω απ' όλα, είχε ένα σπάνιο, σπινθηροβόλο πνεύμα, που είχε ταχύτατη και μακρά ακτινοβολία, πολλάκις δε, σε απεριόριστη ακτίνα δράσεως.

Αυτά, μαζί με μία έμφυτη καλλιέργεια της προσωπικότητάς της, στις κοινωνικές και δημόσιες σχέσεις, έδωσαν την δυνατότητα στην ANGELE να συμβάλει αποφασιστικά στην επαγγελματική εξέλιξη και επιτυχία της οικογενειακής σύζυγού της Τάσο, και εις τα τρία ικανά, αξιόλογα Παιδιά της.

Η ANGELE ήταν, με την ευρύτερη έννοια του όρου, κοινωνική λειτουργός. Το ενδιαφέρον της περιέκλει την φιλαλληλία, την φιλανθρωπία, την φροντίδα διά τον άνθρωπο, την αγάπη και την πάσης φύσεως κοινωνική προσφορά, που εχάριζε αφειδώς προς πάσαν κατεύθυνση.

Πάνω απ' όλα, όμως, η ANGELE ήταν Ελληνική Ορθοδοξή Χριστιανή. Υπήρξε πρόθυμη και "ιλαρή δότις" στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και στις Ελλ. Κοινότητες του Εξωτερικού. Ιδιαίτερα στο Λονδίνο ανέπτυξε δράση γύρω από τα Εθνικά μας θέματα και ότι, αιφορούσε την προβολή της Πατρίδος μας. Υπήρτησε το Ελλ. Κολλέγιον του Λονδίνου, ως μεγάλη Δωρητής και σοφή Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων, με πλούσια προσφορά.

Πολυαγαπημένη και αλησμόνητή μας ANGELE,

Έφυγες από κοντά μας πρόωρα και απροσδόκητα. Δίκαια σε θρηνούν τα παιδιά και λοιπά μέλη της οικογενείας σου, που έχασαν την πολύτιμη αναντικατάστατη παρουσία σου.

Μας λείπεις ήδη πολύ. Όλοι όσοι είχαμε την τύχη να σε γνωρίσουμε και γίνουμε φίλοι σου, αισθανόμεθα το μεγάλο κενό ανάμεσά μας.

Δεν θα δοκιμάσουμε την απόλαυση της απέραντης φιλοξενίας σου. Της γλυκιάς συντροφιάς σου. Της ζωντανής, αριστοκρατικής παρουσίας σου, που γέμιζε όλους μας απόλαυση και χαρά.

Πάνω απ' όλα, εχάσαμε την αγάπη σου, όπου με τα ατέλειωτα δίκτυα της αγκάλιαζε όλους μας. Γιατί όλοι μας χωρούσαμε στην πελώριά σου καρδιά.

Ας είναι ελαφρό το άγιο χώμα της Αττικής που σε σκεπάζει, χώμα της Πατρίδος μας, που τόσον αγάπησες και ετίμησες.

Καλό σου Ταξειδί, Άξια Καπετάνιοσα!

Νικόλαος Ιω. Χατζηπατέρας

ANGELE NOMIKOU

Γόνος εξαιρέτων οικογενειών, Γεωργίου Ιατρού από τον πατέρα της και Γερασίμου Βεργωτή από την μητέρα της, συνεδύασε όλα τα προτερήματα και χαρίσματα και των δύο πλευρών.

Εγεννήθη το 1927 εις Αθήνας. Αρσακειάς επί πολλά έτη, λόγω του πολέμου απεφοίτησε το 1945 εις το Αβερωφείο Αλεξανδρείας.

Ευφυεστάτη, με μεγίστη μόρφωση και καλλιέργεια, αλλά εξ' ίσου μεγίστη καλοσύνη και αγάπη για τον συνάνθρωπο. Νεοτάτη ακόμη ασχολήθηκε με πολλές φιλανθρωπικές δραστηριότητες και ιδιαίτερα κατά τα δύσκολα χρόνια των σεισμών στην Κεφαλληνία.

Το 1955 ενυμφεύθη τον Αναστάσιο Μ. Νομικό και απέκτησαν τρία παιδιά. Την Καλυψώ Νομικού, την Αννίκα νύν Παπαντωνίου και τον Μάρκο Νομικό.

Παρ' όλα τα οικογενειακά και επαγγελματικά βάρη, δεν έπαινε να προσφέρει τον εαυτό της και τον χρόνο της σε έργα ευποίησας και φιλανθρωπίας.

Αμέτρητοι όσους βοήθησε με ένα χαμόγελο, έναν καλό λόγο, μία λύση στο πρόβλημά τους, μία ανακούφιση στην δύσκολη ώρα.

Αμέτρητες οι αγαθοεργίες της.

Πολύτιμος σύντροφος αλλά και συνεργάτης στον αγαπημένο της σύζυγο, εδημιούργησαν μαζί, με μιά πνοή, μία στέρεη επιχείρηση αλλά και μία ξεχωριστή οικογένεια στην οποία μετέδωσαν την πίστη τους στην πρόοδο αλλά και στην αγαθοεργία.

PATRIARCHAL MESSAGE FOR THE FEAST OF THE NATIVITY OF CHRIST

Protocol no.1489

+ VARTHOLOMAEOS

BY THE GRACE OF GOD ARCHBISHOP OF CONSTANTINOPLE, NEW ROME, AND ECUMENICAL PATRIARCH
TO ALL THE MEMBERS OF THE CHURCH GRACE, PEACE AND MERCY
FROM CHRIST, OUR GLORIOUSLY-BORN SAVIOUR.

"You have dawned from a Virgin, O Christ, spiritual Sun of Justice".

Dear Brethren and beloved children in the Lord,

From the humble Phanar, we address to you all joyful greetings on the occasion of the Birth of Christ.

We live the miracle of the birth of the God-Man in the cave through participating in its life, since there is an inner relationship between the lowly Phanar, the powerless Church, and the Manager of the Lord.

There is an inner relationship between the noiseless blessing which pours forth on the whole world through the celebration of Orthodox liturgical theology on the part of the Phanar, and the light which, through the Birth of the God-Man from the Virgin within the Cave, illuminates the whole of creation.

And we understand the precedence of our Throne as a cross and mission, and the universality of our Patriarchate as a ministry to the truth of the Church and to the freedom of mankind in Christ. For this very reason, by its existence and conduct, the Ecumenical Patriarchate ceaselessly repeats the words of the hymn-writer on the occasion of the Birth of Christ: "Hearing this, dance, O inhabited world!"

Dance and rejoice - not just a part of humanity, but the whole inhabited world; not just part of creation, but the whole of it. "Today, the universe is filled with joy: Christ has been born of the Virgin". "You have dawned from a Virgin, O Christ, spiritual Sun of Justice".

The sun rises as a gift of benediction on the just and unjust. It neither discriminates between its own and strangers, nor does it exclude anyone from the benefits of its rays. It nourishes both the good seed and the tares, with the separation occurring naturally at harvest-time.

The spiritual Sun of Justice reveals the divine love and blessing towards the whole of humanity by noiseless calm and compassion. It is a mystery of a loud cry, which was accomplished in the silence of God.

It is not a matter of a simple manifestation of the power of God, but the revelation of His ineffable love for mankind. He did not come, as on Mount Sinai, with thunder and lightning, astounding as one mighty in power. But God the Word was revealed as a voiceless Babe lying in a Manger.

He who loves truly respects the one he loves; he becomes self-effacing, humbling himself and appearing as weak so as to honour the one who is beloved. And the Lord who is 'rich in divinity' becomes poor for our salvation.

This mystery of the divine condescension and self-emptying of God the Word is "a miracle confounding every notion". For this reason, it is initially received not by men but by angels from heaven singing 'Glory in the Highest . . .' and by unreasoning animals in the cave lovingly caressing with their breath God the Incarnate Word, Who has freed mankind from its lack of reasoning .

"Truth has come, darkness has passed away; and God has appeared among men from a Virgin, being fashioned in our likeness and making it divine".

He Who made divine that which He took on sets mankind free and grants it the possibility of realising the purpose of its existence .

He frees woman, who is no longer man's slave. He frees man, who ceases to be in bondage to what is created.

The Incarnate Lord wishes to see mankind free, advancing, coming of age, finding his soul through its voluntary offering and loss; as in like manner this same Lord, revealing Himself on account of His love towards mankind, empties, humbles and hides Himself, and passing out of sight after the Resurrection, makes Himself known .

That which was desired and awaited from the beginning of time is accomplished - that opposites should be united, that differences should be reconciled, that the unbridgeable should be bridged, that human nature should partake of the grace of the Holy Spirit, that the Mother and Virgin should be honoured, that the God-Man should be brought forth, that the possibility should be born for mankind to live, that being freed he might attain in grace to the state of god-manhood, to the marital relation in incorruptible virginity which unchangeably and everlasting gives birth in an upper place to joy to all people.

And the high place where the awesome acts are effected is defined by the manger: it is humility, love, offering, sacrifice on behalf of the other, according to the example of the Lord.

We are no longer alone, regardless of whether we are conscious of it or not: "Our Saviour has visited us from on high".

We are not divided: "There is neither Greek nor Jew, there is neither bond nor free, there is neither male nor female: for you are all one in Christ Jesus".

We pray that we may all enjoy this true freedom and unity given by the Incarnate Word of God, blessing the All-Holy Virgin Mother of God, who gave birth to Christ the Giver of Life and Saviour of our souls.

For His is the power and to Him be glory and honour and worship unto the ages of ages. Amen.

Christmas 1996

ARCHBISHOP GREGORIOS' CHRISTMAS ENCYCLICALS 1996

To the Most Pious Priests and Deacons, the Honourable Chairmen and Members of the Church Committees, of the Ladies' Auxiliary Societies and of the School Committees of the Communities, and all the Christian Members of the Holy Archdiocese of Thyateira and Great Britain.

Dear Brethren,

Christmas has arrived once again to fill us with joy and sacred hope in the divine love and benevolence which has so richly entered history and our life in the person the Incarnate Christ. From the time that the angelic hymn 'Glory to God in the highest, peace goodwill among men' was heard in the holy little town of Bethlehem, the history of the human race has been divided into that before Christ and that after Him. History before Christ is full of the evils of idolatry, superstition and magic, elements which manifest the confusion and the anxiety of the pre-Christian world. However, even then God did not leave Himself without witnesses. To each generation He sent men who were wise and knowledgeable and who by their prophetic vision and grace kept alive the faith in the one true and Holy God. For this reason and despite all the (at times) murky pages of human life and pre-Christian history, the hope and expectation of the mystical yet lively presence of the One True God was never-the-less kept kindled. The Apostle Paul expresses this expectation when writing to the Christians of Galata: And when the fulness of the time was come, God sent forth his Son, made of a woman, made under the law, to redeem them that were under the law, that we might receive the adoption of sons. (Gal. 4, 4-5).

We stand on the threshold of the close of the second millennium of Christian history and tradition. Christians throughout the world are getting ready and are planning to celebrate this historic event in a lavish way. They are considering means and studying ways by which to mark and seal the history of the second millennium from the time when Jesus Christ Incarnate entered our life so as to reveal to all Creation the divine love for mankind. Yet for Christians, the anniversary of the Birth of Christ is and will remain a point of spiritual joy and renewal. All of us have the eyes of our soul turned spiritually towards Bethlehem, to that holy city in which Christ was born. Since then, the life of the world has changed.

Christ is the heart of all Creation. For this reason, He became man to sanctify, save and raise up His creatures as well as to affirm for ever His distinct and eternal union and relationship with the human race. The Holy Evangelist John specifically teaches us: The Word was made flesh and dwelt among us; and we beheld his glory, the glory as of the only begotten of the Father, full of grace and truth. (John 1,14) This is the glory and the honour of man as a person with whom the Incarnate Son of God, Emmanuel, has united for all ages.

God Himself realised this essential and immutable relationship of Himself with man in the person of His only begotten Son within the limits of time so as to re-establish the severed relationship and bring peace. As St. Paul again characteristically tells us: And he came and preached peace to you who were afar off, and to them that were nigh. (Eph. 2,17) The poet of the Church, in order to extol the event, writes: Come, let us rejoice in the Lord in telling of the present mystery: the wall of separation is dismantled, the flaming sword turns back, and

the cherubim concede to the tree of life. + And elsewhere he says: The whole universe was illuminated by the Lord Jesus born of the Holy Virgin ... that God has appeared in flesh, the Saviour of our souls. +

For this reason, the Church has not ceased to preserve the tradition of Christmas, and with reverence, fear of God and great joy she resplendently celebrates and honours the Event each year. She revives her social and cultural life and restores to their former state the sacred institutions of the family, of worship, praise and faith in the Triune God for the great joy and the holy revelation which the God-man Christ brought into the world.

Therefore, beloved brethren, let us repeat the words of the hymnwriter of the Church: What shall we offer You, O Christ. Who appeared on earth as man for our sakes? For every creature made by You offers thanks to You - the angels the hymn, the heavens the star, the Magi the gifts, the Shepherds the wonder, the earth the cave, the desert the manger, we a Virgin Mother: God before all ages, have mercy on us. + Let us work for the triumph of Christian ideology and faith in the world and for the deeper acquaintance of modern man with the Incarnate Christ.

Next year, the Sacred Archdiocese completes seventy-five years of its historical existence. In 1922, our Oecumenical Patriarchate founded the Sacred Metropolis of Thyateira (as it was then known) with London as its see to serve the Orthodox Flock which was scattered over Great Britain and Central and Western Europe. In the 75 years that have passed, Holy God has blessed the Archdiocese and its Faithful. Then, there were four Greek Orthodox Churches in Great Britain: today there are 104. Then, there were only a few thousand faithful; today there are many tens of thousands who are scattered throughout the whole of the United Kingdom, and in Ireland and Malta. Therefore, let all of us who are Orthodox Christians prepare to celebrate this event, and let us entreat the Newborn Christ to enlighten and guide young and old alike.

The Sacred Archdiocese of Thyateira and Great Britain, together with its Christian congregation, proclaims the Gospel of Christmas, maintains and preserves the mystery of the incarnation of Christ, who entered history as 'the Prince of Peace and Father of the age to come' (Is. 9,6) and assures us that 'God is with us, know you nations and submit, for God is with us'. *

We are therefore invited, beloved fellow-countrymen and believers in the same faith, to seek refuge in the Holy Churches, to worship and adore the Divine Infant, to prepare ourselves to partake of the spotless and life-giving Mysteries of Christ: to pray and to act charitably towards the poor, those in captivity, bondage and prison, the weak and needy, and all those who are in need of divine relief and help: to pray for the Leaders and the People of the United Kingdom, Greece and Cyprus, and of the whole world, that they may respect, follow and defend the Message of Christmas and become heralds of Christ's peace and love for mankind.

I pray for you all, and from the Holy place of Sacrifice I beg the Lord that in health, joy and great thanksgiving you may spend these holy days in awaiting with sacred hope the dawning of the New Year 1997: and I remain with much love in the Lord and prayers.

(+ Hymns from the Vespers of Christmas)

(* Stichos of Great Compline)

ARCHBISHOP GREGORIOS ENCYCICAL FOR THE CHRISTMAS FAST 1996

To the Reverend Priests and Deacons, the Chairmen and Members of the Committees of the Churches, Auxiliary Sisterhoods and the School Committees of the Communities and to the Devout Christians of the Sacred Archdiocese of Thyateira and Great Britain.

Grace and mercy from Our Lord and Saviour Jesus Christ, the joy and hope of the world.

Dearly beloved brethren Orthodox Christians

From Friday, the 15 November, the feast of the Holy Martyrs and Confessors Gourias, Samonas and Abibos, we enter the period for fasting, in preparation for the feast of Christmas. The Mother Church recalls for us the divine philanthropy and the love, which was revealed with the incarnation and the coming of the God-Man Christ into the world in the body and form of man.

The Church, as a guardian of the Message of Christian Tradition and teaching, continually calls her children to renew their link with their Creator and to enrich it with their profound faith and true worship, which like incense and a spiritual sweet odour ascends to the Throne of the All-High God and becomes acceptable to his mercy and compassion. For this reason, this period is a time of sacred preparation and asceticism. The Church has appointed a material and spiritual fast. She summons us to more intensive prayer, the exercise of charity and Divine meditation, which are the components of a true and pure religious life, and the fruit of the gift and grace of the Holy Spirit.

Our faith in the Lord Christ should not be just theoretical and vague. It should be spiritual, pure and without blemish, and should be linked with, witnessed in and sustained by our daily life and conversation. It should direct and bind our links with God and with our fellow-men.

Today, in Great Britain, one hears much discussion about protecting the family and cultivating the basic moral principles, which the Gospel and the Church has been teaching for two thousand years already. It is obvious, that contemporary man and particularly the Youth are spiritually and morally confused. They do not know the basic rudiments of faith, they disdain the Ten Commandments, which Christ taught and revealed and confirmed with the authority and the teaching of love and pardon and sacrifice and sealed with his own example, as St Paul teaches us: "to put away your former way of life, your old self, corrupt and deluded by its lusts, and to be renewed in the spirit of your minds and to clothe yourself with the new self, created according to the likeness of God in righteousness and holiness of the truth".(Ephes. 4,24). We should throw off and reject from within us the sinful and fallen man and put on the new man, which God created in his image and likeness. That is the message of these days. We should show greater respect and love to our fellow man of every class, age, confession and creed. Because it was just for man that Christ came into the world, in order to save him and to raise him up to Heaven. These are the things upon which Christians are meditating and concentrating their thoughts, with the approaching anniversary of the second millennium of Christian faith and history. We should all prepare ourselves as is befitting and recast our lives within the framework of the Christian ideology and faith.

Because we are also all members of British society, we should examine ourselves. We should measure in depth our being. We should consider where we are to blame, where we have remained behind, what we have omitted to do to help our children, our society and our fel-

low men. We are called on to assume a sacred peaceful and spiritual crusade to enlighten our selves and each other about the great values and virtues of life that Christianity, the Church, the family and our tradition teach.

If someone wanted to mention some of those age-old virtues which ought to adorn a man, he might discern the following: Love towards God, with all our soul, all our strength and with all our heart. We should love our fellow men as our self and we should be ready to make sacrifices for others. We should forgive and we should humble ourselves before friends and enemies alike. We should show respect to our parents, to old people, to our elders, to the lawful authorities, which have the responsibility for our security, liberty and justice, the progress and the worldly success of the Human Race, of which we are also members, co-creators and fellow-workers of good works. Particularly, those of us who are older are called to help our children to acquire discipline and self-control, to respect the things appertaining to God, to attend Church, to believe, to pray, to receive Holy Communion regularly and to confide their life to God, the Father and Creator of the visible and invisible world, which we all enjoy and delight in, with such grace and such bountifulness.

The events, which we are preparing ourselves to celebrate forty days on from now, brought to the world these sacred spiritual forces. They became the salt of the earth. They are the sacred substance with which society is kneaded and thus can be renewed in order to surpass itself. To overcome the forces of evil, to trample down the demons and the menacing power of sin, which breeds despair, death and corruption, and which Christ with his Incarnation, his teaching, his Passion and Resurrection came to abolish and to grant to the Human Race new life and hope. A life, which is identified with joy, immortality, eternity, hope and the universal values which the Creator implanted in the first-created, and Christ, in turn, with his incarnation came to confirm and to remind us men of the Divine Remembrance and His Eternal Providence and Love. Very vividly, St Paul commands us: "... to lead lives worthy of the Lord, fully pleasing to him, as you bear fruit in every good work and as you grow in the knowledge of God. May you be made strong with all the strength that comes from the power of his glory, and may you be prepared to endure everything with patience, joyfully giving thanks to God the Father, who has enabled us to share in the inheritance of the saints in the light, and who has delivered us from the power of darkness and transferred us to the kingdom of his beloved son, in whom we have the redemption, the forgiveness of sins". (Col.1,10-14).

Therefore, my dear brethren and fellow Orthodox Christians, I am addressing this letter to you, to remind you of God's love for his creation and, with fatherly concern, to call upon all of you to prepare yourselves to receive Christ "born of a woman, born under the law, in order to redeem those who were born under the law, so that we (all men) might receive adoption as children" (Gal. 4, 5). I am certain that all of you and each one individually will prepare yourselves spiritually, morally and mystically and in a God-befitting manner to receive Jesus Christ as "a babe laying in a manger", who "was born secretly within the cave" in order to bring to the world the Good News of joy, of hope, of love and of God's good will to the Race of men.

I pray that you may all spend this period until the holy Feast of Christmas in good health and I remain with much love in the Lord and blessings.

November 1996

ΕΠΑΦΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

1. Ανεχώρησε για την Ιρλανδία προς επίσκεψη της εκεί Ορθόδοξου Κοινότητος της Αρχιεπισκοπής.
2. Το απόγευμα τέλεσε Μέγαν Εσπερινό στον Ιερό Ναό του Ευαγγελιστού στο Δουβλίνο και στη συνέχεια παρεκάθησε σε δείπνο που παρέθεσε προς τιμήν του ο Πρέσβυτος της Ελλάδος στην Ιρλανδία κ. Αννίβας Βαλιάδης.
3. Το πρωί τέλεσε τη θεία Λειτουργία στο Δουβλίνο και στη συνέχεια επέστρεψε στο Λονδίνο.
4. Το πρωί τέλεσε αγιασμό στην οικία του κ. Σπύρου Μεταξά. Στη συνέχεια τον επεσκέφθησαν διαδοχικά στην Αρχιεπισκοπή ο μοναχός Aidan, η Καίτη Αλεξάνδρου και ο Αθανάσιος Ταχτζής. Το βράδυ παρέστη σε διάλεξη της Μαρίας Φακίδη και Δώρας Μηναΐδη που έγινε στο Ελληνικό Κέντρο με θέμα "Ένα ταξίδι στη Μεγάλη Ελλάδα (Κάτω Ιταλία)".
5. Το πρωί τον επεσκέφθη ο Δήμαρχος Μόρφου κ. Άντης Πλαντελίδης. Το βράδυ προήρευσε συνεδρίας του ΕΦΕΠΕ στο Wood Green.
6. Το πρωί τον επεσκέφθη η κα Γαργασούλα. Στην συνέχεια παρέστη στην συνεδρία των Προέδρων του Συμβουλίου Χριστιανών και Ιουδαίων στο Lambeth Palace.
7. Παρεκάθησε σε γεύμα που δόθηκε προς τιμή του Δουκός της Braganza, Senhor Dom Duarte από τους Peter-van Duren και Colin Smythe. Αργότερα τον επεσκέφθη ο Παύλος Χρήστος. Στη συνέχεια έκανε τα εγκαίνια της Έκθεσης Ζωγραφικής της Θράκης Ρωσιδου-Jones στην πινακοθήκη της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Wood Green, και αργότερα επεσκέφθη την έκθεση Κυπριακού Βιβλίου που έγινε στο Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου.
8. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχών στο Margate. Επιστρέφοντας στο Λονδίνο παρέστη στην παρουσίαση βιβλίου της Λητώς Σεβέρη στο Ελληνικό Κέντρο και το βράδυ παρεκάθησε σε δείπνο στην οικία του εορτάζοντος Μιχάλη Παπαδόπουλου.
9. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό Αγ. Νεκταρίου Battersea N. Λονδίνου. Το βράδυ παρέστη στην Κοινωνική εκδήλωση που οργάνωσε η Κοινότης Τιμίου Σταυρού Χέντον.
10. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγ. Ιωάννου Θεολόγου στο Hackney του Λονδίνου με την ευκαρία των 30 χρόνων από της ιδρύσεως της Κοινότητος. Το απόγευμα τέλεσε τη βάπτιση του τέκνου του Γρηγορίου και της Μαρίας Χατζηκυριάκου, στον Καθεδρικό Ναό Παναγίας Wood Green, και του άδωσε το άνομα Χριστόδουλος και αργότερα παρέστη στη δεξιώση που οργάνωσαν οι γονείς του νοεφώτιστου.
11. Τον επεσκέφθηκε η Δέσποινα Ευθυμιάδην. Το μεσημέρι παρεκάθησε σε γεύμα που παρέθεσε ο Πρόεδρος του Φίλανθρωπικού Ιδρύματος "Άλεξανδρος Ωνάσσης" κ. Στέλιος Παπαδημητρίου. Το απόγευμα τον επεσκέφθησαν ο Υπουργός Δημοσίων Εργών της Κύπρου Ανδρέας Μουσιώττας, και ο κ. N. Σιμεωνίδης. Αργότερα τον επεσκέφθη η Ζαχάρω Σούρα και στη συνέχεια παρέστη σε διάλεξη του κ. Στέλιου Παπαδημητρίου. Το βράδυ παρεκάθησε σε δείπνο που οργάνωσε προς τιμή του Καθηγητή Θεοδώρου Σπυροπούλου η "Ελληνική Αρχαιολογική Απεριέα Ηνωμένου Βασιλείου".
12. Το πρωί τον επεσκέφθησαν οι ανώτεροι λειτουργοί του Υπουργείου Παιδείας Κύπρου Ανδρέας Φυλακτόυ, Νεοκλής Κουγιάλης και Άδωνης Κωνσταντινίδης. Αργότερα τον επεσκέφθη κ. Νένη Τσίλα, αύγυνος του Ελλήνος Πρεσβευτή στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Το βράδυ τέλεσε τον αγιασμό για την έναρξη της νέας σχολικής χρονίας στο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης Δασκάλων στο Wood Green.
13. Τον επεσκέφθησαν διαδοχικά το Συμβούλιο της Κοινότητος Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου Mansfield και ο Πρωτοπρεσβύτερος Κύριλλος Λερέθ-Αλντίρ. Το απόγευμα, παρέστη σε δεξιώση που οργανώθηκε από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού.
14. Το πρωί επεσκέφθη το Ελληνικό και το Κυπριακό Περίπτερο στην Εμπορική Έκθεση Olympia του Λονδίνου. Το βράδυ παρέστη στην παρουσίαση του βιβλίου της Susan Gole "Χάρτες της Μεσογείου δημοσιευθέντες στα πρακτικά του Βρετανικού Κοινοβουλίου, 1801-1921". Η εκδήλωση έγινε στο Ελληνικό Κέντρο.
15. Μετέβη στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής προς επίσκεψη συγγενών του.
16. Τέλεσε επιμνημόσυνη δέοση στον τάφο του θείου του στην πόλη Cambridge (MA).
17. Τέλεσε τη θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό των Αγίων Αρχαγγέλων στην πόλη Watertown. Στην συνέχεια τέλεσε την βάπτιση της Ζωής και του ξαδέλφου της Ματθία Turtle. Το βράδυ παρεκάθησε σε δείπνο που οργάνωσαν προς τιμή του επισκόπου Βοστώνης Μεθοδίου οι οφφικιάλοι της Επισκοπής του.
18. Μετέβη στην Νέα Υόρκη ως φιλοξενούμενος του Ανδρέα και της Κωνσταντίας Θεοφάνους. Επισκέφθηκε τον Στέλιο Παπαγεωργίου, τον Σάββα και Βασιλική Κούδελου, τον Επίσκοπο Ηαία του Denver και τους Βοηθούς Επισκόπους του Αρχιεπισκόπου Αμερικής, Μελότη Φιλόθεο και Τρωάδης Αλέξιο.
19. Επεσκέφθη το Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης. Παρεκάθησε σε γεύμα με τον Ανδρέα και τη Γεωργία Κούδελου, και σε δείπνο με τον Αρχιεπίσκοπο Αμερικής Κ. Σπυρίδωνα.
20. Μετέβη στον Καναδά ως φιλοξενούμενος του David και της Ουρανίας McRae.
21. Παρέστη στη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού στο Scarborough, όπου κήρυξε τον Θείο Λόγο. Αργότερα επεσκέφθη τους Καταρράχτες του Νιαγάρα.
22. Επέστρεψε στις Ηνωμένες Πολιτείες.
23. Επέστρεψε στο Λονδίνο.
24. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου και Απ. Ανδρέου Birmingham. Αργότερα μετέβη στο Manchester.
25. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό της Αγίας Αικατερίνης Barnet London. Το βράδυ παρέστη σε ομιλία του Αγγλικανού Επισκόπου του Λονδίνου Richard Chartres, με θέμα πην Ιερά Μονή της Αγ. Αικατερίνης στο Όρος Σνά.
26. Τον επεσκέφθησαν διαδοχικά ο Πέτρος Γιωργάκης, και ο Αρχιμ. Ανθιμός Ελευθεριάδης συνοδεύουμενος από τον Ιερομόναχο Αμβρόσιο Παπαφύγκο. Το βράδυ προήρευσε συνεδρίας του Trust του Αγίου Νικόλαου.
27. Τον επεσκέφθησαν διαδοχικά ο Ανδρέας και η Μαρία Μουσείλια συνοδεύουμενοι από τον γιο τους Σωτήριο, ο Ηρακλής Σκανδάλης, ο Μιχάλης Νάσιος, ο Δρ. Ανδρέας Υδραιός μετά τη συζύγου του Σουζάνας, και ο π. Δημήτριος Καβλαλάς. Το βράδυ συναντήθηκε με τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα της Κοινότητος Αγ. Λαζάρου Forest Gate London.
28. Τον επεσκέφθησαν διαδοχικά ο Καθηγητής Αναστάσιος Αγγέλου και ο Guy Protheros, ο Αναστάσιος Στάμος, και ο Αρχιμ. Παντελήμων Τσορμπατζόγλου. Το βράδυ παρέστη σε ειδική τελετή στο Westminster Abbey για την "Συμφωνία του Ροντού".
29. Τον επεσκέφθησαν διαδοχικά ο Γιαννάκης Παπάς, ο Νικόλαος Γεωργίου, ο Πρωτοπ. Κυπριανός Κωνσταντινίδης μετά του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου της Κοινότητος Margate, η Χριστίνα Σμάραγδου, και η Παρθένα Μοσχίδου. Το βράδυ προήρευσε συνεδρίας της Επιτροπής επιδιορθώσεων του Αρχιεπισκοπικού Οίκου.
30. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα Καθεδρικό Ναό Απ. Ανδρέα Kentish Town. Το βράδυ παρέστη σε Κοινωνική Εκδήλωση της Ενώσεως Ριζοκαρπασιών M. Bρετανίας.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας London και στη συνέχεια το μνημόσυνο της Μαρίας Π. Λαιμού.
2. Τον επεσκέφθη ο Αρχιεπίσκοπος Ιλαρίων Capucci, Αποστολικός Επισκέπτης των Μελχιτών Δ. Ευρώπης.
3. Τον επεσκέφθησαν διαδοχικά ο Πρόεδρος της Ελλάδος στο Λονδίνο κ. Ανδρέας Ψυχάρης, η κα Μαρία Καραπατέα, και ο Αντώνιος Λεφτάκης.
4. Ανεχώρησε για την Αθήνα.
5. Επεσκέφθη το τυπογραφείο "Αθηνᾶ" όπου εκτυπώνεται το "Ημερολόγιο" της Αρχιεπισκοπής. Στην συνέχεια επεσκέφθη τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και συναντήθηκε με τον Επίσκοπο Μαραθώνων Μελίτανα.
6. Παρέστη στη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Ζωοδόχου Πηγής επί τη οδού Ακαδημίας στο κέντρο της Αθήνας. Στη συνέχεια έλαβε μέρος στο Συνέδριο "Ορθοδοξία και Παιδεία" που οργανώθηκε με την ευκαρία των 160 χρόνων από της ιδρύσεως των Εκπαιδευτών Αράκεια και Τασίστεια, προήρευσε δε στην απογευματική συνεδρία.
7. Συμμετέσχε στο ως άνω Συνέδριο, κατά τη διάρκεια του οποίου μίλησε με θέμα "Η Εκκλησία και ο προσφορά της στην Παιδεία".
8. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Αμπελοκήπων Αθηνών, στη διάρκεια της οποίας χειροτόνησε σε διάκονο την Ιωάννη Γιαπιτσόγλου και στην συνέχεια παρεκάθησε σε γεύμα με την οικογένεια του νεοχειρουργού.
9. Το πρωί επεσκέφθη μετά του κ. Χάρη Μεττή το Υπουργείο Παιδείας όπου συναντήθηκε με τον Υπουργό Γεράσιμο Αράβενη, τον Υφυπουργό Ιωάννη Ανθόπουλο, τον Διευθυντή Ελληνοποιιδών Εξωτερικού Θέσφιλο Γάικο και άλλους ανωτέρους λειτουργούς του Υπουργείου Παιδείας. Αργότερα

μυναντήθηκε διαδοχικά με τον Καθηγητή Αλέξανδρο Σταυρόπουλο, και τον Μητροπολίτη Σιχνών και Νευροκοπίου Σπυρίδωνα συνοδευόμενο από τον Θεολόγο Δημήτριο Τσιανικλίδη. Το βράδυ παρέστη στα εγκαίνια της Εκθέσεως "Παγκόσμιος Ελληνισμός: Οι Έλληνες στη Μ. Βρετανία" που οργάνωθηκε από τον Δήμο Αθηναίων.

10. Επετρέψει στο Λονδίνο.

11. Το πρωί παρέστη σε ανοικτή συζήτηση με θέμα την Βίβλο, που πραγματοποιήθηκε στο Chunch House, Westminster. Το βράδυ παρέστη σε μεγάλη μουσική εκδήλωση και δείπνο προς ενίσχυση του Trust της Πριγκήπισσας Μαργαρίτας της Ρουμανίας. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο St. James' Palace παρουσία και του Πρίγκηπα Καρόλου της Ουαλίας.

12. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Θεολόγου στο Hackney Λονδίνου και στη συνέχεια παρεκάθησε σε γεύμα που παρέθεσε προς τιμήν του η Κοινότητα. Το απόγευμα τον επεσκέφθη ο Αρχιμ. Φιλόθεος Γρηγοριάτης. Αργότερα παρέστη σε δεξιώση που οργάνωσε το δικηγορικό Γραφείο Nicholas και αργότερα στο δείπνο που οργάνωσε, προς τιμήν του Υπουργού Εξωτερικών της Κύπρου κ. Αλέκου Μιχαηλίδη, η Εθνική Ομοσπονδία Κυπρίων M. Βρετανίας.

13. Τέλεσε την κηδεία του Ευστάθιου Χατζηγιάννη στο Plymouth. Επιστρέφοντας στο Λονδίνο, παρέστη σε δεξιώση στη Βουλή των Κοινοτήτων για τα 100 χρόνια του Πανεπιστημίου του Βορείου Λονδίνου.

14. Τέλεσε τη Βάπτιση της θυγατρός του Νίκου Περατικού, την οποία ονόμασε Σοφία Scarlet, στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Στη συνέχεια παρέστη σε Κοινωνική εκδήλωση του ΔΗΚΟ Αγγλίας.

15. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό Αγίου Ελευθερίου στο Leyton Λονδίνου. Αργότερα τέλεσε το μημόνιο στον Όμρου Χατζή, στον Καθεδρικό Ναό Παναγίας Wood Green. Το απόγευμα ευλόγησε τους γάμους του Ιωσήφ Παραβάντζου και της Κωνσταντίας Παπαπατέρα στον Καθεδρικό Ναό Αγ. Σοφίας Λονδίνου.

16. Τον επεσκέφθησαν διαδοχικά ο π. Θεοφάνης Κώστα, ο F.J.A.K. Millar, ο Γιάννης Νικολάου και η μοναχή Κυριακή Γιάγκου. Το βράδυ παρεκάθησε σε δείπνο με τον Θεόδωρο Ανάγου.

17. Τον επεσκέφθησαν διαδοχικά ο κ. Ανδρέας Ψυχάρης

(Πρόξενος της Ελλάδος στο Λονδίνο), η Νίκη Κυριακοπούλου, και ο Ανδρέας Βανδώρας.

18. Το πρωί τον επεσκέφθη η κα Γαργασούλα. Αργότερα τέλεσε την κηδεία του Δημητρίου Σταύρου στον Καθεδρικό Ναό της Παναγίας στο Wood Green. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας της Γραμματείας του ΕΦΕΠΕ.

19. Τέλεσε την κηδεία του Νικολάου Εμπειρίκου στον Καθεδρικό Ναό Αγίας Σοφίας Λονδίνου.

20. Τον επεσκέφθησαν διαδοχικά η Φωτεινή Περιστεροπούλου, και ο Raul Ionel Radescu. Το βράδυ παρέστη σε Χριστουγεννιάτικη δεξιώση που οργάνωσε η Τράπεζα Κύπρου στο Ελληνικό Κέντρο.

21. Μετέβη στο Manchester και φιλοξενήθηκε από τον Πανίκο Παναγή.

22. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Ειαγγελισμού της Θεοτόκου στο Manchester και στην συνέχεια προήδρευσε συνεδρίας των εκεί κηδεμόνων και του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου.

23. Μίλησε στο Ελληνικό Ραδιόφωνο Λονδίνου.

24. Τέλεσε τον Εσπερινό και τη Θ. Λειτουργία του Αγ. Βασιλείου στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

25. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου.

26. Τον επεσκέφθη ο Jogh Cassano.

27. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής, στη διάρκεια της οποίας χειροτόνησε σε διάκονο τον Ανδρέα Μιχαηλίδη. Στη συνέχεια παρεκάθησε σε γεύμα στην Αρχιεπισκοπή με τον νεοχειροτονηθέντα, τη σύζυγο του, τον Πρωτοπρεσβύτερο Κωνσταντίνο Πλευράκη και την πρεσβυτέρα του.

28. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στο Forest Gate Λονδίνου, στην διάρκεια της οποίας χειροτόνησε σε διάκονο τον Ανδρέα Μιχαηλίδη. Στη συνέχεια παρεκάθησε σε γεύμα στην Αρχιεπισκοπή με τον νεοχειροτονηθέντα, τη σύζυγο του, τον Πρωτοπρεσβύτερο Κωνσταντίνο Πλευράκη και την πρεσβυτέρα του.

29. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό των Αγ. Λαζάρου και Ανδρέου στο Forest Gate Λονδίνου, στην διάρκεια της οποίας χειροτόνησε σε πρεσβύτερο τον διάκονο Ανδρέα Μιχαηλίδη.

30. Παρέστη στην κηδεία του Kenneth Tavener, πατέρος του μουσικού συνθέτη Jogh Tavener.

31. Τον επεσκέφθη ο πρωτιέρεας της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας Μιχαήλ Fortunato μετά τη συζύγου του. Το απόγευμα τέλεσε τον Εσπερινό και το κόψιμο της Βασιλόπιτας στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής. Στη συνέχεια παρέστη στην ετήσια Κοινωνική Εκδήλωση του Λυκείου Ελληνίδων Λονδίνου.

HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

NOVEMBER

1. His Eminence the Archbishop left for Ireland.
2. In the evening, he presided at Vespers in the church of the Annunciation in Dublin, and afterwards was entertained to dinner by the Greek Ambassador, Hannivas Vellaiadis.
3. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy in Dublin; and later returned to London.
4. In the morning, he blessed the house of Spyros Metaxas. Later, he received Brother Aidan, Kaeti Alexandrou and Athanasios Tachtatzis. In the evening, he attended a lecture organised by the Ionian Society at the Hellenic Centre and delivered by Mesdames Maria Fakidi and Dora Minaidi, entitled 'A Trip to Magna Grecia'.
5. In the morning, he received the Mayor of Morphou. In the evening, he presided at a meeting of EFEPE in Wood Green.
6. In the morning, he received Mrs Gargasoula. Later, he attended the Presidents' Meeting of the Council of Christians and Jews at Lambeth Palace.
7. He was a guest at the lunch held at the Atheneum Club in honour of H.R.H. O Senhor Dom Duarte, Duke of Braganza, which was hosted by Peter Bander-van Duren & Colin Smythe. Later, he received Pavlos Christou. In the evening, he opened the exhibition of art by Thraki Rossidou-Jones, held in the Gallery of the Wood Green Central Library. Later, he visited an exhibition of Cypriot Books at the Hellenic Centre.
8. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Archangel Michael in Margate, on the occasion of its patronal feast. Returning to London, he attended the presentation of a book written by Lito Severi at the Hellenic Centre. He had supper with Michalis Papadopoulos and his family.
9. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Nectarius in Battersea, on the occasion of its patronal feast. In the evening, he attended the reception and dinner given by the Greek Orthodox Community of Barnet (Hendon) at the London Marriott Hotel.
10. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. John the Theologian in Hackney on the occasion of the 30th anniversary of the parish's foundation. In the afternoon, he baptised Christodoulos, the son of Gregory and Marika Hadjikyriakou, at the Cathedral in Wood Green. He later attended the reception held at Anastasia Greek Taverna in St. Albans.
11. In the morning, he received Despoina Eftymiadou. At mid-

day, he was a guest at the lunch held at the Travellers' Club and given by the President of the Alexander S. Onassis Public Benefit Foundation and Mrs Stelios Papadimitriou. In the afternoon, he received Andreas Mouschoutsas (Cyprus Minister of Social Services and Public Works) and Mr N. Symeonidis. Later, he received Miss Zacharo Soura. In the evening, he attended the lecture at the Oliver Thompson Lecture Hall of City University delivered by Stelios A. Papadimitriou and entitled 'The Workings of a Public Benefit Foundation: The Alexander S. Onassis Foundation - Problems and Solutions'. Afterwards, he was a guest at the dinner held at 'The George' in the Strand in honour of Professor Theodoros Spyropoulos and organised by the Greek Archaeological Committee (UK).

12. In the morning, he received Andreas Phylaktou of the Cyprus Education Ministry accompanied by Neoklis Kouyialis and Adonis Konstantinidis. Later, he received Mrs Peni Tsila, the wife of the Greek Ambassador to the United States of America. In the evening, he presided at the opening session of the new academic year of the Educational Institute in Wood Green.

13. He received the Committee of the Community of Mansfield in the morning and Protopresbyter Kyriilos Leret-Aldir in the afternoon. In the evening, he attended a reception given by the Greek National Tourism Organisation at the Forum Hotel.

14. In the morning, he visited the Greek and Cypriot Tourism Exhibition at Olympia. In the evening, he was present at the release of the book "Maps of the Mediterranean published in British Parliamentary Papers, 1801-1921" by Susan Gole, which was presented by Tony Campbell at the Hellenic Centre.

15. He left for the United States of America, in order to visit relatives there.

16. He visited the cemetery in Cambridge (MA) to offer prayers at the grave of his uncle.

17. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Holy Archangels, Watertown. Afterwards, he baptised Matthia Turtle and her cousin Zoe. In the evening, he was a guest at the dinner held in Brockton by the Archons of the diocese of Boston in honour of Bishop Methodios.

18. He travelled to New York, where he was the guest of Andreas & Constantia Theophanous. He visited Stelios Papageorgiou, Savvas & Vassiliki Koudelou, Bishop Isaia of Denver, and the assistant bishops to the Archbishop of America Philotheos of Meloa and Alexios of Troas.

19. He visited the Metropolitan Museum. He had lunch with Andreas & Georgia Koudelou; and supper with Archbishop

Spyridon of America.

20. He left to visit Canada as the guest of David & Ourania McRae.

21. He attended the Divine Liturgy at the church of St John the Baptist in Scarborough, at which he preached. Later, he visited Niagara Falls.

22. He returned to the United States.

23. He returned to the United Kingdom.

24. He celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of Ss. Mary & Andrew in Birmingham; and had dinner in Manchester.

25. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy for the Community of St. Catherine in Barnet on the occasion of its patronal feast. In the evening, he attended the lecture held at Bridgewater House entitled 'The Hermitage in the Desert: Saint Catherine's, Sinai and its Treasures', which was delivered by the Rt. Revd. Richard Chartres, Anglican Bishop of London.

26. He received Petros Giorgaki and Archimandrite Anthimos Eleftheriadis together with Hieromonk Amvrossios Papafingos. In the evening, he presided at a meeting of the St. Nicholas' Trust.

27. He received Andreas & Maria Mousalimas together with their son Sotirios, Iakrakis Skanadis, Michail Nasios, Dr. Andreas and Mrs. Susanna Idraeos & Fr. Demetrios Kavlas. In the evening, he held a meeting with the Chairman and the Secretary of the Community of St. Lazarus in Forest Gate.

28. He received Professor Athanasios Angelou and Guy Protheroe in the morning and Anastasios Stamos & Archimandrite Pantaleimon Tsorbatzoglou in the afternoon. In the evening, he was present at the Porvoo Agreement service held in Westminster Abbey.

29. He received Yiannakis Papas, Nikolaos Georghiou, Protopresbyter Kyrianos Konstantinidis & the Committee of the Community in Margate, Christina Smaraghdiou, and Parthena Moschidou. He also presided at a meeting of the Thyaeteira House Building Committee. In the evening, he presided at Vespers at the Cathedral of St Andrew in Kentish Town.

30. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral in Kentish Town on the occasion of its patronal feast. In the evening, he was present at a celebration held at the Royal National Hotel and organised by the Rizokarpathos Association.

DECEMBER

1. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater, and in continuation presided at the Memorial Service for the late Maria P. Lemos.

2. In the morning, he received Archbishop Hilarion Capucci, Apostolic Visitor for the Melkites in Western Europe.

3. He received the Hellenic Consul Andreas Pscharis, Mrs Maria Karapatea, & Antonios Leftakis.

4. He left for Athens.

5. In the morning, he visited the 'Athina' Printing Press, where he was received by Lavrentios & Efyenia Spanos and inspected the work being done there to produce the 1997 Calendar and Year Book of the Archdiocese. Later, he visited the offices of the Archdiocese of Athens, where he was received by Bishop Meliton of Marathon. He had lunch with Vassos Hadjioannou.

6. He attended the Divine Liturgy at the church of the Life-Giving Source in Akadimia Street. Afterwards, he participated in the conference held to mark the 160th anniversary of the Arsakeia-Tositseia Schools and entitled 'Orthodoxy and Education', presiding at the evening session.

7. He attended the second and final day of the conference, in the morning addressing it on the topic of 'The Church and its educational service'.

8. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Demetrios in Ambelokipoi, during the course of which he ordained Ioannis Yapiçioğlu to the Diaconate. Afterwards he had lunch with the family of the newly-ordained deacon.

9. In the morning, he visited the Ministry of Education where he met the Minister, Gerasimos Arsenis, his deputy, Ioannis Anthopoulos, the head of the department for the Education of Greeks Abroad, Theophilos Yiakos, and Doctors Eleni Kontrarou, A. Papadopoulos & Spyridon Diamessis. Later, he met Professor Alexandros Stavropoulos, and Metropolitan Spyridon of Zichna & Nevrokopion. In the evening, he was present at the opening of the exhibition entitled 'Worldwide Hellenism: The Greeks in England' which had been organised by the City Council of Athens and which was inaugurated by the Mayor, Dimitrios Avramopoulos.

10. He returned to London.

11. In the morning, he participated in the consultation on 'The Open Book' (the Bible) that was held at Church House, Westminster, under the auspices of Churches Together in

England and the British and Foreign Bible Society. In the evening, he attended a Gala Musical Evening in the presence of HRH The Princess Margarita of Romania and HRH The Prince of Wales held in the State Apartments of St. James' Palace in aid of the Princess Margarita of Romania Trust, and the Dinner that followed it.

12. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. John the Theologian in Hackney, being entertained to lunch by the Committee afterwards. In the afternoon, he received Archimandrite Philotheos Grigoratis. In the evening, he was present at a cocktail party organised by the management and staff of Nicholas & Co., Solicitors. Later, he attended an open meeting organised at the London Marriott Hotel by the National Federation of Cypriots in Great Britain, at which the speaker was Alekos Michailidis, Cyprus Minister of Foreign Affairs.

13. He presided at the funeral of Efstatios Hadjiyianni, chairman of the Community of Plymouth, that was held in St. Peter's church there. Returning to London, he attended a dinner held at the House of Commons in connection with the centenary celebrations of the University of North London and hosted by the Speaker, the Rt. Hon. Betty Boothroyd.

14. He baptised Sophia Scarlet, the daughter of Mr & Mrs Nicos Peraticos, at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. Later, he attended a function organised by the Democratic Party of Cypriots in England and held at the Royal National Hotel.

15. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Eleutherius in Leyton on the occasion of its patronal feast, and was afterwards entertained to lunch there. Later, he presided at the memorial service for the late Dr. Homer Habibis, held at St. Mary's Cathedral in Wood Green. In the afternoon, he blessed the marriage of Iosif Paravantsos and Konstantia Papapateras at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.

16. He received Father Theophanes Kosta, the Revd. J.A.K. Millar, Yiannis Nikolaou, and the nun Kyriaki Yiangou. In the evening, he was entertained to dinner by Theodoros Anagnou.

17. He received Andreas Pscharis (the Hellenic Consul), Niki Kyriakopoulou & Andrei Vandoros (Chairman of the Executive Board of the Hellenic Centre).

18. In the morning, he received Mrs Gargasoula. At midday, he presided at the funeral of Demetrios Stavrou at the Cathedral of St. Mary in Wood Green. In the evening, he presided at a meeting of the Secretariat of EFEPE in Wood Green.

19. In the morning, he presided at the funeral of Nikolaos Embeirikos at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.

20. During the afternoon, he received Miss Fotini Peristeropoulou and Raul Ionescu Radescu. In the evening, he attended the Bank of Cyprus (London) Personal Banking Branch's Christmas Cocktail reception at the Hellenic Centre.

21. He travelled to Manchester, where he was the guest of Panicos Panayi.

22. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Annunciation in Salford, afterwards holding meetings with the Trustees and the Committee there.

23. In the evening, he broadcast on London Greek Radio.

24. In the evening, he presided at Vespers and the Divine Liturgy of St. Basil in the chapel of the Archdiocese.

25. In the morning, he presided at the Divine Liturgy of St. John Chrysostom at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.

26. In the morning, he received John Cassano.

28. In the morning, he presided at the Divine Liturgy in the chapel of the Archdiocese, during which he ordained Andreas Michailidis to the Diaconate. Afterwards he entertained the new Deacon and his wife, together with Protopresbyter Konstantinos Plevrakis, his wife and son, to lunch.

29. In the morning, he presided at the Divine Liturgy at the church of Ss. Lazarus & Andrew in Forest Gate, during the course of which he ordained Deacon Andreas Michailidis to the Priesthood.

30. In the early afternoon, he was present at the funeral of Charles Kenneth Tavener, (the father of John Tavener, the composer) at St. Andrew's United Reformed Church, Fronal.

31. In the morning, he received Archpriest Michael Fortounatto of the Russian Orthodox Church and his wife. In the evening, he presided at Vespers and the blessing of the New Year's Cake (Vassilopitta) in the chapel of the Archdiocese. Afterwards, he attended the London Lyceum of Greek Women's New Year's Eve celebration at the Park Lane Hotel.

Η παρούσα έκδοση πραγματοποιήθηκε χάρη στην ευγενή προσφορά των οικείων της αείμνηστης Αγγελας Νομικού.